

Pogajalsko izhodišče Republike Slovenije za Področje 7 KMETIJSTVO

STANJE V KMETIJSTVU

Kmetijstvo v Sloveniji prispeva v zadnjih letih pod 4% bruto domačega proizvoda in zaposluje okoli 6% aktivne delovne sile. Kmetijstvo ima kot pomemben razvojni, socialni in politični dejavnik podeželja večjo družbeno težo kot kažejo makroekonomski kazalniki.

Naravne danosti za kmetijsko pridelavo so v Republiki Sloveniji razmeroma neugodne. Za Republiko Slovenijo je značilna velika gozdnatost in majhen delež kmetijske zemlje v skupni površini, neugoden relief in s tem povezan velik delež kmetijske zemlje na območjih s težjimi pridelovalnimi razmerami, velik delež absolutnega travinja ter majhen delež njiv v strukturi rabe kmetijske zemlje. Več kot 70% kmetijskih površin Republika Slovenija uvršča v območja s težjimi razmerami za kmetijsko dejavnost. Naravne razmere vplivajo na manjšo proizvodno sposobnost kmetijstva in ožji izbor kultur ter s tem manjšo prilagodljivost in dražjo pridelavo.

Slovensko kmetijstvo se je v povojnem obdobju razvijalo v posebnih političnih in gospodarskih razmerah, kar se odraža tudi v njegovi agrarni strukturi. Izoblikovali sta se dve zelo različni obliki kmetijske pridelave: družbeno kmetijstvo na velikih gospodarstvih in zasebno kmetijstvo na majhnih kmetijah. Medtem ko so v Evropski uniji potekale intenzivne strukturne spremembe (povečevanje kmetij, specializacija, intenzifikacija), je bilo na ozemlju nekdanje Jugoslavije ugodnosti in olajšav deležno predvsem družbeno kmetijstvo, razvoj zasebnega kmetijstva pa je bil diskriminiran z različnimi ukrepi. Razvoj zasebnega kmetijstva, ki gospodari na več kot 90% kmetijskih površin, je v Republiki Sloveniji tako zaostal za razvojem kmetijstva v nekdanjih primerljivih državah srednje Evrope. Neugodna agrarna struktura se kaže v povprečni velikosti kmetij (5 ha kmetijske

zemlje na gospodarstvo) in v dejstvu, da več kot 85% kmetijskih zemljišč v Republiki Sloveniji obdelujejo kmetje, ki imajo v obdelavi manj kot 20 ha kmetijskih zemljišč. Neugodna velikostna struktura se odraža v slabši storilnosti in nižji intenzivnosti pridelave. Posledica neugodne agrarne strukture je tudi nizka stopnja profesionalizacije oziroma majhen delež kmetij, ki pridobivajo dohodek samo iz kmetijstva.

Naravne danosti in strukturna neskladja zmanjšuje konkurenčno sposobnost slovenskega kmetijstva v primerjavi z evropskim.

Obseg kmetijske proizvodnje v zadnjih letih bolj ali manj stagnira. Najpomembnejša panoga kmetijstva je živinoreja, ki v strukturi končne kmetijske proizvodnje predstavlja več kot dve tretjini vrednosti. Največji delež zavzemata prireja mleka in mesa s kombiniranimi pasmami goveda. Pomembni dejavnosti sta tudi prašičereja in perutninarstvo. V zadnjih letih se hitro razvija ovčereja.

Obseg in struktura pridelovanja poljščin sta bila in ostajata izrazito podrejena potrebam živinoreje. Najbolj razširjena poljščina je koruza (za zrnje in za silažo), ki zaseda več kot 40% njiv. Med industrijskimi rastlinami je najbolj razširjeno pridelovanje sladkorne pese, posebno mesto pa ima pridelovanje hmelja, ki je tradicionalno namenjeno izvozu. Pomembno tradicijo v Republiki Slovenija ima tudi vinogradništvo. Pestrost naravnih danosti omogoča pridelavo najrazličnejšega sadja, vodilna sadna vrsta pa so jabolka. Intenzivnost pridelovanja v zadnjih letih narašča, vendar so povprečni hektarski pridelki večinoma še vedno pod ravnijsko držav Evropske unije.

Republika Slovenija ostaja neto uvoznik agroživilskih izdelkov. Pokritost uvoza z izvozom je le okoli 45%. Nizke stopnje samooskrbe ima Republika Slovenija zlasti pri olju, žitih, sladkorju in prašičjem mesu. Stalne

presežke ima le pri hmelju, v perutninarstvu in pri prireji mleka, izvoz pa je pomemben še pri nekaterih predelanih proizvodih (kakovostno goveje meso in mesni izdelki, kakovostno vino, pivo). Slovensko kmetijstvo in živilska industrija sta vpeta v mednarodne trgovinske tokove. Najpomembnejši izvozni trgi so trgi držav nastalih na ozemlju nekdanje SFRJ (Hrvaška, Makedonija, Bosna in Hercegovina). Na uvozni strani največ blaga prihaja iz skupnega trga Evropske unije.

Republika Slovenija do osamosvojitve v letu 1991 ni imela lastne tržno-cenovne kmetijske politike, na področju strukturne in razvojne politike pa je po letu 1970 ukrepe izvajala dokaj samostojno. Po osamosvojitvi se je kmetijska politika zgledovala zlasti po skupni kmetijski politiki Evropske unije in to v ciljih in v vsebini ukrepov. Cilji kmetijske politike Republike Slovenije se ne razlikujejo bistveno od ciljev skupne kmetijske politike. Oboji poudarjajo večnamenskost kmetijstva, ki je gospodarska dejavnost z okoljevarstvenimi, prostorskimi in socialnimi funkcijami.

Kmetijska politika Republike Slovenije temelji na zunanjetrgovinski zaščiti, ki skupaj s še nekaterimi ukrepi zagotavlja pri večini kmetijskih pridelkov raven cen, ki je precej višja kot na svetovnem trgu in je primerljiva z ravni cen v Evropski uniji. Kot neto uvoznik hrane Republika Slovenija ni razvijala z Evropsko unijo primerljivih intervencijskih mehanizmov, prav tako ni omejevala obsega pridelave. V zadnjih letih so številni sporazumi o prosti trgovini prispevali k delnemu odpiranju trga s kmetijskimi pridelki in s tem omejili učinkovitost zunanjetrgovinske zaščite. Republika Slovenija je zato povečala obseg proračunskih podpor kmetijstvu in uvedla različne oblike neposrednih plačil (za krave dojilje, rejo ovc in koz za meso, za krušna žita, sladkorno peso, hmelj). Zaradi spremenjenih razmer na trgu se je pokazala tudi potreba po uvedbi intervencijskih ukrepov.

Z ukrepi kmetijske strukturne politike in politike razvoja podeželja Republika Slovenija, podobno kot Evropska unija, podpira prestrukturiranje kmetijstva, povečanje učinkovitosti pridelave in predelave, nadomešča višje stroške pridelave na območjih s težjimi razmerami za kmetijsko dejavnost ter podpira okolju prijaznejšo pridelavo. Omejena sredstva so namenjena tudi za pripravo programov celostnega razvoja podeželja in obnove vasi (CRPOV).

Kljub razmeroma visoki cenovni ravni zaradi omenjenih naravnih in strukturnih danosti dohodki v kmetijstvu Republike Slovenije precej zaostajajo za povprečnimi dohodki v gospodarstvu. Zaradi nemobilnosti delovne sile in splošne neatraktivnosti kmetijskega poklica strukturne spremembe potekajo počasi,

posledično pa zaostaja tudi razvoj podeželja. Proces opuščanja kmetijske pridelave vzporedno z demografskimi in socialnimi spremembami intenzivno vpliva na spreminjanje kulturne krajine, kar se kaže v intenzivnem spreminjanju rabe kmetijskih zemljišč in njihovega zaraščanju, slabšanju gospodarske in socialne infrastrukture in v propadanju kulturne dediščine.

PREVZEM PRAVNEGA REDA EVROPSKE UNIJE

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije za področje 7 – Kmetijstvo, vendar zahteva naslednja

prehodna obdobja:

- na področju “dodatne dajatve v sektorju mleka – mlečne kvote” (Uredba Sveta 3950/92/EEC) v delu, ki se nanaša na razdelitev mlečnih kvot po posameznih rejcih v trajanju do 31.12.2012. Republika Slovenija zahteva, da v prehodnem obdobju ne veljajo določila o obvezni razdelitvi mlečnih kvot po posameznih rejcih;
- na področju “premije za krave dojilje” (Uredba Sveta 1254/1999/EC) v delu, ki se nanaša na razdelitev pravic do premij po posameznih rejcih v trajanju do 31.12.2012. Republika Slovenija zahteva, da v prehodnem obdobju ne veljajo določila o obvezni razdelitvi pravic do premij za krave dojilje po posameznih rejcih;
- na področju “premije za ovce in koze” (Uredba Sveta 2467/98/EC) v delu, ki se nanaša na razdelitev pravic do premij po posameznih rejcih v trajanju do 31.12.2012. Republika Slovenija zahteva, da v prehodnem obdobju ne veljajo določila o obvezni razdelitvi pravic do premij za ovce in koze po posameznih rejcih;
- na področju “kategorij konzumnega mleka” (3. člen Uredbe Sveta 2597/97/EC) v trajanju do 31.12.2005. Republika Slovenija zahteva, da v prehodnem obdobju na ozemlju Republike Slovenije ostanejo v veljavi nacionalna določila o vsebnosti mlečne maščobe v konzumnem mleku;
- v delu, ki se nanaša na “rejske organizacije in pristojnosti rejskih organizacij pri izvajanju nalog s področja zootehnike” (Odločbe Komisije 84/247/EEC, 89/501/EEC, 89/504/EEC, 90/254/EEC, 92/353/EEC, 92/354/EEC) v trajanju do 31.12.2004. Republika Slovenija zahteva da, v prehodnem obdobju ne veljajo določila, ki se nanašajo na vlogo rejskih organizacij pri izvedbi nalog s področja zootehnike;
- odlog pri določitvi gozdnih provenienčnih območij (5a. čl. Direktive Sveta 66/404/EEC) v trajanju do 31.12.2005;

- za promet gozdnega reprodukcijskega materiala pridelanega v Republiki Sloveniji, ki ne izpolnjuje zahtev Direktiv Sveta 66/404/EEC in 71/161/EEC za gozdno seme v trajanju do 31.12.2003 ter za gozdne sadike proizvedene iz tega semena v trajanju do 31.12.2007;
- na področju uveljavljanja žlahtniteljskih pravic (Uredba Sveta 2100/94/EC) v trajanju do 31.12.2009. Republika Slovenija zahteva, da v prehodnem obdobju velja v Republiki Sloveniji oprostitev plačila licenčnine za vse pridelovalce.

in izjeme:

- izvzetje iz obvezne destilacije stranskih proizvodov iz grozdja (35. člen Uredbe Sveta 822/87/EEC) za pridelovalce na ozemlju Republike Slovenije;
- pri določilih o prepovedi mešanja belih in rdečih sort grozdja (Uredbe Sveta 822/87/EEC) in določilih o minimalni vsebnosti dejanskega alkohola v vinu (8. in 70. čl. Uredbe Sveta 822/87/EEC). Republika Slovenija zahteva, da se za vino Cviček – PTP dovoli mešanje belih in rdečih sort in da lahko vsebuje najmanj 8,5% alkohola;
- na področju označevanja informacij o vinu (3. in 12. čl. Uredbe Sveta 2392/89/EEC). Republika Slovenija zahteva, da se za namizna in kakovostna vina pridelana v Republiki Sloveniji dopusti možnost dodatnega označevanja informacij o vinu še v enem od jezikov skupnosti;
- omejitev prometa na območju Republike Slovenije s čebelami, ki niso pasme Kranjska čebela – *Apis mellifera Carnica* (Direktiva Sveta 91/174/EEC);
- v smislu pravice, da na ozemlju Republike Slovenije še naprej ostane v veljavi omejitev uporabe za atrazin, klorpikrin, metilbromid, parakvat, 2,4,5-T, tetra-kloroogljik (priloga Direktive Sveta 79/117/EEC).

Republika Slovenija razume s prevzemom pravnega reda Evropske unije na področju kmetijstva tudi prevzem vseh pravic vključno s proračunskimi prilivi iz evropskega kmetijskega jamstvenega in usmerjevalnega sklada (EKJUS) v skladu z načeli, ki veljajo za sedanje članice.

Republika Slovenija pričakuje, da bodo s pristopom k Evropski uniji zanjo veljala povsem enaka pravila na področju trgovinskih mehanizmov ter trgovine s tretjimi državami, kot izhajajo iz Sporazuma o kmetijstvu oziroma Sporazuma GATT/WTO za Evropsko unijo in jih izvajajo sedanje države članice Evropske unije. Republika Slovenija tako pričakuje, da bo na področju trgovinskih mehanizmov in trgovine s tretjimi državami s pristopom prevzela pravni red Evropske unije vključno z možnostjo uveljavitve izvoznih nadomestil in določil o posebni zaščiti. Brez prevzema tega dela pravnega

reda Evropske unije bi se kmetijstvo in živilska industrija v Republiki Sloveniji znašla v neenakopravnem konkurenčnem položaju z negativnimi posledicami na dohodek pridelovalcev.

Republika Slovenija na področju kmetijstva poudarja gospodarski pomen preferencialnega trgovinskega režima z nekaterimi državami, nastalimi na ozemlju nekdanje SFRJ (s Hrvaško, z Makedonijo in z Bosno in Hercegovino in to predvsem na trgih sadja in zelenjave, mlečnih izdelkov, mesa in mesnih izdelkov ter tobaka) ter želi na ta način opozoriti na povezanost s pogajalskimi izhodišči za poglavje 26. Zunanji ekonomski odnosi in mednarodna razvojna pomoč.

Republika Slovenija pričakuje, da bo na področju sheme plačil za poljščine, skupnih tržnih ureditev za meso govedi, za ovčje in kozje meso, hmelj in oljčno olje s pristopom prevzela pravni red Evropske unije vključno s pravico uveljavitve neposrednih plačil in premij. Brez prevzema tega dela pravne ureditve Evropske unije bi se dohodkovni položaj pridelovalcev in rejcev in s tem možnosti za njihov obstoj izrazito poslabšale.

Republika Slovenija pričakuje, da bodo nacionalna kvota za mleko v okviru skupne tržne ureditve za mleko in mlečne izdelke ter nacionalne kvote pravic do premij v okviru skupne tržne ureditve za meso govedi in v okviru skupne tržne ureditve za meso ovc in koz, znatno višje od tistih, ki bi ji pripadale glede na trenutno prirejo mleka oz. število živali. Reja prežvekovalcev (govedi in drobnice) je ključnega okoljskega pomena (ohranitev kulturne krajine) v območjih s težjimi razmerami za pridelavo. Republika Slovenija ocenjuje, da nezaželeni proces zaraščanja travinja lahko zavre le s povečanjem staleža prežvekovalcev, kar spodbuja s posebnimi premijami.

Republika Slovenija tudi pričakuje, da bosta nacionalna proizvodna kvota v okviru skupne tržne ureditve za sladkor in nacionalna kvota pravic do neposrednih plačil v okviru skupne tržne ureditve za oljčno olje višji, kot znaša trenutna proizvodnja sladkorja in oljčnega olja. V Republiki Sloveniji ima ta proizvodnja velik regionalni oz. za oljčno olje lokalni ekonomski pomen in je pomembna tudi z okoljskega vidika (kolobar v primeru pridelave sladkorne pese in kulturna krajina v primeru oljčnikov).

Republika Slovenija pričakuje, da bo pridobila možnost dodelitve pravice do pomoči (kvote) tudi za tiste trge, kjer trenutno zaradi ekonomskih razmer oz. neprimerljive zakonodaje te proizvodnje ni (krompirjev škrob, konoplja, posušena krma), lahko pa se vzpostavi v razmerah, kot jih s podporami oblikuje pravni red Evropske unije.

Republika Slovenija pričakuje z dnem pristopa k

Evropski uniji polno vključitev v vse programe politike razvoja podeželja in lokalne iniciative LEADER. Republika Slovenija bo zato zagotovila zadostna nacionalna sredstva za vodenje skupne politike na tem področju.

Republika Slovenija pričakuje, da bo za zavarovanje geografskih poimenovanj, ki bodo ob dnevu dejanskega pristopa zavarovani v Republiki Sloveniji, veljal skrajšan postopek, kot je to bilo omogočeno vsem članicam Evropske unije ob sprejetju Uredbe Sveta 2081/92/EEC (17.člen).

Republika Slovenija pričakuje, da se bo z dnem dejanskega pristopa k Evropski uniji dopolnila druga točka 2. člena Uredbe Sveta 2158/92/EEC tako, da se bosta lahko tudi Obalno-kraška in Goriška statistična regija uvrstili v območja velikega tveganja za gozdne požare.

Republika Slovenija zahteva, da se ji z dnem dejanskega pristopa prizna status države, proste bolezni Aujeszkega (10. člen Direktive Sveta 64/432/EEC) in da se ji na vsem ozemlju prizna status varovanih območij za tri organizme v okviru zdravstvenega varstva rastlin: bakterijo *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al. in nematodi *Globodera rostochiensis* Wollenweber ter *Globodera pallida* (Stone) Behrens (Direktiva Sveta 77/93/EEC).

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije

Kmetijska politika in pravni red Republike Slovenije na področju kmetijstva sta delno usklajena s pravnim redom Evropske unije. Republika Slovenija pri prevzemu pravnega reda Evropske unije ne pričakuje večjih vsebinskih težav.

Republika Slovenija se bo na področju splošnih in horizontalnih določil, skupnih tržnih ureditev in razvoja podeželja usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije s prilagajanjem kmetijske politike in s sprejemanjem primerljivih pravnih predpisov.

Na področju trgovinskih mehanizmov v okviru horizontalnih določil Republika Slovenija zaradi sprejetih obveznosti v okviru sporazuma GATT/WTO za Republiko Slovenijo in drugih mednarodnih sporazumov, do dneva dejanskega pristopa ne more v celoti prevzeti pravnega reda Evropske unije. To velja zlasti za predpise s področja izvoznih nadomestil, uveljavitve carinske nomenklature za proizvode za izvozna nadomestila, prevzem pravil za določanje in preverjanja vsebnosti kmetijske komponente v predelanih proizvodih, ki niso vključeni v priložo II ter prevzem sistema uporabe specifičnih uvoznih dajatev glede na vrsto kmetijskega proizvoda. Na področju zunanje trgovine bo Republika Slovenija na primerljiv način uveljavila na ključnih trgih tisti del pravega reda Evropske unije (uvozne licence in varščine, spremljanje količin in cen), ki je za izvajanje tekoče politike smiselno in se tako usposobila za prevzem

celotnega pravnega reda na tem področju.

Prilagajanje kmetijske politike na področju skupnih tržnih ureditev bo Republika Slovenija izvajala v skladu s Programom razvoja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva 2000–2002. Program na vseh trgih sledi programskim smernicam Evropske unije. Temeljna vsebinska značilnost je krepitev delovanja trga, kar je še posebej pomembno za trg pšenice in mleka ter vzporedno uveljavljanje vsebinsko in izvedbeno primerljivih neposrednih plačil. Najbolj očitno se programska usmeritev kaže v izrazitem povečanju proračunskih sredstev za kmetijstvo. Predlog proračuna Republike Slovenije za leto 2000, predvideva povečanje proračuna MKGP za 40%.

Usklajevanje pravne ureditve na področju skupnih tržnih ureditev bo omogočal Zakon o kmetijstvu, ki je v pripravi in bo sprejet najkasneje do 30.06.2000. Na podlagi Zakona o kmetijstvu bo Republika Slovenija na primerljiv način uredila status institucij, izdala in uveljavila Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov, vzpostavila informacijski sistem za spremljanje razmer na trgu in izdala tehnične predpise glede kakovosti.

Z Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov, ki bo izdana najkasneje do 30.09.2000 in uveljavljena najkasneje v letu 2001 bo postavljen pravni in izvedbeno tehnični okvir, ki bo na vseh za Republiko Slovenijo pomembnih trgih, omogočal postopno izvajanje primerljivih ukrepov kmetijske politike, kot jih določa pravni red Evropske unije v okviru skupnih tržnih ureditev. Republika Slovenija bo vzpostavila tržno-informacijski sistem za spremljanje cen na trgu najkasneje do 30.09.2000, za zbiranje drugih podatkov o stanju na posameznih trgih, ki jih zahteva pravni red Evropske unije pa bo sistem vzpostavljen najkasneje do 31.12.2002. Republika Slovenija bo uveljavila kakovostne standarde in pravila glede trženja, ki bodo usklajena s pravnim redom Evropske unije najkasneje do 31.12.2002.

Na področju politike razvoja podeželja bo na podlagi Zakona o kmetijstvu najkasneje do 01.01.2001 sprejet sektorski razvojni načrt **Nacionalni razvojni program kmetijstva in podeželja**, ki bo v delu, ki bo po pristopu sofinanciran iz usmerjevalnega oddelka EKJUS, podlaga za izvedbeni program **Program posodobitve kmetijstva in razvoja podeželja**. Ta se bo vključeval v **Državni razvojni program za obdobje do leta 2006**, ki bo sprejet najkasneje do 30.06.2001. Nacionalni razvojni program kmetijstva in podeželja bo dal tudi usmeritve za pripravo izvedbenih programov s področja kmetijsko okoljskih ukrepov in podpor za območja s težjimi razmerami za kmetijsko dejavnost (po pristopu sofinancirani iz jamstvenega oddelka EKJUS), ki bodo pripravljene v letu 2001. Na podlagi izkušenj pridobljenih z izvajanjem

programov v okviru predpristopne pomoči SAPARD, bo Republika Slovenija postopoma, najkasneje do 31.12.2002, uskladila tudi izvajanje vseh drugih ukrepov v okviru programa razvoja podeželja. Republika Slovenija bo tako že pred pristopom v Evropsko unijo v okviru nacionalne kmetijske politike na primerljiv način uveljavila pomemben del ukrepov politike razvoja podeželja.

Republika Slovenija se bo na področju veterinarskih in fitosanitarnih vsebin usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije s postopnim izdajanjem in uveljavljanjem usklajenih pravnih predpisov že pred pristopom.

Republika Slovenija bo uskladila pravni red na področju veterinarstva s sprejetjem sprememb in dopolnitev Zakona o veterinarstvu ter številnih podzakonskih predpisov na osnovi tega in drugih že veljavnih zakonskih predpisov, ki bodo izdani in uveljavljeni najkasneje do 30.06.2002. Področje zootehnike bo na novo urejeno in usklajeno s pravnim redom Evropske unije s sprejemom Zakona o živinoreji najkasneje do 30.06.2001 in pripadajočih podzakonskih predpisov, ki bodo uveljavljeni najkasneje do 31.12.2002. Področje Seme in sadilni material bo usklajeno s pravnim redom Evropske unije s sprejemom Zakona o semenskem materialu in Zakona o gozdnem reprodukcijskem materialu, ki bosta sprejeta najkasneje do 30.06.2001 ter pripadajočih podzakonskih predpisov, ki bodo uveljavljeni najkasneje do 31.12.2002. Področje zdravstveno varstvo rastlin bo usklajeno s pravnim redom Evropske unije s sprejetjem Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin in Zakona o fitofarmacevtskih sredstvih, ki bosta sprejeta najkasneje do 31.12.2000 ter pripadajočimi predpisi, ki bodo postopoma uveljavljeni najkasneje do 31.12.2002. Republika Slovenija bo najkasneje do 30.06.2001 v celoti uskladila svoj pravni red na področju živalske prehrane s pravnim redom Evropske unije s sprejetjem in uveljavitvijo Zakona o krmilih ter pripadajočih predpisov, ki bodo uveljavljeni najkasneje do 31.12.2002.

S prilagajanjem politike in usklajevanjem zakonodaje se bo Republika Slovenija na vseh ravneh do predvidenega datuma pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) pripravila in usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije na področju 7 – Kmetijstvo, kar bo omogočilo njegovo izvajanje od dneva dejanskega pristopa.

Institucije za izvajanje pravnega reda

Institucija zadolžena za vodenje kmetijske politike, zakonodajo s področja kmetijstva in komunikacijo s pristojnimi organi Komisije na področju skupne kmetijske politike je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP). Trenutno je MKGP zadolženo tudi za izvajanje kmetijske

politike, postopoma pa bo izvajanje nalog s področja skupnih tržnih ureditev in ukrepov razvoja podeželja ter gozdarstva v celoti prevzela Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (AKTRP). AKTRP se že kadrovsko in tehnično usposablja za prevzem nalog implementacijske in plačilne agencije ter bo najkasneje do 31.12.2002 usposobljena za izvajanje vseh nalog, ki jih na področju skupne kmetijske politike določa pravni red Evropske unije. Za izvajanje dela nalog na področju spremljanja zunanjetrgovinskih tokov bo Republika Slovenija najkasneje do 31.12.2002 kadrovsko usposobila in dodatno tehnično opremila Carinsko upravo Republike Slovenije. Republika Slovenija intenzivno izgrajuje primerljiv Integrirani administrativni in kontrolni sistem za kmetijstvo (IAKS), ki bo v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije najkasneje do 31.12.2002.

Za naloge nadzora v skladu z zahtevami pravnega reda Evropske unije na področju skupnih tržnih ureditev, politike razvoja podeželja ter nekaterih drugih nalog bo najkasneje do 31.12.2002 kadrovsko in strokovno okrepljen Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo kot organ v sestavi MKGP.

Za področje politike kakovosti bo Republika Slovenija okrepila in usposobila MKGP.

Republika Slovenija bo najkasneje do 30.06.2001 ustanovila Službo za mrežo knjigovodskih podatkov v kmetijstvu.

Republika Slovenija bo za področje veterinarskih in fitosanitarnih vsebin najkasneje do 31.12.2002 okrepila in usposobila naslednje organe: Veterinarsko upravo Republike Slovenije, Službo za identifikacijo in registracijo živali ter Urad Republike Slovenije za varstvo in registracijo sort rastlin. Za izvajanje usklajene zakonodaje bo Republika Slovenija najkasneje do 31.12.2001 vzpostavila in usposobila Upravo Republike Slovenije za varstvo rastlin in semenarstvo ter jo usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije najkasneje do 31.12.2002.

KRATICE

AKTRP Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja

EKJUS Evropski kmetijski jamstveni in usmerjevalni sklad

FADN Mreža knjigovodskih podatkov za kmetijska gospodarstva

IAKS Informacijsko administrativni kontrolni sistem

KIS Kmetijski inštitut Slovenije

MEOR Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj

MF Ministrstvo za finance

MKGP Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

MZ Ministrstvo za zdravstvo

SURS Statistični urad Republike Slovenije

VURS Veterinarska uprava Republike Slovenije

VZS Veterinarski zavod Slovenije

A. Splošne določbe / horizontalne vsebine

86 1. EVROPSKI KMETIJSKI JAMSTVENI IN USMERJEVALNI SKLAD

Sedanje stanje in zakonska ureditev

Institucionalna ureditev in postopki financiranja ukrepov kmetijske politike v Republiki Sloveniji niso usklajeni s pravnim redom Evropske unije za Evropski kmetijski jamstveni in usmerjevalni sklad (EKJUS) (za jamstveni oddelek Uredba Sveta 1258/1999/EC, Uredbi Komisije 1663/95/EC in 296/96/EC, Direktiva Sveta 94/729/EC; za usmerjevalni oddelek Uredbi Sveta 1260/1999/EC in 1257/1999/EC, Uredba Komisije 1750/1999/EC).

Republika Slovenija financira ukrepe kmetijske politike preko integralnega proračuna. Za izvedbo je pristojno Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP). V Republiki Sloveniji področje financiranja v kmetijstvu urejata *Zakon o finančnih intervencijah v kmetijstvo, proizvodnjo in ponudbo hrane* (Ur.l. RS 5/91) ter dve izvedbeni uredbi na letni ravni (uredba o finančnih intervencijah za ohranjanje in razvoj kmetijstva ter proizvodnjo hrane in uredba o finančnih intervencijah za celostno urejanje podeželja in obnovo vasi).

Na podlagi *Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in delovnem področju ministrstev* (Ur.l. RS 60/99) je bila ustanovljena Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (AKTRP) kot organ v sestavi MKGP. AKTRP se kot implementacijska agencija za izvajanje ukrepov kmetijske politike usposablja za naloge plačilne agencije za sredstva jamstvenega oddelka EKJUS in za sredstva usmerjevalnega oddelka EKJUS. *Uredba o akreditacijskih pogojih za Agencijo Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja* bo izdana najkasneje do 31.12.1999. Za akreditacijo AKTRP je odgovorno telo Vlada Republike Slovenije, certifikacijsko telo pa je organ za nadzor proračuna Ministrstva za

finance. *Zakon o javnih financah* (Ur.l. RS 79/99) omogoča programiranje in izvajanje večletnih programov.

Republika Slovenija nima Integriranega administrativnega in kontrolnega sistema (IAKS) kot ga določata Uredba Sveta 3508/92/EEC in Uredba Komisije 3887/92/EEC, vendar je že izvedla nekaj pomembnih korakov v smeri izgradnje IAKS sistema. MKGP je v letih 1998 in 1999 vzpostavilo enoten informacijski sistem s centralno podatkovno bazo. Vzpostavljena je evidenca o vseh kmetijskih gospodarstvih, ki uveljavljajo finančne podpore (55.000 kmetijskih gospodarstev) in enoten sistem za vnos in obdelavo zahtevkov za finančne podpore. Za potrebe izvedbe nakazil je informacijski sistem MKGP povezan z informacijskim sistemom Ministrstva za finance.

Republika Slovenija ima od leta 1999 enoten obrazec z osnovnimi podatki o kmetijskem gospodarstvu, ki je pogoj za uveljavljanje vseh finančnih pomoči in različne obrazce za posamezne finančne pomoči, ki se oddajajo enkrat ali večkrat letno ob različnih terminih.

Evidenca o kmetijskih gospodarstvih vsebuje podatke o kmetijskem gospodarstvu (identifikacijska številka kmetijskega gospodarstva, naslov, oblika organiziranosti, stalež živali, raba zemljišč), podatke o subjektih (upravičencih), ki vlagajo zahtevke za finančne podpore in podatke o vseh finančnih podporah. V okviru enotnega informacijskega sistema MKGP je vzpostavljena tudi evidenca pridelovalcev grozdja in vina, v postopku vzpostavljanja pa so evidence o ostalih trajnih nasadih in pašnikih. V postopku je tudi izvedba neposredne povezave z bazo zemljiškega katastra, trenutno pa se uporablja kopija celotne baze zemljiškega katastra, ki je bila prepisana v bazo MKGP.

Trenutno ima Republika Slovenija dva sistema identifikacije in registracije živali. Veterinarski, ki označuje in registrira živali v prometu in zootehnični, ki ga vodijo in vzdržujejo selekcijske službe in sicer za živali, ki so v

kontroli proizvodnje in za vse živali za katere se vlagajo zahtevki za finančne podpore. *Odredba o označevanju in registraciji govedi* (Ur.l. RS 86/99), je zakonska podlaga za vzpostavitev enotne baze podatkov in sistema identifikacije in registracije goveda, ki bo v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije.

Administrativna kontrola zahtevkov za finančne pomoči se v Republiki Sloveniji že izvaja na osnovi podatkov o kmetijskih gospodarstvih, priloženih dokazil in pri finančnih pomočeh za trajne nasade tudi na osnovi podatkov o parcelah iz zemljiškega katastra. Sedanja administrativna kontrola omogoča preprečevanje podvajanja vlog. Terenski nadzor izvaja Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo, ki je organ v sestavi MKGP. Republika Slovenija se z različnimi tehničnimi in vsebinskimi prilagoditvami pripravlja za vzpostavitev IAKS. Priprave vključujejo posodobitev obstoječih podatkovnih baz (zemljiški kataster, zemljiška knjiga), polnjenje obstoječih oz. vzpostavljanje novih podatkovnih baz (register živali, evidenca kmetijskih gospodarstev, evidenca dejanske rabe zemljišč, katastri trajnih nasadov, evidence pridelovalcev in predelovalcev), nabavo programske in strojne računalniške opreme ter vzpostavljaje komunikacijskih povezav.

Republika Slovenija nima primerljivega pravnega reda na področju intervencije - javno skladiščenje (Uredbi Sveta 1883/78/EEC in 3492/90/EEC).

A. JAMSTVENI ODDELEK EKJUS

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije za področje jamstvenega oddelka EKJUS in ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija bo v celoti uskladila pravni red na področju jamstvenega oddelka EKJUS z izdajo in uveljavitvijo naslednjih zakonov in podzakonskih aktov:

- *Zakona o kmetijstvu* (najkasneje do 30.06.2000);
- *Akta o akreditaciji* AKTRP (za potrebe koriščenja predpristopne pomoči SAPARD najkasneje do 26.06.2000; dokončno z dnem dejanskega pristopa Republike Slovenije k Evropski uniji);
- Podzakonskih predpisov za vzpostavitev evidenc o kmetijskih gospodarstvih, o živalih in trajnih nasadih (najkasneje do 31.12.2002);
- Predpisa za implementacijo zakonodaje Evropske unije, ki se nanaša na izvajanje skupne kmetijske politike "Lex Specialis" (z dnem dejanskega pristopa Republike Slovenije k Evropski uniji);

Republika Slovenija bo z dnem dejanskega pristopa k Evropski uniji odprla pri Nacionalnem skladu pri Ministrstvu za finance poseben devizni račun za sredstva

jamstvenega oddelka EKJUS za izvajanje ukrepov skupne kmetijske politike. Sredstva omenjenega sklada bodo vključena v proračun Republike Slovenije na posebnih proračunskih postavkah, kar bo zagotavljalo preglednost porabe sredstev. Začetna sredstva za izvajanje ukrepov, financiranih iz jamstvenega oddelka, bo Republika Slovenija zagotavljala v okviru sprejetega proračuna MKGP.

Naloge pravnega reda Evropske unije s področja jamstvenega oddelka EKJUS bo v Republiki Sloveniji izvajala AKTRP. AKTRP bo vzpostavila sistem za vodenje finančnih postopkov in njihovo izvajanje ter za mesečno in letno poročanje. Izplačevanje finančnih podpor bo potekalo v sodelovanju z Ministrstvom za finance, ki bo plačnik odobrenih sredstev upravičencem. AKTRP bo izvajala tudi vse naloge, ki jih zahteva pravni red Evropske unije na področju notranjega nadzora in notranje revizije.

AKTRP bo pričela delovati najkasneje do 30.06.2000. Takrat bo začela izvajati ukrepe razvoja podeželja v okviru programa predpristopne pomoči SAPARD. AKTRP bo postopno, v skladu z *Nacionalnim programom razvoja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva za obdobje 2000-2002* prevzemala naloge tekoče kmetijske politike s področja ureditve kmetijskih trgov. Z Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov, ki bo izdana najkasneje do 30.09.2000, bo Republika Slovenija na večini kmetijskih trgov uveljavila primerljivo kmetijsko politiko, ki jo bo AKTRP izvajala na način, ki bo v veliki meri usklajen s pravnim redom Evropske unije. Republika Slovenija in Republika Francija pripravljata twinning projekt usposabljanja AKTRP za izvajanje administrativnih nalog skupnih tržnih ureditev. Projekt bo v obdobju od 01.01.2001 do 01.01.2002 zagotovil izobraževanje in usposabljanje okoli 40 zaposlenih.

S pomočjo twinning projektov in z izvajanjem ukrepov primerljive nacionalne kmetijske politike se bo AKTRP najkasneje do 31.12.2002 usposobila za prevzem vseh nalog plačilne agencije v skladu s pravnim redom Evropske unije.

Hkrati z uvajanjem in preoblikovanjem neposrednih plačil bo Republika Slovenija na podlagi Zakona o kmetijstvu in podzakonskih predpisov postopno vzpostavila IAKS. Uveden bo enotni obrazec za uveljavljanje finančnih podpor, ki ga bodo upravičenci predložili enkrat letno. Najkasneje do 31.12.2002 bo vzpostavljena evidenca kmetijskih gospodarstev, ki bo vsebovala podatke o dejanski rabi zemljišč na parcelo zemljiškega katastra in bo povezana z evidenco rabe kmetijskih zemljišč, zajeto iz digitalnih ortofoto posnetkov (vzpostavljena najkasneje do 31.12.2001), z evidenco digitalnih katastrskih načrtov (vzpostavljena najkasneje do 31.12.2002) in z enotno centralno bazo o živalih

(vzpostavljena najkasneje do 31.12.2002). Na ta način bo Republika Slovenija najkasneje do 31.12.2002 sistem administrativne kontrole v celoti uskladila z zahtevami pravnega reda Evropske unije.

Za naloge terenskega nadzora bo AKTRP pooblastila Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo, ki bo za to delo postopoma kadrovsko in tehnično okrepljen ter usposobljen najkasneje do 31.12.2002.

Tako bo Republika Slovenija najkasneje do 31.12.2002 na področju finančnega in proračunskega sistema jamstvenega oddelka usposobljena za prevzem vseh nalog pravnega reda Evropske unije.

B. USMERJEVALNI ODDELEK EKJUS

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije

- 88 Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije za področje usmerjevalnega oddelka EKJUS in ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija bo v celoti uskladila pravni red na področju usmerjevalnega oddelka EKJUS z izdajo in uveljavitvijo zakonov in podzakonskih aktov, ki so navedeni v poglavju "jamstveni oddelek EKJUS".

Republika Slovenija bo z dnem dejanskega pristopa k Evropski uniji odprla pri Nacionalnem skladu pri Ministrstvu za finance poseben devizni račun za sredstva usmerjevalnega oddelka EKJUS za izvajanje ukrepov skupne kmetijske politike. Sredstva omenjenega sklada bodo vključena v proračun Republike Slovenije na posebnih proračunskih postavkah, kar bo zagotavljalo preglednost porabe sredstev. Republika Slovenija bo v okviru sprejetega proračuna MKGP zagotovila lastna sredstva za izvajanje ukrepov usmerjevalnega oddelka EKJUS.

Institucija, zadolžena za vodenje politike na področju ukrepov, sofinanciranih s strani usmerjevalnega oddelka EKJUS in njeno vsebinsko usklajevanje s pravnim redom Evropske unije, je MKGP. V letu 1999 se je pričela reorganizacija MKGP s kadrovsko krepitvijo Sektorja za strukturno politiko in razvoj podeželja. Sektor za strukturno politiko in podeželje bo najkasneje do 31.12.2002 v celoti usposobljen za naloge načrtovanja, za učinkovito ocenjevanje operativnih programov ter sodelovanje z drugimi ministrstvi in ustanovami. Trenutno je MKGP zadolženo tudi za izvajanje kmetijske politike, postopoma, najkasneje do 31.12.2002, pa bo izvajalsko funkcijo v celoti prevzela AKTRP.

Republika Slovenija, Zvezna republika Nemčija, Republika Avstrija in Republika Grčija pripravljajo twinning projekt usposabljanja AKTRP za izvajanje administrativnih nalog politike razvoja podeželja. Projekt

bo v letu 2000 zagotovil izobraževanje in usposabljanje okoli 20 zaposlenih. AKTRP bo pričela delovati najkasneje do 30.06.2000. Takrat bo začela izvajati ukrepe razvoja podeželja v okviru programa predpristopne pomoči SAPARD. V skladu z *Nacionalnim programom razvoja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva za obdobje 2000-2002*, ki ga je sprejela Vlada Republike Slovenije, bo AKTRP postopno prevzemala tudi druge naloge s področja politike razvoja podeželja. Skladno z določili pravnega reda Evropske unije bo AKTRP vzpostavila sistem za vodenje in izvajanje finančnih postopkov ter notranji nadzor in bo tako najkasneje do 31.12.2002 usposobljena za izvajanje vseh nalog na tem področju.

S pomočjo twinning projekta, z izvajanjem programa predpristopne pomoči SAPARD in z izvajanjem ukrepov primerljive nacionalne kmetijske politike se bo Republika Slovenija najkasneje do 31.12.2002 usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije na področju finančnega in proračunskega sistema usmerjevalnega oddelka EKJUS.

2. HORIZONTALNE VSEBINE

A. TRGOVINSKI MEHANIZMI, TRGOVINA S TRETJIMI DRŽAVAMI V SKLOPU SKUPNIH TRŽNIH UREDITEV IN "PROIZVODI, KI NISO VKLJUČENI V PRILOGO II"

Sedanje stanje in zakonska ureditev

V Republiki Sloveniji velja za vse kmetijske in živilske proizvode enaka zunanjetrgovinska ureditev. Zunanjetrgovinska ureditev je ključni element uravnavanja trga s kmetijskimi pridelki. Republika Slovenija je ustanovna članica Svetovne trgovinske organizacije.

Pravni red Republike Slovenije je na področju Trgovinski mehanizmi in ureditev trgovine s tretjimi državami delno usklajen s pravnim redom Evropske unije (Uredbi Komisije 3719/88/EEC, 3665/87/EEC, Uredbi Komisije 800/1999/EC, 2220/85/EEC, Uredbe Sveta 386/90/EEC, 1766/92/EEC, 3072/95/EC, 2038/1999/EC, 136/66/EEC, 1308/70/EEC, Uredba Komisije 2200/96/EC, Uredbe Sveta 2201/96/EC, 2202/96/EC, 822/87/EEC, 1493/1999/EC, 1576/89/EEC, 404/93/EEC, 2075/92/EEC, 1696/71/EEC, 1254/1999/EC, 1255/1999/EC, 2467/98/EC, 2759/75/EEC, 2771/75/EEC, 2777/75/EEC, 2783/75/EEC, Uredba Komisije 2300/97/EC, Uredba Sveta 3448/93/EC). Večina razlik je posledica različnih določil Splošnega sporazuma o carinah in trgovini (GATT) oziroma Sporazuma s svetovno trgovinsko organizacijo (WTO) za Republiko Slovenijo in določili tega sporazuma za države članice Evropske unije. Pravni red Republike Slovenije na tem področju, se od pravnega reda Evropske unije razlikuje v naslednjem:

- Republika Slovenija nima pravice do izvajanja sistema

izvoznih nadomestil, kot ga izvajajo države članice Evropske unije;

- Republika Sloveniji nima pravice, razen splošne posebne dajatve, do uvedbe drugih izravnalnih dajatev pri uvozu nekaterih kmetijskih in živilskih proizvodov (t.i. kmetijske komponente oziroma specifične uvozne dajatve na žita, moko, sladkor in mleko pri predelanih proizvodih - proizvodi, ki niso priključeni v prilogo II), do posebnih izravnalnih dajatev pri sadju in zelenjavi ter vinu ter do uvozne dajatve pri žitih, izračunane na osnovi referenčne uvozne cene;
- Republika Slovenija nima pravice do uvedbe dodatne uvozne dajatve, katere namen je preprečevati ali nevtralizirati škodljive učinke na trgu, kot jih za Evropsko unijo določa 5. člen Sporazuma o kmetijstvu v okviru Urugvajskega multilateralnega kroga pogajanj o trgovini;
- Zakon o carinski tarifi sicer temelji na kombinirani nomenklaturi skupne carinske tarife Evropske unije, vendar Republika Slovenija nima vzpostavljenega t. i. TARIC-a, kot tudi ne razširjene carinske nomenklature za kmetijske in živilske proizvode za izvozna nadomestila.
- v zunanjetrgovinskem prometu (tako pri uvozu kot izvozu) Republika Slovenija nima vzpostavljenega sistema uvoznih in izvoznih licenc (dovoljenj), certifikatov in varščin.

Na povsem primerljiv način izvaja carinsko zakonodajo, posebne uvozne dajatve in distribucijo carinskih kvot na področju kmetijskih in živilskih proizvodov, usklajena pa je tudi kombinirana nomenklatura carinske tarife.

Carinski zakon (Ur.l. RS 1/95, 28/95 in 32/99), *Zakon o carinski službi* (Ur.l. RS 56/99) in *Zakon o carinski tarifi* (Ur.l. RS 74/95) tvorijo pravni okvir carinskega sistema države. Carinski zakon temelji na evropskem carinskem kodeksu in mednarodnih konvencijah s področja carinskih postopkov. Pri uvozu kmetijskih in živilskih proizvodov se skladno z *Zakonom o carinski tarifi* in *Zakonom o posebnih dajatvah pri uvozu kmetijskih proizvodov in živil* (Ur.l. RS 29/93) plačujejo uvozne dajatve (ad valorem carinske dajatve, za določene najbolj občutljive kmetijske proizvode- govedo, prašiči, drobnica, perutnina in jajca, goveje meso, prašičje meso, perutninsko meso, izdelki iz mesa, mleko in mlečni izdelki, jabolka, hruške, breskve, pšenica, pšenična moka, sladkor in vino, pa tudi fiksne posebne dajatve v SIT/kg) v višinah, kot jih dovoljuje *Protokol o pristopu Republike Slovenije k Splošnemu sporazumu o carinah in trgovini* (Ur.l. RS, MP 17/94). V Republiki Sloveniji so carinske stopnje pri posameznih kmetijskih in živilskih proizvodih skoraj v 90-odstotkih na ravni maksimalno dovoljenih po sporazumu GATT. Za blago, ki ga Republika Slovenija ne proizvaja ali ga v

določenem obdobju ne proizvaja v zadostnih količinah so v okviru uredbe o določitvi uporabe znižane carinske stopnje in stopnje "prosto" (za leto 1999 Ur.l. RS 85/98) in uredbe o določitvi carinskih kontingentov pri uvozu blaga (za leto 1999 Ur.l. RS 85/98) določena tako imenovana avtonomna znižanja carinskih stopenj.

Poleg avtonomnih carinskih kvot Republika Slovenija uporablja tudi preferencialne carinske kvote. Republika Slovenija je namreč podpisnica številnih multilateralnih in bilateralnih sporazumov o prosti trgovini (EU, EFTA, CEFTA, Baltiške države, Hrvaška, Makedonija, Turčija, Izrael), v okviru katerih za uvoz določenih kmetijskih in živilskih proizvodov veljajo znižane carinske stopnje ali pa uvoz poteka v okviru določenih tarifnih kvot z znižanimi uvoznimi dajatvami. Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj razpisuje letne carinske kvote z uredbami o izvajanju posameznih prostotrgovinskih sporazumov ter uredbo o določitvi carinskih kvot po splošnem sporazumu o carinah in trgovini (GATT). Pri razdeljevanju kvot se večinoma uporablja postopek sočasnega pregleda ter postopek, ki upošteva običajne vzorce trgovanja (po metodi stari-novinci). Količine blaga v okviru posamezne kvote razdeli Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj na predlog komisije za razdelitev uvoznih carinskih kvot. Zahtevek za dodelitev določene količine blaga v okviru posamezne kvote lahko vloži pravna oseba ter podjetnik posameznik s sedežem ali stalnim bivališčem v Republiki Sloveniji. O dodelitvi določene količine blaga v okviru posamezne carinske kvote Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj izda vlagatelju odločbo, s katero določi tudi rok, do katerega je mogoče uvoziti dodeljeno količino blaga. Carinska uprava spremlja realizacijo uvoza in o tem trimesečno poroča Ministrstvu za ekonomske odnose in razvoj.

Področje Intervencije – premiki intervencijskega blaga in preverjanje uporabe in/ali smeri intervencijskega blaga (Uredba Sveta 1055/77/EEC, Uredbi Komisije 3515/92/EEC in 3002/92/EEC) ni usklajeno s pravnim redom Evropske unije.

Na področju trgovinskih mehanizmov in ureditve trgovine s tretjimi državami za proizvode, ki niso vključeni v prilogo II k Pogodbi o Evropski Skupnosti, pravni red Republike Slovenije ni usklajen s pravnim redom Evropske unije. Republika Slovenija skladno z določili GATT nima pravice do uporabe izvoznih nadomestil in do izvajanja sistema specifičnih uvoznih dajatev glede na kmetijsko komponento pri predelanih agroživilskih proizvodih, kot obstaja v Evropski uniji.

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije za področje trgovinski mehanizmi, trgovina s tretjimi državami v okviru skupnih tržnih ureditev za posamezne kmetijske

proizvode in za področje "proizvodi, ki niso vključeni v priložo II" in ne zahteva prehodnega obdobja ali izjem.

Republika Slovenija pričakuje, da bodo s pristopom k Evropski uniji in s popolnim prevzemom pravnega reda Evropske unije zanjo veljala povsem enaka pravila, kot izhajajo iz Sporazuma o kmetijstvu oziroma Sporazuma GATT/WTO za Evropsko unijo in kot veljajo za sedanje države članice. Republika Slovenija tako pričakuje, da bo na področju trgovinskih mehanizmov in trgovine s tretjimi državami s pristopom prevzela pravni red Evropske unije vključno z možnostjo uveljavitve izvoznih nadomestil in določil o posebni zaščiti. Brez prevzema tega dela pravnega reda Evropske unije bi se kmetijstvo in živilska industrija v Republiki Sloveniji znašla v neenakopravnem konkurenčnem položaju.

Na področju trgovinskih mehanizmov Republika Slovenija zaradi sprejetih obveznosti v okviru sporazuma GATT/WTO za Republiko Slovenijo in mednarodnih sporazumov do pristopa ne more v celoti prevzeti pravnega reda Evropske unije. To velja zlasti za predpise s področja izvoznih nadomestil, uveljavitve carinske nomenklature za proizvode za izvozna nadomestila, uveljavitev posebnih zaščitnih ukrepov, prevzem pravil za določanje in preverjanja vsebnosti kmetijske komponente v predelanih proizvodih, ki niso vključeni v priložo II ter prevzem sistema uporabe specifičnih uvoznih dajatev glede na vrsto kmetijskega proizvoda.

Do dejanskega pristopa k Evropski uniji, bo Republika Slovenija postopno, na primerljiv način začela izvajati tiste elemente pravnega reda Evropske unije, ki so za izvajanje tekoče kmetijske politike smiselni (izvajanje sistema uvoznih licenc, vključno z izvajanjem sistema varščin), vendar le pri določenih kmetijskih proizvodih (govedo in goveje meso, prašiči in prašičje meso, ovce in ovčje meso, mleko in mlečni izdelki, žita, določeni proizvodi mlinarske industrije, sladkor, vino). Za sprotno spremljanje uvoznih količin in cen bo Republika Slovenija usposobila in okrepila Carinsko upravo Republike Slovenije ter preko tržno-informacijskega sistema v povezavi s carinskim informacijskim sistemom vzpostavila sistem prenosa podatkov na AKTRP.

Republika Slovenija bo vsebinsko uskladila svoj pravni red in zagotovila izvajanje usklajene zakonodaje na področju Trgovinskih mehanizmov in trgovina s tretjimi državami na naslednji način:

- najkasneje do 30.06.2000 bo sprejet *Zakon o kmetijstvu*, ki bo pravna podlaga za postopno uvajanje trgovinskih ukrepov na področju kmetijstva, ki bodo usklajeni s pravnim redom Evropske unije;
- najkasneje do 30.09.2000 bo na podlagi Zakona o kmetijstvu izdana *Uredba o ureditvi kmetijskih trgov* (uveljavljena v letu 2001), v okviru katere bodo

določeni pridelki oz. izdelki, za katere bo veljal sistem uvoznih licenc in varščin, kakor tudi podrobnejša pravila za izvajanje tega sistema;

- najkasneje do 31.12.2001 bo sprejet *Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o carinskih tarifah*, ki bo pravna podlaga za uvajanje in uporabo carinskih ukrepov;
- najkasneje do 31.12.2001 bo opravljena druga revizija *Carinskega zakona* in druga revizija izvedbenih predpisov, ki bodo dokončno uskladili carinske ukrepe za izvajanje kmetijske politike pri uvozu in izvozu kmetijskih proizvodov in živil s pravnim redom Evropske unije.

Tako se bo Republika Slovenija na vseh ravneh do predvidenega datuma pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) pripravila in usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije, kar bo omogočilo njegovo izvajanje od dneva dejanskega pristopa.

Institucionalni okvir za izvajanje usklajene zakonodaje

Za izvajanje nalog na področju trgovinskih mehanizmov, trgovine s tretjimi državami za področje kmetijskih trgov in področje "proizvodov, ki niso vključeni v priložo II" bo pristojna AKTRP. AKTRP bo v letih 2001 in 2002 postopoma prevzela naloge, povezane z izvajanjem sistema uvoznih licenc in varščin in bo najkasneje do 31.12.2002 usposobljena za izvajanje vseh nalog, ki jih določa pravni red Evropske unije na tem področju (administriranje in upravljanje z uvoznimi in izvoznimi licencami ter varščinami, izvajanje sistema izvoznih nadomestil, upravljanje s carinskimi kvotami, upravljanje s premiki intervencijskega blaga in preverjanja uporabe in/ali smeri intervencijskega blaga ter poročanje in komuniciranje s Komisijo).

AKTRP bo del nalog pri izvajanju pravnega reda na tem področju poverila *Carinski upravi Republike Slovenije*. Ta bo okrepljena in usposobljena najkasneje do 31.12.2002 za posredovanje podatkov o uvozu in izvozu, uvoznih in izvoznih cenah, posredovanje in preverjanje zahtevane carinske dokumentacije pri uvozu in izvozu kmetijskih proizvodov in živil, za pravilno izvajanje odobrenih carinskih dovoljenih rab ali uporab, vključno s preverjanjem in nadzorom točnosti podatkov glede vsebnosti osnovne kmetijske surovine (proizvoda) pri izvozu predelanih kmetijskih proizvodov, ki so upravičeni do izvoznih nadomestil ter zagotavljanja fizičnega nadzora pri izvozu kmetijskih proizvodov, upravičenih do izvoznih nadomestil. Pri Carinski upravi Republike Slovenije se vzpostavlja carinski informacijski sistem, ki bo v povezavi s tržno-informacijskim sistemom AKTRP postopoma, najkasneje do 31.12.2002, zagotavljal učinkovito izvajanje pravnega reda Evropske unije.

Republika Slovenija bo imenovala preiskovalni labo-

ratorij za določanje kmetijske komponente v predelanih proizvodih najkasneje do 31.12.2000.

B. POLITIKA KAKOVOSTI

Stanje in sedanja zakonska ureditev

Pravni red Republike Slovenije je na področju Politika kakovosti delno usklajen s pravnim redom Evropske unije (Uredbi Sveta 2081/92/EEC in 2082/92/EEC). *Zakon o industrijski lastnini* (Ur.l RS 13/92, 27/93, 34/97, 75/98) ureja področje v delu, ki se nanaša na označbe geografskih poimenovanj. Označba porekla blaga se pridobi z vpisom geografskega imena in vrste proizvoda, na katerega se ime nanaša, v register označb porekla blaga na Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino. Trajnost označbe porekla ni omejena. Po zakonu je zagotovljeno le pravno varstvo pravic, medtem ko uradnega nadzora ni. Zakon ne ločuje med geografskim znamenjem in geografskim poreklom. Področje zaščite nazivov tradicionalnega ugleda v Republiki Sloveniji ni urejeno.

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije in institucionalni okvir

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije za področje politike kakovosti kmetijskih in živilskih proizvodov ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija pričakuje, da bo za zavarovanje geografskih poimenovanj, ki bodo ob dnevu dejanskega pristopa zavarovani v Republiki Sloveniji, veljal skrajšan postopek, kot je bilo to omogočeno vsem članicam Evropske unije ob sprejetju Uredbe 2081/92/EEC (17.člen).

Republika Slovenija bo uskladila pravni red na področju Politika kakovosti s sprejemom in uveljavitvijo novega *Zakona o industrijski lastnini* (31.12.2000), *Zakona o kmetijstvu* (30.06.2000) in podzakonskimi predpisi.

Republika Slovenija bo za izvajanje pravnega reda Evropske unije najkasneje do 31.12.2002 okrepila in usposobila MKGP. Za naloge nadzora nad izvajanjem zaščite označb bo najkasneje do 31.12.2002 okrepljen in usposobljen Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo.

C. MREŽA KNJIGOVODSKIH PODATKOV S KMETIJSKIH GOSPODARSTEV (FADN)

Stanje in sedanja zakonska ureditev

Pravni red, ki ureja področje mreže knjigovodskih podatkov s kmetijskih gospodarstev je delno usklajen z zahtevami pravnega reda Evropske unije (Uredba Sveta 79/65/EEC, Uredbe Komisije 2237/77/EEC, 1915/83/EEC, 37/1999/EC, 1859/82/EEC, Direktivi Komisije 85/377/EEC, 90/36/EEC).

V Republiki Sloveniji vodenje knjigovodstva na kmetijah

poteka že od leta 1994. V okviru MKGP ga izvaja javna kmetijska svetovalna služba. Sodelovanje kmetij je prostovoljno in anonimno. Podatkovni model in standardni rezultati so povzeti in usklajeni s FADN metodologijo. Kmetje prejmejo rezultate za svojo kmetijo, objavljeni so le zbirni rezultati. Vzorec kmetij, ki vodi knjigovodstvo, ni dovolj velik in reprezentativen. Proizvodna tipologija in ekonomska velikost kmetij kot prag zajetja v registre in popise se postopoma uveljavlja. Izvajanje omogoča *Zakon o finančnih intervencijah v kmetijstvu in proizvodnjo hrane* (Ur.l. RS 5/91).

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije in institucionalni okvir

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije za področje Mreže knjigovodskih podatkov s kmetijskih gospodarstev in ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija bo na področju mreže knjigovodskih podatkov na podlagi *Zakona o kmetijstvu* najkasneje do 31.12.2000 sprejela in uveljavila najkasneje do 31.03.2001 *Pravilnik o delovanju mreže knjigovodskih podatkov*, ki bo opredeljeval vsebino podatkovnega modela, standardne rezultate, vzorčenje kmetij, proizvodno tipologijo in ekonomsko velikost kmetij.

Poleg institucij, ki v Sloveniji že izvajajo FADN, bo minister pristojen za kmetijstvo, v skladu z zahtevami pravnega reda Evropske unije, najkasneje do 30.06.2001 ustanovil Nacionalni odbor za FADN in Službo za mrežo knjigovodskih podatkov, ki bosta prevzela strokovno in povezovalno vlogo na tem področju. Nacionalni odbor za FADN bo sestavljen iz predstavnikov upravnih organov, kmetov, knjigovodskih servisov, svetovalne službe, izobraževalnih in raziskovalnih ustanov, kmetijske statistike in drugih, njegova naloga pa bo izbor primerne števila in tipov kmetijskih gospodarstev po območjih ter strokovna podpora pri izvajanju knjigovodstva. Služba za mrežo knjigovodskih podatkov, ki bo organizirana v okviru MKGP, bo skrbela za zbiranje, preverjanje in obdelavo podatkov s kmetijskih gospodarstev ter za posredovanje informacij Nacionalnemu odboru za FADN in pristojnim organom Komisije. Vzpostavitev obeh institucij bo omogočila izvajanje usklajene zakonodaje najkasneje do 01.01.2002.

Tako bo pravni red na področju mreže knjigovodskih podatkov s kmetijskih gospodarstev v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije.

D. DRŽAVNE POMOČI V KMETIJSTVU

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije za področje državnih pomoči (Rimski sporazum čl. 92, 93 in 94) in ne zahteva prehodnega obdobj ali izjem.

Časovni razpored sprejemanja ter uveljavitve predpisov

Naslov slovenskega predpisa	EU reference	Datum izdaje	Datum uveljavitve	Pristojne ustanove
A. SPLOŠNE DOLOČBE				
1.Kmetijski jamstveni in usmerjevalni sklad				
Zakon o kmetijstvu	395R1663, 396R0296, 399R1258, 399R1259, 399R1260	30.06.2000		MKGP
Akt o akreditaciji AKTRP	395R1663, 399R1258	26.06.2000	26.06.2000	MKGP
Podzakonski predpisi za vzpostavitev evidenc o kmetijskih gospodarstvih, o živalih in trajnih nasadih	392R3508, 392R3887, 365R0079, 399R1259	Sukcesivno	31.12.2002	MKGP
Predpis za implementacijo EU zakonodaje, ki se nanaša na izvajanje skupne kmetijske politike ("Lex Specialis")	394R0729, 395R1663, 396R0296, 399R1258	Sukcesivno	dejanski pristop	MKGP
2. Horizontalne vsebine				
a. Trgovinski mehanizmi in trgovina s tretjimi državami				
Zakon o kmetijstvu	388R3719, 387R3665, 399R0800, 385R2220, 390R0386, 377R1055, 392R3515, 378R1883, 390R3492, 392R2081, 392R2082	30.06.2000	31.12.2002	MKGP
Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o carinski tarifi	287R2658, Skupne tržne ureditve	31.12.2001	31.12.2002	MEOR
Carinski zakon (druga revizija)	292R2913, Skupne tržne ureditve	31.12..2001	01.01.2002	MF
b. Politika kakovosti				
Zakon o kmetijstvu	392R2081, 392R2082	30.06.2000		MKGP
Zakon o industrijski lastnini	392R2081	31.12.2000	31.12.2000	MZT
c. FADN				
Pravilnik o delovanju mreže knjigovodskih podatkov s kmetij	365R0079	31.12.2000	31.03.2001	MKGP

B. Skupne tržne ureditve

1. ŽITO, OLJNICE IN BELJAKOVINSKE POLJŠČINE

Stanje na področju

Republika Slovenija prideluje žito na okoli 70% vseh njiv. Ker je poljedelstvo izrazito podrejeno potrebam živinoreje, je med žitom najbolj razširjena koruza (za zrnje in za silažo) s 40% v strukturi rabe njiv, nekaj več kot 10% njiv pa je namenjenih drugemu krmnemu žitu (ječmen, oves, tritikala). Krušno žito (pšenica, rž, pira, ajda, proso) je posejano na nekaj manj kot 20% njiv.

Republika Slovenija je neto uvoznik žita. V letih 1997 in 1998 je Republika Slovenija pokrila z domačo pridelavo okoli polovico potreb po žitu (stopnja samooskrbe okoli 55%). Nekaj večja je samooskrba s koruzo (med 65 in 70%), nizka pa je pri ostalem krmnem žitu (manj kot 30%). Uvoz žita, moke in proizvodov iz žita (poglavja carinske tarife 10, 11 in 19) je v letu 1997 znašal 16,4% vrednosti celotnega uvoza kmetijskih pridelkov in agroživilskih izdelkov. Večina proizvodov je uvoženih iz držav Evropske unije (48%), na drugem mestu je uvoz iz držav CEFTA (27%), na tretjem pa iz držav nekdanje Jugoslavije (11,2%). Določene izdelke iz navedenih poglavij carinske tarife Republika Slovenija tudi izvažata. Izvoz teh izdelkov je v letu 1997 predstavljal vrednostno 8,6% celotnega izvoza, od tega v države Evropske unije le 0,3%.

Pridelava oljnic in stročnic v Republiki Sloveniji ne zavzema večjega obsega. Po ukinitvi podpore pridelavi je pridelava oljne ogrščice v Republiki Sloveniji zanemarljiva; od oljnic pridelujemo le še oljne buče. Olja Republika Slovenija uvažata, večinoma kot surovo nerafinirano olje.

Krompir je pomembna poljščina, ki zaseda okoli 6% njiv. Krompirja za predelavo v krompirjev škrob Republika Slovenija zadnja leta ne prideluje več. Krompirjev škrob (kot tudi večino drugih vrst škroba) Republika Slovenija uvažata. Republika Slovenija nima enotne politike na področju trga

žita. Trg krušnega žita je do leta 1998 uravnavala z visoko zunanjetrgovinsko zaščito. Notranji trg je bil urejen z določitvijo odkupne cene in zagotovljenim odkupom vseh ponujenih količin pšenice in rži ob žetvi s strani Zavoda Republike Slovenije za blagovne rezerve. Dohodki pri pšenici in rži so bili podprti tudi z nekaterimi neposrednimi proračunskimi podporami (regres za seme, dodatek k odkupni ceni, plačilo analiz kakovosti ob odkupu, podpora semenarstvu). Na ta način so imeli pridelovalci razmeroma visoke in stabilne dohodke.

Na drugi strani je bila ureditev za krmno žito, oljnice in stročnice dokaj liberalna, z nizko zunanjetrgovinsko zaščito in brez večjega poseganja države na notranji trg. Cene krmnega žita so se tako oblikovale blizu ravni svetovnih cen, v posameznih letih pa so pridelovalci prejeli proračunske podpore v obliki plačil na kg prodanega pridelka.

Na trgu s krušnim žitom je prišlo do nekaterih sprememb v letih 1998 in 1999. Uveljavitev Dodatnega protokola 6 k sporazumu CEFTA aprila 1998 je omogočila uvoz pšenice po 15-odstotni carinski stopnji. V kratkem času je prišlo do nakupa precejšnjih količin pšenice, predvsem iz Republike Madžarske in do presežka krušnega žita. Republika Slovenija je zato skladno s sporazumom CEFTA uvedla začasni zaščitni ukrep pri uvozu pšenice iz Madžarske, znižala odkupno ceno in razliko nadomestila iz proračuna. V letu 1999 so bila uvedena plačila na hektar za tržne pridelovalce (v višini 54.000 SIT/ha), intervencijska cena pa je bila določena na ravni 23 SIT/kg (kar je približno na ravni intervencijske cene v Evropski uniji). Večino krušnega žita je tudi v letu 1999 ob žetvi odkupil Zavod Republike Slovenije za blagovne rezerve po intervencijski ceni.

Ureditev trga z žitom v Republiki Sloveniji ni primerljiva s skupno ureditvijo tega trga v Evropski uniji. Vlada Republike Slovenije je 16.09.1999 sprejela Program razvoja

kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva 2000-2002, ki določa tudi politiko prilagajanja skupni ureditvi tega trga v Evropski uniji.

A. SKUPNA TRŽNA UREDITEV ZA ŽITO

Usklajevanje in utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda

Republika Slovenija sprejema skupno tržno ureditev za žito, določeno z Uredbo Sveta 1766/92/EEC in dopolnitvijo v Uredbi 1253/1999/EC in drugimi uredbami ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija se bo usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije s prilagajanjem kmetijske politike in s sprejemanjem primerljivih pravnih predpisov.

Prilagajanje kmetijske politike bo Republika Slovenija izvajala v skladu s Programom razvoja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva 2000-2002. Na področju žita bo postopoma, najkasneje do 31.12.2002 na primerljiv način uveljavila ukrepe skupne tržne ureditve za žito. Republika Slovenija bo prenehala z državnim neposrednim odkupom krušnega žita že ob žetvi. Vzpostavljene bodo tržne razmere, ki bodo pridelovalcem omogočile neposredno prodajo mlinško-predelovalni industriji ali trgovcem z žitom po cenah, ki se bodo oblikovale na trgu. Čeprav Republika Slovenija pri prehodu na novo tržno ureditev pričakuje začetne težave, se zaveda, da je delovanje trga s krušnim žitom po načelih skupne tržne ureditve še pred pristopom Republike Slovenije pogoj za uspešno vključitev tega področja v izvajanje pravnega reda Evropske unije po dejanskem pristopu.

Primerljive pravne predpise bo Republika Slovenija sprejela in uveljavila tako, da bo na podlagi *Zakona o kmetijstvu* (30.06.2000) izdala in uveljavila *Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov – Žito*, vzpostavila informacijski sistem za spremljanje razmer na trgu in izdala tehnični predpis glede kakovosti.

Z Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov – Žito, ki jo bo Republika Slovenija izdala najkasneje do 30.09.2000 in uveljavila za letino 2000/2001 (30.06.2001) bodo na primerljiv način določeni vsi elementi delovanja intervencijskega mehanizma (vrste žita, za katere velja intervencijski odkup; intervencijska cena za žito; minimalna kakovost; mesečna povečanja intervencijske cene; obdobje intervencijskega odkupa – za letino 2000/2001 od 1. novembra 2001 do 31. maja 2002; pogoji za določitev in določitev intervencijskih centrov; postopki in pogoji za prevzem žita v intervencije; postopki in pogoji za prodajo žita iz intervencijskih zalog, nadzor nad izvajanjem intervencij). Na področju zunanje trgovine bo Republika Slovenija na primerljiv način uveljavila tisti del pravega reda Evropske unije (uvozne licence in varščine, distribucija

carinskih kvot, spremljanje količin in cen), ki je za izvajanje tekoče politike smiseln.

Republika Slovenija bo najkasneje do 30.09.2000 vzpostavila tržno-informacijski sistem na področju žita (podatki o proizvodnji, porabi in zalogah, cenah na reprezentativnih trgih).

Na področju kakovosti bo Republika Slovenija najkasneje do 30.06.2001 izdala in uveljavila nov tehnični predpis *Pravilnik o kakovosti in o metodah za določanje kakovosti žita*, ki bo usklajen s pravnim redom Evropske unije.

Na ta način se bo Republika Slovenija na vseh ravneh do predvidenega datuma pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) pripravila in usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije na področju skupne tržne ureditve za žito, kar bo omogočalo njegovo izvajanje od dneva dejanskega pristopa.

Institucionalni okvir za izvajanje skupne tržne ureditve

Institucija zadolžena za vodenje kmetijske politike, zakonodajo in komunikacijo s pristojnimi organi Komisije na področju Žito je MKGP. Trenutno je MKGP zadolženo tudi za izvajanje kmetijske politike, postopoma, najkasneje do 31.12.2002 pa bo izvajalsko funkcijo v celoti prevzela AKTRP. AKTRP se že kadrovsko in tehnično usposablja za prevzem nalog.

AKTRP bo na področju tržne ureditve za žito odgovorna za izvajanje nalog v okviru intervencijskega sistema, za delovanje tržno-informacijskega sistema ter za izvajanje uvoznih in izvoznih režimov. AKTRP bo od 01.01.2001 dalje postopoma prevzemala izvajanje tekoče kmetijske politike v Republiki Sloveniji (naloge iz tržne ureditve) in bo najkasneje do 31.12.2002 usposobljena za izvajanje vseh nalog, ki jih na področju ureditve trga z žitom določa pravni red Evropske unije.

Za naloge nadzora bo kadrovsko in strokovno okrepljen Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo kot organ v sestavi MKGP. Za izvajanje nadzora v skladu z zahtevami pravnega reda Evropske unije bo usposobljen najkasneje do 31.12.2002.

B. SHEMA PLAČIL NA POVRŠINO ZA POLJŠČINE

Usklajevanje in utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda

Republika Slovenija sprejema shemo plačil na površino za določene poljščine, določeno z Uredbama Sveta 1251/1999/EC in 1577/96/EC in drugimi uredbami ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija se bo usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije s prilagajanjem kmetijske politike in s sprejemanjem primerljivih pravnih predpisov.

Prilagajanje kmetijske politike bo Republika Slovenija izvajala v skladu s Programom razvoja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva 2000-2002. Republika Slovenija že ima nekaj izkušenj pri izplačevanju plačil na površino. V letu 1999 so bila uvedena plačila na hektar za tržne pridelovalce pšenice in rži (v višini 54.000 SIT/ha). Republika Slovenija bo postopoma uvedla sistem plačil na hektar pri vseh poljščinah, ki so vključene v shemo plačil z uredbo 1251/1999/EC. Kompenzacijsko plačilo bo pri krušnem žitu pomenilo nadomeščanje izpada dohodka zaradi nižjih tržnih cen, pri krmnem žitu pa konsolidacijo ekonomskega položaja s hkratnimi pozitivnimi učinki v živinoreji.

Primerljive pravne predpise bo Republika Slovenija sprejela in uveljavila tako, da bo na podlagi *Zakona o kmetijstvu* (30.06.2000) izdala in uveljavila *Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov – Plačila na površino za poljščine*.

Za letino 2001 bo vzpostavljen sistem plačil na površino za poljščine, ki bo v izvedbenem delu primerljiv s sistemom plačil za poljščine po pravnem redu Evropske unije. Republika Slovenija pred pristopom ne bo določila nacionalne bazne površine ter obvezne ali prostovoljne prave (opuščanje obdelave določenega deleža njiv) v funkciji omejevanja obsega pridelave, kakor tudi ne enakega načina izračuna višine podpor, vendar bo informacijski sistem, ki ga bo vzpostavila, ob pristopu omogočil izvajanje pravnega reda Evropske unije tudi na tem področju.

Za potrebe administrativnega nadzora nad izplačili Republika Slovenija vzpostavlja enoten informacijski sistem. MKGP je vzpostavilo centralno bazo s podatki o vseh kmetijskih gospodarstvih, ki uveljavljajo finančne podpore in enoten sistem za vnos in obdelavo zahtevkov za finančne podpore, ki se povezuje z informacijskim

95

Časovni razpored sprejemanja ter uveljavitve predpisov

Naslov slovenskega predpisa	EU reference	Datum izdaje	Datum uveljavitve	Pristojne ustanove
B. SKUPNE TRŽNE UREDITVE				
1.a. Žita, oljnice in beljakovinske poljščine – skupna tržna ureditev				
Zakon o kmetijstvu		30.06.2000		MKGP
Uredba o ureditvi kmetijskih trgov – Žito	392R1766, 392R0689, 393R2273, 393R2131, 395R1162	30.09.2000	30.06.2001	MKGP
Pravilnik o kakovosti in o metodah za določanje kakovosti žit	392R0689, 384R1908	30.06.2001	30.06.2001	MKGP
1.b. Žita, oljnice in beljakovinske poljščine – shema plačil na površino				
Zakon o kmetijstvu		30.06.2000		MKGP
Uredba o ureditvi kmetijskih trgov – Plačila na površino za poljščine	399R1251, 396R1577, 399R2316	30.09.2000	01.01.2001	MKGP

Preglednica 1: Površine in pridelki posameznih poljščin v letih 1987 do 1991

	1987		1988		1989		1990		1991	
	(ha)	(t)	(ha)	(t)	(ha)	(t)	(ha)	(t)	(ha)	(t)
Pšenica	43.322	165.455	41.805	164.106	42.788	166.547	43.498	199.544	42.217	180.686
Rž	2.752	5.740	2.757	7.091	2.764	7.155	2.626	7.276	2.742	7.427
Ječmen	6.971	20.903	7.017	21.050	7.024	21.087	7.489	25.187	7.863	26.514
Oves	3.058	6.451	2.772	6.163	2.941	6.850	2.736	6.649	2.372	5.349
Soržica	46	126	46	136	28	70	24	77	47	134
Koruzza za zrnje	64.361	314.462	65.676	272.870	65.494	324.478	65.552	337.538	64.229	336.358
Silažna koruzza (000t)	29.304	1077	31.928	1002	31.970	1075	32.671	1160	34.060	1225
Ajda	81	114	96	90	114	121	50	71	49	72
Proso	101	171	77	133	81	158	56	124	127	248
Grah za zrnje in stročje	224	385	226	351	235	346	236	356	267	348
Fižol za zrnje	1.728	2.954	1.683	2.056	1.647	2.463	1.711	2.477	1.770	2.864
Oljna ogrščica	2.415	6.977	2.364	5.344	1.810	4.350	2.216	5.387	1.955	5.640

Vir: SURS

sistemom Ministrstva za finance. Sedanji administrativni nadzor omogoča preprečevanje podvajanja vlog za isti namen na istem kmetijskem gospodarstvu. Nadzor na terenu izvaja Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo. Izvajajo se tehnične prilagoditve sistema, ki bodo omogočale vzpostavitev in izvajanje administrativne kontrole v skladu z zahtevami pravnega reda Evropske unije. Nadzor pri izvedbi plačil na površino za poljščine bo uveden postopoma do leta 2001.

Na ta način se bo Republika Slovenija na vseh ravneh do predvidenega datuma pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) pripravila in usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije na področju sheme plačil na površino za poljščine, kar bo omogočalo njegovo izvajanje od dneva dejanskega pristopa.

Institucionalni okvir za izvajanje skupne tržne ureditve

Institucija zadolžena za vodenje kmetijske politike, zakonodajo in komunikacijo s pristojnimi organi Komisije na področju Shema plačil na površino za poljščine je MKGP. Trenutno je MKGP zadolženo tudi za izvajanje kmetijske politike, postopoma, najkasneje do 31.12.2002 pa bo izvajalsko funkcijo v celoti prevzela AKTRP. AKTRP se že kadrovsko in tehnično usposablja za prevzem nalog.

AKTRP bo na področju Shema plačil na površino za poljščine usposobljena za sprejemanje in obravnavo vlog, kontrolo upravičenosti vlog po sistemu IAKS in upravljanje z nacionalno bazno površino. AKTRP bo s 01.01.2001 prevzela izvajanje sheme plačil na površino za poljščine v okviru tekoče kmetijske politike v Republiki Sloveniji in

Preglednica 2: Površine in pridelki posameznih poljščin v letih 1993 do 1998

	1993		1994		1995		1996		1997		1998	
	(ha)	(t)	(ha)	(t)	(ha)	(t)	(ha)	(t)	(ha)	(t)	(ha)	(t)
Pšenica	37.171	142.856	35.876	155.343	36.779	155.575	35.159	137.120	33.431	138.930	35.025	169.097
Rž	2.635	5.814	2.101	6.141	1.925	5.819	1.938	5.540	1.345	3.510	1.227	3.857
Ječmen	9.093	26.378	12.652	44.250	12.719	44.018	12.543	40.626	10.828	38.834	10.871	43.407
Oves	2.388	5.161	2.590	6.420	1.866	4.458	1.888	4.555	1.817	4.546	1.793	4.683
Koruzna za zrnje	59.253	238.256	49.359	311.949	46.750	296.302	47.123	298.875	47.491	355.285	45.592	333.456
Silažna koruzna (000t)	25.900	690	30.311	1186	30.321	1212	30.953	1251	29.953	1353	29.285	1366
Ajda	44	53	320	258	165	247	113	173	...	...	...	...
Proso	48	79	212	450	96	192	88	164	...	...	...	...
Grah za zrnje in stročje	289	317	300	905	279	1.995	295	1.651	306	1.743	...	...
Fižol za zrnje	1.781	1.825	1.530	4.325	1.188	4.290	1.190	2.215	1.139	2.248	...	...
Buče in druge rastline za olje	3.173	...	4.442	...	2.268	...	2.890	...	2.272	1.755	2.347	2.449
- od tega: oljna ogrščica	1.654	3.926	2.278	5.203	296	732	149	327	...	...	...	...

Vir: SURS

Preglednica 3: Skupna bilanca pridelave in porabe žita (brez riža)

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Površina (000 ha)	111,6	111,3	104,2	101,4	99,8	96,0	95,6
Pridelek (t/ha)	3,3	3,8	5,1	5,0	4,9	5,7	5,8
Skupna pridelava (t)	365,2	419,2	527,8	509,1	487,2	543,1	556,9
Uvoz (t)	634,5	785,2	721,7	592,6	519,9	552,7	498,8
Razpoložljivo (t)	999,7	1.204,4	1.249,5	1.101,7	1.007,1	1.095,8	1.055,7
Izvoz (t)	26,0	25,8	41,4	24,6	46,9	40,5	32,1
Razlika v zalogah (t)	-37,7	157,6	173,7	51,8	-19,8	68,9	54,6
Domača poraba (t)	1.011,5	1.021,0	1.034,3	1.025,4	979,9	986,3	969,0
Seme (t)	21,8	18,7	17,0	17,2	16,7	15,8	18,2
Kalo (t)	29,5	36,9	40,3	35,7	32,8	36,0	34,2
Krma (t)	626,6	647,5	662,5	645,6	595,0	596,0	583,8
Industrijska poraba (t)	47,9	55,1	55,2	58,1	62,6	62,5	56,3
Predelava (t)	...	...	...	...	...	...	...
Poraba za prehrano (t)	285,6	262,8	259,3	268,8	272,9	275,9	276,5
Poraba na prebivalca (kg)	143,1	132,0	130,4	135,3	137,1	138,9	139,4
Neto poraba na prebivalca (kg)	103,2	96,3	92,9	96,6	96,9	95,4	95,5
Stopnja samooskrbe (%)	36,1	41,1	51,0	49,6	49,7	55,1	57,5

Vir: KIS

bo najkasneje do 31.12.2002 usposobljena za izvajanje vseh nalog, ki jih na področju izvajanja sheme plačil na površino določa pravni red Evropske unije.

Za naloge terenskega nadzora pri izvajanju sheme plačil na površino bo kadrovsko in strokovno okrepljen Inšpekto-

rat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo kot organ v sestavi MKGP. Za izvajanje nadzora v skladu z zahtevami pravnega reda Evropske unije na tem področju bo usposobljen najkasneje do 31.12.2000.

Preglednica 4: Skupna bilanca pridelave in porabe pšenice

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Površina (000 ha)	39,2	39,9	38,1	39,1	37,5	35,3	36,8
Pridelek (t/ha)	4,1	3,7	4,2	4,2	3,8	4,1	4,7
Skupna pridelava (t)	159,9	148,8	162,1	163,0	144,1	143,8	174,7
Uvoz (t)	219,1	388,8	311,1	215,9	133,9	219,6	213,7
Razpoložljivo (t)	379,0	537,6	473,3	378,9	278,0	363,3	388,4
Izvoz (t)	18,1	17,9	29,7	14,6	38,8	32,7	23,8
Razlika v zalogah (t)	-31,5	37,6	96,3	75,0	-37,5	1,3	43,7
Domača poraba (t)	392,3	482,1	347,2	289,3	276,7	329,4	320,9
Seme (t)	11,8	12,0	11,4	11,7	11,3	10,6	11,0
Kalo (t)	9,8	14,5	13,3	10,6	7,6	10,2	10,6
Krma (t)	124,2	262,3	100,8	45,3	30,9	85,4	79,6
Industrijska poraba (t)	0,0	0,0	0,0	0,0	4,3	0,1	0,7
Predelava (t)	...	...	...	...	...	...	...
Poraba za prehrano (t)	246,6	223,2	216,7	221,7	222,6	223,0	218,9
Poraba na prebivalca (kg)	123,5	112,1	109,0	111,6	111,8	112,3	110,4
Neto poraba na prebivalca (kg)	88,2	80,1	77,8	79,7	79,8	80,2	78,9
Stopnja samooskrbe (%)	40,7	30,9	46,7	56,3	52,1	43,7	54,4

Vir: KIS

97

Preglednica 5: Skupna bilanca pridelave in porabe koruze

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Površina (000 ha)	61,3	59,4	49,6	46,8	47,1	47,5	45,6
Pridelek (t/ha)	2,8	4,0	6,3	6,3	6,3	7,5	7,3
Skupna pridelava (t)	172,5	238,4	313,0	296,3	296,9	355,3	333,5
Uvoz (t)	309,5	248,0	252,4	239,3	272,1	251,4	162,3
Razpoložljivo (t)	482,0	486,4	565,4	535,6	568,9	606,6	495,8
Izvoz (t)	6,7	7,1	10,0	9,0	7,6	7,3	7,0
Razlika v zalogah (t)	-7,5	121,0	66,8	-22,1	18,9	69,1	8,1
Domača poraba (t)	482,8	358,3	488,6	548,7	542,4	530,2	480,7
Seme (t)	2,7	1,8	1,5	1,6	1,7	2,0	3,9
Kalo (t)	16,0	17,5	21,0	20,0	20,7	22,4	18,8
Krma (t)	415,2	288,2	411,4	467,9	456,5	437,8	387,5
Industrijska poraba (t)	20,0	21,5	23,3	23,7	25,4	27,9	27,3
Predelava (t)	...	...	...	...	...	...	...
Poraba za prehrano	28,8	29,3	31,4	35,5	38,2	40,1	43,3
Poraba na prebivalca (kg)	14,5	14,7	15,8	17,9	19,2	20,2	21,8
Neto poraba na prebivalca (kg)	10,0	11,2	11,7	12,7	15,2	13,7	15,0
Stopnja samooskrbe (%)	35,7	66,5	64,1	54,0	54,7	67,0	69,4

Vir: KIS

Preglednica 6: Zunanja trgovina žita (brez riža)

	1994		1995		1996		1997		1998	
Skupina držav	Uvoz	Izvoz	Uvoz	Izvoz	Uvoz	Izvoz	Uvoz	Izvoz	Uvoz	Izvoz
EU	2.023	51	5.340	993	42.274	829	89.535	277	42.274	829
države bivše YU	15.693	751	48.679	169	23.431	439	6.036	538	23.431	439
države CEFTA	104.181	0	274.642	0	279.016	415	240.260	25	279.016	415
ostale države	364.435	892	54.326	0	25.108	0	94.917	1	25.108	0
Skupaj	486.332	1.694	382.987	1.162	369.829	1.683	430.748	841	369.829	1.683

Vir: SURS

Preglednica 7: Proizvajalčeve cene pomembnejšega žita

	1994		1995		1996		1997		1998	
	SIT/kg	EUR/t	SIT/kg	EUR/t	SIT/kg	EUR/t	SIT/kg	EUR/t	SIT/kg	EUR/t
Pšenica	24,69	162,05	26,62	173,85	32,53	191,91	33,01	182,98	32,23	173,03
Koruzna	18,55	121,75	17,83	116,45	26,26	154,92	19,01	105,38	18,32	98,35
Ječmen	28,20	185,09	18,81	122,85	28,27	166,78	31,17	172,78	22,11	118,70

Vir: SURS

Preglednica 8: Določena odkupna cena in proizvodne proračunske podpore pri pomembnejšem žitu (SIT)

	1994		1995		1996		1997		1998	
	določena cena (SIT/kg)	pror. podpore (SIT/kg)	določena cena (SIT/kg)	pror. podpore (SIT/kg)	določena cena (SIT/kg)	pror. podpore (SIT/kg)	določena cena (SIT/kg)	pror. podpore (SIT/kg)	Zaščitna cena (SIT/kg)	pror. podpore (SIT/ha)
Pšenica	26,50	1,32	29,21	4,39	31,80	1,46	29,80	3,53	23,00	54.000
Rž		1,32	27,26	4,39	29,69	1,46	23,00	7,83	15,00	54.000
Koruzna		0		0		3		3		0
Ječmen		0		0		0		0		0

določena cena (s strani Vlade Republike Slovenije določena odkupna cena za standardno kakovost)

pror. podpore (različne oblike dohodkovnih plačil za proizvajalce; v letu 1999 izplačano v obliki direktnega plačila na ha)

Vir: MKGP

Preglednica 9: Določena odkupna cena in proizvodne proračunske podpore pri pomembnejšem žitu (EUR)

	1994		1995		1996		1997		1998	
	določena cena (EUR/t)	pror. podpore (EUR/t)	določena cena (EUR/t)	pror. podpore (EUR/t)	določena cena (EUR/t)	pror. podpore (EUR/t)	določena cena (EUR/t)	pror. podpore (EUR/t)	Zaščitna cena (EUR/t)	pror. podpore (EUR/ha)
Pšenica	173,07	8,62	172,32	25,90	176,40	8,10	159,98	18,95	117,74	276,4
Rž		8,62	160,82	25,90	164,70	8,10	123,48	42,04	76,79	276,4
Koruzna		0		0		16,64		16,11		0
Ječmen		0		0		0		0		0

določena cena (s strani Vlade Republike Slovenije določena odkupna cena za standardno kakovost)

pror. podpore (različne oblike dohodkovnih plačil za proizvajalce; v letu 1999 izplačano v obliki direktnega plačila na ha)

Vir: MKGP

2. "INDUSTRIJSKA PRAHA," PREDELANO ŽITO, KROMPIRJEV ŠKROB, ŽITNI NADOMESTKI, ŽIVALSKÉ SUBSTANCE, RIŽ IN POSUŠENA KRMA

A. "INDUSTRIJSKA PRAHA," PREDELANO ŽITO, KROMPIRJEV ŠKROB, ŽITNI NADOMESTKI, ŽIVALSKÉ SUBSTANCE

Stanje na področju

Zaradi majhnega deleža obdelovalnih površin in nizke stopnje samooskrbe pri večini poljščin Republika Slovenija nima sistema podpor za praho, vključno s praho, na kateri je dovoljeno gojiti poljščine za neprehranske namene (industrijska praha).

V Republiki Sloveniji zadnja leta ni pridelovanja krompirja za predelavo v krompirjev škrob, zato tudi ni vzpostavljene sistema podpor za pridelavo in predelavo krompirja v škrob. Za potrebe industrije (vključno z živilsko-predelovalno) Republika Slovenija škrob v celoti uvaža. Žitnih substitutov, kot so manioka (cassava), sladki krompir, sago, salep in podobne korenovke in gomoljnice z visokim deležem škroba, Republika Slovenija uvaža v zanemarljivih količinah (skupni uvoz proizvodov iz tarifne oznake 0714 je manjši od 1.000 kg letno).

Utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije za področje Industrijska praha, predelana žito, krompirjev škrob, žitni nadomestki, živalske substance določen z Uredbo Sveta 1251/1999/EC, Uredbo Komisije 2461/1999/EC in Uredbo Sveta 1868/94/EC z dopolnitvami v Uredbi 1252/1999/EC, Uredbo Komisije 1722/93/EEC in drugimi uredbami ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija ne načrtuje posebnih korakov prilagajanja. AKTRP se bo z izvajanjem nalog iz drugih tržnih ureditev usposobila do te mere, da bo do predvidenega datuma pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) pripravljena in usposobljena za prevzem nalog (izvajanje uvoznih in izvoznih režimov, upravljanje proizvodnih pomoči v primeru vzpostavitve proizvodnje krompirjevega škroba, spremljanje in poročanje tržno-cenovnih informacij) tudi na tem področju.

B. RIŽ

Stanje na področju

Republika Slovenija ne prideluje riža. Riž v celoti uvaža in to večinoma iz držav Evropske unije.

Utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda

Republika Slovenija sprejema skupno tržno ureditev za riž, določeno z Uredbo Sveta 3072/95/EC in drugimi

uredbami ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija ne načrtuje posebnih korakov prilagajanja. AKTRP se bo z izvajanjem nalog iz drugih tržnih ureditev usposobila do te mere, da bo do predvidenega datuma pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) pripravljena in usposobljena za prevzem nalog (izvajanje uvoznih in izvoznih režimov, spremljanje in poročanje tržno-cenovnih informacij) tudi na tem področju.

C. POSUŠENA KRMA

Stanje na področju

Do leta 1990 je bilo v Republiki Sloveniji letno proizvedenih od 5.000 do 7.000 ton posušene krme iz trave, travno-deteljnih mešanic, detelje in lucerne. Trenutno proizvodnje posušene krme ni, Republika Slovenija pa še razpolaga s kapacitetami za sušenje in predelavo. Za potrebe mešalnic Republika Slovenija letno uvozi okoli 5.000 ton posušene krme (prevladuje lucerna).

99

Utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda

Republika Slovenija sprejema skupno tržno ureditev za posušeno krmo, določeno z Uredbo Sveta 603/95/EC in drugimi uredbami ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija ne načrtuje posebnih korakov prilagajanja. AKTRP se bo z izvajanjem nalog iz drugih tržnih ureditev usposobila do te mere, da bo do predvidenega datuma pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) pripravljena in usposobljena za prevzem nalog (izvajanje uvoznih in izvoznih režimov, upravljanje sistema pomoči in vodenje registra predelovalnih obratov v primeru vzpostavitve proizvodnje) tudi na tem področju.

3. SLADKOR

Stanje na področju

Pridelava sladkorne pese se je v Republiki Sloveniji uveljavila po izgradnji Tovarne sladkorja Ormož (TSO) v sedemdesetih letih. Domača pridelava je bila dolgo pomembno nižja od predelovalnih kapacitet tovarne, odkup sladkorne pese pa je segel tudi na ozemlje Republike Hrvaške (lokacija tovarne v bližini meje). Po osamosvojitvi leta 1991 pridelava sladkorne pese v Republiki Hrvaški za potrebe TSO ni bila več mogoča. Zaradi izgube surovinske baze se je Tovarna sladkorja usposobila tudi za rafiniranje surovega sladkorja, hkrati pa je Republika Slovenija z aktivno kmetijsko politiko spodbujala širitev pridelave sladkorne pese. Obseg pridelave sladkorne pese se je od leta 1979 do leta 1999 povečal od 1.520 ha na 10.854 ha. V letu 1999 bo proizvodnja belega pesnega sladkorja znašala okoli 60.000 t. Sladkorna pesa je pomembna

poljščina v kolobarju in pomemben vir dohodka predvsem v severovzhodnem delu države. Republika Slovenija je neto uvoznik sladkorja. Stopnja samooskrbe je okoli 60%.

V Republiki Sloveniji kapacitete TSO omogočajo dnevno pridelavo 4.200 t sladkorne pese, dnevna kapaciteta za rafiniranje surovega sladkorja pa znaša 500 t. TSO načrtuje prenovu in povečanje kapacitet tovarne. V roku treh let bo TSO d.d. sposobna predelati 6.500 t pese dnevno, kar ustreza pridelavi sladkorne pese na okoli 13.500 ha.

Republika Slovenija trg sladkorja z ukrepi kmetijske politike vseskozi razmeroma močno podpira. Najpomembnejši instrument je zunanjetrgovinska zaščita, ki je do leta 1999 omogočila vzdrževanje cene sladkorne pese na ravni, primerljivi s cenami v državah Evropske unije. Administrativno je bila določena minimalna odkupna cena sladkorne pese ter veleprodajna cena sladkorja za TSO. V drugi polovici leta 1999 je Republika Slovenija opustila administrativni nadzor nad ceno sladkorja in sladkorne

pese. Cena sladkorja in pese se od 30.06.1999 prosto oblikuje na trgu.

Ureditev trga s sladkorjem v Republiki Sloveniji ni primerljiva s skupno ureditvijo tega trga v Evropski uniji. Vlada Republike Slovenije je 16.09.1999 sprejela Program razvoja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva 2000-2002, ki določa tudi politiko prilagajanja skupni ureditvi tega trga v Evropski uniji.

Usklajevanje in utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda

Republika Slovenija sprejema skupno tržno ureditev za sladkor, določeno z Uredbo Sveta 2038/1999/EC ter drugimi uredbami ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija se bo usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije s prilagajanjem kmetijske politike in s sprejemanjem primerljivih pravnih predpisov.

100

Časovni razpored sprejemanja ter uveljavitve predpisov

Naslov slovenskega predpisa	EU reference	Datum izdaje	Datum uveljavitve	Pristojne ustanove
B. SKUPNE TRŽNE UREDITVE				
3. Sladkor				
Zakon o kmetijstvu		30.06.2000		MKGP
Uredba o ureditvi kmetijskih trgov - Sladkor	399R2038	30.09.2000	30.06.2001	MKGP
Pravilnik o sladkorjih z analiznimi metodami	372R0072, 368R0431, 369R1265, 377R2103	31.12.2000	31.03.2001	MKGP

Preglednica 1: Podatki o proizvodnji sladkorne pese in sladkorja

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Pridelava v Sloveniji									
(ha)	3.693	3.448	2.762	3.107	4.800	6.200	6.261	6.370	7.760
(t)	182.881	170.438	94.816	146.965	213.722	276.400	329.715	288.775	380.245
Pridelava za TSO na Hrvaškem									
(ha)	3.835	3.217	2.565	1.930	0	0	0	0	0
(t)	169.240	167.361	94.017	78.348	0	0	0	0	0
Uvoz iz Madžarske (t)	79.874	116.531	10.241	0	0	15.739	0	0	0
SKUPAJ (t)	431.995	454.330	199.074	225.304	213.722	292.139	329.715	288.775	380.245
Beli sladkor									
Proizvodnja sladkorja iz sladkorne pese	55.746	55.720	28.021	29.461	22.093	38.717	47.824	42.719	47.346
Proizvodnja sladkorja iz uvoženega surovega sladkorja	-	-	-	11.837	22.359	25.960	23.160	23.425	-
Celotna proizvodnja sladkorja	55.746	55.720	28.021	41.298	44.452	64.677	70.984	66.144	47.346
Povprečen pridelek sladkorja t/t sl. Pese	0,129	0,123	0,140	0,131	0,103	0,132	0,145	0,147	0,125

Vir: SURS, Tovarna sladkorja Ormož d.d.

Prilagajanje kmetijske politike bo Republika Slovenija izvajala v skladu s Programom razvoja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva 2000-2002. Na področju sladkorja bo postopoma, najkasneje do 31.12.2002 na primerljiv način uveljavila del ukrepov skupne tržne ureditve za sladkor.

Primerljive pravne predpise bo Republika Slovenija sprejela in uveljavila tako, da bo na podlagi *Zakona o kmetijstvu* (30.06.2000) izdala in uveljavila *Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov – Sladkor*, vzpostavila informacijski sistem za spremljanje razmer na trgu (podatki o proizvodnji, porabi in zalogah) in izdala tehnični predpis glede kakovosti.

Z *Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov – Sladkor*, ki jo bo Republika Slovenija izdala najkasneje do 30.09.2000 in uveljavila z letom 2001, bo vzpostavljen s pravnim redom Evropske unije primerljiv interventni sistem ter tehnično primerljiv sistem določanja odkupnih pogojev in razdelitve kvot za pridelavo sladkorne pese med pridelovalce. Ker je Republika Slovenija neto uvoznik sladkorja, sistema kvot na nacionalni ravni do pristopa ne bo vzpostavila. Na področju zunanje trgovine bo Republika Slovenija na primerljiv način izvajala tisti del pravega reda Evropske unije, ki je za izvajanje tekoče politike smiseln (uvozne licence in varščine, spremljanje količin in cen).

Na področju kakovosti bo do 31.12.2000 izdan nov tehnični predpis *Pravilnik o sladkorjih z analiznimi metodami*, ki bo v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije.

Na ta način se bo Republika Slovenija na vseh ravneh do predvidenega datuma pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) pripravila in usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije na področju skupne tržne ureditve za sladkor, kar bo omogočalo njegovo izvajanje od dneva dejanskega pristopa.

Institucionalni okvir za izvajanje skupne tržne ureditve

Institucija zadolžena za vodenje kmetijske politike, zakonodajo in komunikacijo s pristojnimi organi Komisije na področju Sladkor je MKGP. Trenutno je MKGP zadolženo tudi za izvajanje kmetijske politike, postopoma, najkasneje do 31.12.2002 pa bo izvajalsko funkcijo v celoti prevzela AKTRP. AKTRP se že kadrovske in tehnično usposablja za prevzem nalog.

AKTRP bo na področju Sladkor odgovorna za izvajanje nalog v okviru intervencijskega sistema, za upravljanje s kvotami in za delovanje tržno-informacijskega sistema. AKTRP bo od 01.01.2001 dalje postopoma prevzemala izvajanje tekoče kmetijske politike v Republiki Sloveniji (naloge iz tržne ureditve) in bo najkasneje do 31.12.2002 usposobljena za izvajanje vseh nalog, ki jih na področju tržne ureditve za sladkor določa pravni red Evropske unije.

Za naloge nadzora bo kadrovske in strokovno okrepljen Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo kot organ v sestavi MKGP. Za izvajanje nadzora v skladu z zahtevami pravnega reda Evropske unije bo usposobljen najkasneje do 31.12.2002.

101

**Preglednica 2: Bilanca proizvodnje in porabe sladkorja
(koledarsko leto; količine izražene v 1000t v ekvivalentu belega sladkorja)**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Začetne zaloge (1.1.)	11,0	0,0	2,4	24,1	41,2	52,8
Proizvodnja sladkora iz sladkorne pese	29,5	22,1	38,7	47,8	42,7	47,3
Uvoz sladkorja	46,7	57,4	57,4	45,6	36,2	13,0
od tega: beli sladkor	33,4	28,1	28,1	22,5	12,4	11,7
surovi sladkor	13,3	29,3	29,3	23,1	23,8	1,3
Uvoz sladkorja v proizvodih	17,5	20,0	20,0	14,6	15,1	16,1
Razpoložljivo	104,6	99,4	118,4	132,1	135,2	129,2
Izvoz sladkorja	3,4	0,3	0,3	0,3	0,1	0,2
od tega: beli sladkor	2,8	0,2	0,2	0,3	0,1	0,2
surovi sladkor	0,6	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Izvoz sladkorja v proizvodih	30,5	22,8	22,8	14,1	12,7	10,6
Končne zaloge (31. 12.)	0,0	2,4	24,1	41,2	52,8	41,9
Poraba	70,8	73,9	71,2	76,5	69,6	76,5
Poraba na prebivalca (kg)	35,6	37,2	35,8	38,4	35,0	38,2
Stopanja samooskrbe (%)	41,6	29,9	54,4	62,5	61,3	61,8

Vir: Kmetijski inštitut Slovenije

Preglednica 3: Zunanja trgovina na področju sladkorja (v tonah)

	1701.1 Sladkor iz pese in trsa – surovi			1701.9 Sladkor iz pese in trsa – rafinirani			1702 Drugi sladkorji			1703 Melasa			1704 Proizvodi iz sladkorja		
	1996	1997	1998	1996	1997	1998	1996	1997	1998	1996	1997	1998	1996	1997	1998
UVOZ															
SKUPAJ, od tega:	25.136	25.864	1.380	22.453	12.415	11.716	7.685	11.048	11.605	0,4	0,5	1	2.540	2.481	2.601
- EU	45	770	1.198	21.999	12.115	11.529	3.467	4.210	3.540	0	0,2	0	1.829	1.753	1.775
- CEFTA	0	0	80	120	154	134	4.138	6.804	7.845	0	0	0	85	92	132
- Bivša YU	24	1	0	34	29	18	24	0	78	0	0	0	581	596	579
- druge	25.067	25.093	102	300	117	35	56	34	142	0,4	0,3	1	45	40	115
IZVOZ															
SKUPAJ, od tega:	5	8	1,6	274	128	233	2.648	1.336	231	8.306	4.868	7.223	4.898	4.736	4.207
- EU	0	0	0,3	0	0	20	44	94	1	1	1.651	577	2.542	2.504	2.712
- CEFTA	0	0	0	0	1	0	0	0	0	5.494	0	0	249	200	166
- Bivša YU	5	4	1,3	260	94	194	2.602	1.242	229	2.811	3.217	6.646	1.050	1.140	928
- druge	0	4	0	14	33	19	2	0	1	0	0	0	1057	892	401

Vir: SURS

102

Preglednica 4: Odkupne cene sladkorne pese

	1994		1995		1996		1997		1998	
	SIT/kg	EUR/t	SIT/kg	EUR/t	SIT/kg	EUR/t	SIT/kg	EUR/t	SIT/kg	EUR/t
Minimalna odkupna cena (16% polarizacija)	6,78	44,50	7,2	47,00	7,82	46,14	8,34	46,23	8,5	45,63
Povprečna dosežena odkupna cena sladkorne pese	5,83	38,26	6,98	45,56	8,16	48,14	8,69	48,17	7,7	41,34

Vir: SURS

4. OLJČNO OLJE, LAN, KONOPLJA, BOMBAŽ IN SVILOPREJKA

A. OLJČNO OLJE

Stanje na področju

V Republiki Sloveniji so oljčniki razširjeni na območju Slovenske Istre ob Jadranskem morju. Gre za eno geografsko skrajnih severnih leg pridelave, zato so večje pozebe pogoste. Pridelava je v obdobju med 1950 in 1990 stagnirala. V zadnjih desetih letih je zanimanje za pridelavo ponovno večje. Od skupno 960 hektarov oljčnikov v letu 1999, je tako kar 610 hektarov mladih intenzivnih nasadov, ki še niso dosegli polne rodnosti, tako da je skupni pridelek oljk v Republiki Sloveniji sorazmerno nizek (2.000 t). Pridelava namiznih oljk je zanemarljiva. Velik delež oljčnega olja se porabi v gospodinjstvih pridelovalcev (okoli 30%), ostalo pa proda pretežno na domu. Velikostna struktura nasadov je sorazmerno neugodna. Večina nasadov je velikih od 0,2 do 3 hektare. V Republiki Sloveniji je 5 zasebnih oljarn s kapaciteto 400 do 800 kg/uro in večje število manjših oljarn s kapaciteto 150 do 300 kg/uro.

Republika Slovenija je neto uvoznik oljčnega olja in namiznih oljk. Svoje potrebe po namiznih oljkah v celoti in po oljčnem olju okoli polovice Republika Slovenija krije iz uvoza. V primerjavi z drugimi sredozemskimi državami je poraba oljčnega olja nizka (povprečno 0,5 l na prebivalca), vendar se v zadnjih letih povečuje.

Republika Slovenija z ukrepi tržno-cenovne politike na trg oljčnega olja razmeroma malo posega. Zunanje-trgovinska zaščita je določena s carinskimi dajatvami. Proračunske podpore so namenjene podpori pri obnovi oljčnikov, podpori pri uvajanju in izvedbi integrirane pridelave oljk (neposredne podpore na hektar) ter pomoči pri izvajanju programov trženja. Posebej je podprto tudi vlaganje v razvoj, svetovanje in izobraževanje. Interese pridelovalcev oljčnega olja združuje in zastopa Društvo oljkarjev Slovenske Istre, katerega delovanje pa ni primerljivo z organizacijami pridelovalcev, kot jih pozna pravni red Evropske unije. Izvaja akcije za promocijo oljčnega olja in aktivnosti za dvig kakovosti.

Republika Slovenija ima delno usklajen sistem evidenc oljčnikov. MKGP vzpostavlja evidenco trajnih nasadov, ki vključuje oljčnike in je povezana z zemljiškim katastrom (osnovna enota je parcela, ki ima alfanumerično identifi-

kacijsko številko). Ta povezava omogoča administrativno kontrolo, da ne prihaja do podvajanja pomoči na isto parcelo. Evidenca oljčnikov vsebuje podatke o pridelovalcu, predelovalcu, kmetijskem gospodarstvu, nasadu in sadilnem materialu.

Področje kakovosti oljčnega olja, ki ga ureja *Pravilnik o oljčnem olju* (Ur.l. RS 30/99), je v veliki meri usklajeno s pravnim redom Evropske unije (Uredba Komisije 2568/91/EEC). Neusklajen je predvsem sistem nadzora.

Usklajevanje in utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda

Republika Slovenija sprejema skupno tržno ureditev za oljčno olje, določeno z Uredbama Sveta 136/66/EEC in 2366/98/EC in drugimi uredbami ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija se bo usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije s sprejemanjem primerljivih pravnih predpisov.

Primerljive pravne predpise bo Republika Slovenija sprejela in uveljavila tako, da bo na podlagi *Zakona o kmetijstvu* (30.06.2000) uredila status organizacij pridelovalcev, vzpostavila informacijski sistem in izdala tehnični predpis glede kakovosti.

Republika Slovenija bo že pred pristopom del kmetijske politike izvajala preko organizacij pridelovalcev in vzpostavila tudi primerljiv sistem nadzora. Minimalne pogoje in način priznavanja organizacij pridelovalcev bo določal *Pravilnik o pogojih za delovanje in načinu priznavanja organizacij pridelovalcev oljčnega olja*, ki bo izdan najkasneje do 30.09.2000 in uveljavljen najkasneje do 31.03.2001 ter bo v celoti usklajen z zahtevami pravnega reda Evropske unije.

Republika Slovenija bo dogradila sistem evidenc tako, da bodo služile tudi za kontrolo po sistemu IAKS. Podrobnejše postopke in način vodenja evidence trajnih nasadov bo določal *Pravilnik o evidenci sadovnjakov, hmeljišč in oljčnikov*, ki bo izdan najkasneje do 31.12.2001. Popolna in harmonizirana evidenca oljčnikov bo vzpostavljena najkasneje do 31.03.2002.

Republika Slovenija bo v celoti uskladila pravni red na področju kakovosti oljčnega olja s pravnim redom Evropske unije najkasneje do 31.12.2002.

Republika Slovenija bo na področju Oljčno olje najkasneje do predvidenega datuma pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) uskladila vse kakovostne zahteve, izvedla potrebne administrativno tehnične priprave in se izvedbeno usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije, kar bo omogočalo njegovo izvajanje od dneva dejanskega pristopa.

Institucionalni okvir za izvajanje skupne tržne ureditve

Institucija zadolžena za vodenje kmetijske politike, zakonodajo in komunikacijo s pristojnimi organi Komisije na področju Oljčno olje je MKGP. MKGP bo pristojno tudi za priznavanje organizacij pridelovalcev. Trenutno je MKGP zadolženo tudi za izvajanje kmetijske politike, najkasneje do 31.12.2002 pa bo izvajalsko funkcijo v celoti prevzela AKTRP. AKTRP se bo z izvajanjem nalog iz drugih tržnih ureditev usposobila do te mere, da bo do predvidenega datuma pristopa k Evropski uniji pripravljena in usposobljena za prevzem nalog skupne tržne ureditve za oljčno olje (upravljanje s proizvodno pomočjo, izvajanje pomoči za zasebno skladiščenje, izvajanje uvoznih in izvoznih režimov, zbiranje in pošiljanje informacij).

Za naloge nadzora bo kadrovske in strokovno okrepljen

103

Časovni razpored sprejemanja ter uveljavitve predpisov

Naslov slovenskega predpisa	EU reference	Datum izdaje	Datum uveljavitve	Pristojne ustanove
B. SKUPNE TRŽNE UREDITVE				
4.a. Oljčno olje				
Pravilnik o pogojih za delovanje in načinu priznavanja organizacij pridelovalcev oljčnega olja	398R2366, 384R2261	30.09.2000	31.03.2001	MKGP
Pravilnik o evidenci sadovnjakov, hmeljišč in oljčnikov	398R2366	31.12.2001	31.03.2002	MKGP

Preglednica 1: Proizvodnja in zunanja trgovina oljčnega olja (t)

	Proizvodnja		Izvoz	Uvoz
	Skupaj	Od tega poraba na domu		
1994	162	65	/	249
1995	180	72	1	331
1996	300	85	2	322
1997	75	65	1	480
1998	370	110	2	492

Vir: Kmetijski inštitut Slovenije

Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo kot organ v sestavi MKGP. Za izvajanje nadzora v skladu z zahtevami pravnega reda Evropske unije bo usposobljen najkasneje do 31.12.2002. Institucija, ki bo zadolžena za preskušanje kakovosti oljčnega olja, bo akreditirana v skladu s standardom EN 45001 najkasneje do 31.12.2002.

B. LAN, KONOPLJA, SVILOPREJKA, BOMBAŽ

Stanje na področju

V Republiki Sloveniji zadnja leta ni pridelave lanu in konoplje. Slovenska industrija lan in konopljo za svoje potrebe v celoti uvaža. Uvoz je prost carinskih dajatev. V letu 1999 je bila izdana *Uredba o pridelavi konoplje* (Ur.l. RS 36/99), ki določa pogoje za gojenje konoplje v industrijske namene. Pogoji za pridelavo so delno usklajeni s pravnim redom Evropske unije na tem področju.

V Republiki Sloveniji ni reje sviloprejke in pridelave bombaža. Zunanje trgovine s sviloprejko ni. Večino bombaža tekstilna industrija za svoje potrebe uvozi iz držav nekdanje Sovjetske zveze (v povprečju od 60-70%), iz Evropske unije znaša delež uvoza v povprečju 4 - 8%. Uvoz je prost carinskih dajatev.

Utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda

Republika Slovenija sprejema skupno tržno ureditev za lan, konopljo, sviloprejko in bombaž, določeno z Uredbama Sveta 1308/70/EEC in 619/71/EEC in drugimi uredbami ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija ne načrtuje posebnih korakov prilagajanja. AKTRP se bo z izvajanjem nalog iz drugih tržnih ureditev usposobila do te mere, da bo do predvidenega datuma pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) pripravljena in usposobljena za prevzem nalog, ki jih določa pravni red Evropske unije.

5. SADJE IN ZELENJAVA

A. SVEŽE SADJE IN ZELENJAVA

Stanje na področju

Sadjarstvo je v Republiki Sloveniji tradicionalna panoga kmetijstva. Skupna letna proizvodnja sadja znaša med 100.000 in 130.000 ton. Največji delež v proizvodnji sadja predstavljajo jabolka in sicer več kot dve tretjini, kar pomeni letni pridelek na ravni 60.000 do 80.000 ton. V več kot polovici intenzivnih nasadov poteka nadzorovana integrirana pridelava sadja. Manjši del pridelka jabolk se še vedno pridelava v ohranjenih travniških nasadih (letno okoli 20.000 ton). Najhitrejša rast pridelave in obnove je v zadnjih letih zabeležena pri jagodah (predvsem pridelava

pod tuneli) in jablanah. Obnova sadovnjakov poteka s ciljem uvajanja novih tehnologij pridelave in spremembe sortimenta (predvsem jabolka, breskve) zaradi spremenjenih zahtev trga.

Letna proizvodnja vrtnin se giblje na ravni 170.000 do 200.000 ton, vendar se precejšen delež vrtnin v Republiki Sloveniji (po ocenah okoli četrtine) pridelava na ljubiteljskih vrtovih (t.i. vrtničarska pridelava). Največji količinski delež v proizvodnji ima pridelava zelja, sledijo pridelava solatnic, čebule, paprik in kumar. Le 10% zemljišč pod vrtninami od skupaj 10.000 ha je namakanih in samo 2% površin v vrtnarstvu je v zavarovanem prostoru (rastlinjaki, tuneli).

Pri svežem sadju in zelenjavi je Republika Slovenija neto uvoznik. Po evidentiranih tržnih poteh (uradno statistično spremljanje odkupa) se trži skoraj polovica (48%) pridelka sadja. Povprečna stopnja samooskrbe s svežim sadjem (brez južnega sadja) znaša okoli 95%, s tem, da so presežki jabolk stalni (tudi do 40%). Jabolka, hruške in jagode so glavni izvozni pridelki. Povprečni letni izvoz jabolk znaša med 15 in 22 tisoč ton. Pri zelenjavi znaša povprečna stopnja samooskrbe okoli 70%.

Republika Slovenija z ukrepi tržno-cenovne politike razmeroma malo posega na trg svežega sadja in zelenjave. Uveljavljene so ad valorem carinske dajatve in sezonske posebne dajatve pri uvozu. Njihove višine so omejene s sporazumom s Svetovno trgovinsko organizacijo (WTO). Sezonske posebne dajatve so v veljavi za jabolka, hruške in breskve. Dodaten element zunanjetrgovinske ureditve so Sporazumi o prosti trgovini, ki poleg uvoza svežega sadja in zelenjave po znižanih carinskih stopnjah omogočajo tudi izvoz svežega sadja in zelenjave (predvsem jabolka) po znižanih carinskih stopnjah (Makedonija, Hrvaška).

Proračunske podpore se namenljajo za obnovo sadovnjakov, za investicije v izgradnjo hladilnic in dodelavnih zmogljivosti za sveže sadje in zelenjavo, za nabavo specialnih strojev, rastlinjakov in tunelov v vrtnarstvu, za napravo mrež proti toči, za pomoč pri razvoju in uvajanju novih znanj, tehnologij in kakovostnega izhodiščnega materiala (sadjarski centri, vrtnarski centri), za uvajanje integrirane pridelave v sadjarstvu in vrtnarstvu ter za pomoč pri izvajanju programov trženja.

Za učinkovitejše izvajanje in nadzor ukrepov kmetijske politike Republika Slovenija vzpostavlja evidenco trajnih nasadov, katere sestavni del je evidenca sadovnjakov, ki je povezana z zemljiškim katastrom (osnovna enota je parcela, ki ima alfanumerično identifikacijsko številko). Ta povezava omogoča administrativno kontrolo, da ne prihaja do podvajanja pomoči na isto parcelo. Evidenca sadovnjakov vsebuje podatke o pridelovalcu, kmetijskem gospodarstvu, nasadu in sadilnem materialu.

V Republiki Sloveniji trg še ni urejen na način, kot to

določa skupna ureditev trga s sadjem in zelenjavo Evropske unije. Ukrepi kmetijske politike so v Republiki Sloveniji vezani neposredno na pridelovalce in ne na organizacije pridelovalcev. Združenja sicer obstajajo, vendar njihov status ne ustreza v celoti zahtevam pravnega reda Evropske unije. Zaenkrat Republika Slovenija tudi nima uveljavljenega sistema umikov s trga, niti primerljivega načina financiranja operativnih programov pridelovalcev sadja in zelenjave. Veljavni predpis o kakovosti svežega sadja in zelenjave ni usklajen s kakovostnimi standardi Evropske unije, prav tako ne sistem nadzora.

Vlada Republike Slovenije je 16.09.1999 sprejela Program razvoja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva 2000-2002, ki določa tudi politiko prilagajanja skupni ureditvi tega trga v Evropski uniji.

Usklajevanje in utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda

Republika Slovenija sprejema skupno tržno ureditev za sveže sadje in zelenjavo, določeno z Uredbo Sveta 2200/96/EC in drugimi uredbami ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija se bo usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije s prilagajanjem kmetijske politike in s sprejemanjem primerljivih pravnih predpisov.

Prilagajanje kmetijske politike bo Republika Slovenija izvajala v skladu s Programom razvoja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva 2000-2002. Na področju Sveže sadje in zelenjava bo postopoma, najkasneje do 31.12.2002 na primerljiv način uveljavila ukrepe skupne tržne ureditve

za sveže sadje in zelenjavo. Republika Slovenija bo že pred pristopom del kmetijske politike izvajala preko organizacij pridelovalcev na način, ki bo primerljiv s pravnim redom Evropske unije in vzpostavila tudi primerljiv sistem nadzora.

Primerljive pravne predpise bo Republika Slovenija sprejela in uveljavila tako, da bo na podlagi *Zakona o kmetijstvu* (30.06.2000) uredila status organizacij pridelovalcev, izdala in uveljavila *Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov – Sveže sadje in zelenjava*, vzpostavila informacijski sistem za spremljanje razmer na trgu in izdala tehnične predpise o kakovosti svežega sadja in zelenjave.

Minimalne pogoje in način priznavanja organizacij pridelovalcev bo določal *Pravilnik o pogojih za delovanje in načinu priznavanja organizacij pridelovalcev sadja in zelenjave*, ki bo izdan najkasneje do 30.09.2000 in uveljavljen najkasneje 31.03.2001 ter bo usklajen z zahtevami pravnega reda Evropske unije.

Z Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov – Sveže sadje in zelenjava, ki jo bo Republika Slovenija izdala najkasneje do 30.09.2000, bo z letom 2001 vzpostavljen sistem umika s trga, ki bo primerljiv s pravnim redom Evropske unije. Pogoje, izvajalce in način umika s trga bo določal *Pravilnik o pogojih in načinu izvajanja umika s trga za sadje in zelenjavo*, ki bo izdan najkasneje do 31.03.2001 in uveljavljen najkasneje do 30.09.2001. V primeru, da bi tako narekemale razmere na trgu, bo Republika Slovenija sistem umika s trga uveljavila v praksi že pred pristopom.

Republika Slovenija bo najkasneje do 30.09.2000 vzpostavila tržno-informacijski sistem za spremljanje cen

105

Časovni razpored sprejemanja ter uveljavitve predpisov

Naslov slovenskega predpisa	EU reference	Datum izdaje	Datum uveljavitve	Pristojne ustanove
B. SKUPNE TRŽNE UREDITVE				
5.a. Sveže sadje in zelenjava				
Zakon o kmetijstvu		30.06.2000		MKGP
Uredba o ureditvi kmetijskih trgov – Sveže sadje in zelenjava	396R2200, 392R2251	30.09.2000	30.09.2001	MKGP
Pravilniki o kakovosti svežega sadja in zelenjave	362R0058, 381R1292, 383R0778, 383R2213, 387R0899, 387R1591, 387R1730, 388R0079, 388R1677, 389R0920, 389R1076, 390R0410, 391R1108, 392R0454, 394R2257, 397R0831, 397R1093, 397R2288, 398R0963, 362R0058, 390R3596	30.09.2000	31.03.2001	MKGP
Pravilnik o pogojih za delovanje in načinu priznavanja organizacij pridelovalcev sadja in zelenjave	397R0411, 397R0478, 397R0615, 398R0020	30.09.2000	31.03.2001	MKGP
Pravilnik o pogojih in načinu izvajanja umika s trga za sadje in zelenjavo	397R0659, 370R1559, 372R0055, 397R1492	31.03.2001	30.09.2001	MKGP
Pravilnik o postopkih in načinu vodenja evidence trgovcev in uvoznikov sadja in zelenjave	396R2200	31.12.2001	31.03.2002	MKGP

sadja in zelenjave, za zbiranje drugih podatkov o stanju na trgu (ponudba, zaloge, napoved pridelka), ki jih zahteva pravni red Evropske unije pa bo sistem vzpostavljen najkasneje do 31.12.2002. Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2002 vzpostavila tudi evidenco trgovcev in uvoznikov sadja in zelenjave. Podrobnejšo vsebino in podatke ter postopke in način vodenja evidence bo določal *Pravilnik o postopkih in načinu vodenja evidence trgovcev in uvoznikov sadja in zelenjave*, ki bo izdan najkasneje do 31.12.2001 in uveljavljen najkasneje do 31.03.2002.

Republika Slovenija bo uveljavila kakovostne standarde pri prometu s svežim sadjem in zelenjavo, ki bodo skladni z predpisi Evropske unije. *Pravilniki o kakovosti svežega sadja in zelenjave* bodo izdani najkasneje do 30.09.2000 in uveljavljeni najkasneje do 31.03.2001.

Na ta način se bo Republika Slovenija do predvidenega datuma pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) pripravila in usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije na področju skupne tržne ureditve za sveže sadje in zelenjavo, kar bo omogočalo njegovo izvajanje od dneva dejanskega pristopa.

Institucionalni okvir za izvajanje skupne tržne ureditve

Institucija zadolžena za vodenje kmetijske politike, zakonodajo in komunikacijo s pristojnimi organi Komisije na področju Sveže sadje in zelenjava je MKGP. MKGP bo pristojno za priznavanje organizacij pridelovalcev in nadzor nad organizacijami pridelovalcev, za odobravanje operativnih programov, preverjanje njihove točnosti in skladnosti programskih ciljev ter za vodenje evidence trgovcev in uvoznikov sadja in zelenjave. Trenutno je MKGP zadolženo tudi za izvajanje kmetijske politike, postopoma, najkasneje do 31.12.2002 pa bo izvajalsko funkcijo v celoti prevzela AKTRP. AKTRP se že kadrovsko in tehnično usposablja za prevzem nalog.

AKTRP bo na področju Sveže sadje in zelenjava odgovorna za koordinacijo in nadzor umikov s trga, za delovanje tržno-informacijskega sistema ter za izvajanje uvoznih in izvoznih režimov. AKTRP bo od 1.1.2001 dalje postopoma prevzemala izvajanje tekoče kmetijske politike v Republiki Sloveniji (naloge iz tržne ureditve) in bo najkasneje do 31.12.2002 usposobljena za izvajanje vseh nalog, ki jih na področju ureditve trga s svežim sadjem in zelenjavo določa pravni red Evropske unije.

Preglednica 1: Skupna površina in pridelki v intenzivnih in travniških sadovnjakih

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Intenzivni							
Površine (ha)	4.686	4.756	5.777	5.012	5.136	4.234	4.271
Pridelki (t)	n.p.	59.690	94.213	90.699	93.643	66.924	75.563
Travniški							
Pridelki (t)	17.400	10.500	22.800	19.300	25.000	24.300	22.000

Vir: SURS, Sadjarstvo Slovenije GLZ

Preglednica 2: Površina in pridelki pomembnejših vrst sadja v intenzivnih sadovnjakih

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Površina (ha)							
Jabolka	2.429	2.467	2.929	2.812	2.872	2.570	2.626
Breskve	647	658	718	727	792	604	597
Hruške	628	633	655	578	542	390	326
Pridelek (t)							
Jabolka	35.234	46.879	76.562	72.629	73.009	54.670	67.529
Breskve	7.122	6.986	7.383	7.650	11.408	1.618	3.065
Hruške	5.239	4.226	7.670	7.905	7.146	1.162	4.182

Vir: SURS

Preglednica 3: Skupna površina in pridelki vrtnin

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Površine (ha)	9.675	9.728	8.547	9.977	10.430	10.076	10.076
Pridelki (t)	85.323	94.916	148.770	203.826	205.449	203.226	195.193

Vir: SURS

Za naloge nadzora bo kadrovsko in strokovno okrepljen Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo kot organ v sestavi MKGP. Za izvajanje nadzora v skladu z zahtevami pravnega reda Evropske unije bo usposobljen najkasneje do 31.12.2002.

B. PREDELANO SADJE IN ZELENJAVA

Stanje na področju

V Republiki Sloveniji obstaja tradicija predelave sadja in zelenjave. Pomembni proizvodi za predelavo so jabolka, hruške in breskve, pri vrtninah pa rdeča pesa, paprike in kumarice. Povprečne letna predelava svežih jabolk iz domače pridelave znaša 22 tisoč ton, hrušk 2 do 3 tisoč ton in breskev med 2,5 in 3 tisoč ton. Proizvodi iz sadja so predvsem sadni sokovi, sirupi, sadni koncentracije, kaše, marmelade in posebna žganja. V zadnjih letih se povečuje proizvodnja sušenega sadja in sadnih baz za mlečne izdelke. Proizvodi iz predelanih vrtnin so predvsem konzervirane vrtnine (v kisu ali drugih prelivih). Predelava svežih vrtnin iz domače kmetijske pridelave se je v zadnjih desetih letih pomembno zmanjšala in znaša še okoli 8.500

ton. Precejšen delež svežih vrtnin za predelavo Republika Slovenija uvozi iz držav, nastalih na ozemlju nekdanje Jugoslavije in iz držav CEFTA. Republika Slovenija letno uvozi okoli 38.000 ton izdelkov iz zelenjave in sadja, izvozi pa okoli 22.000 ton. V Republiki Sloveniji praktično ni predelave tistega sadja in zelenjave, za katerega pravni red Evropske unije na tem področju predvideva različne oblike proizvodnih pomoči.

Republika Slovenija na trg s predelanim sadjem in zelenjavo skoraj ne posega. Edini instrument za uravnavanje trga so ad valorem carinske dajatve, posebne dajatve pri uvozu so v veljavi le za jabolčni sok. Proračunske podpore so namenjene investicijam v prestrukturiranje in modernizacijo proizvodnje ter izvajanju različnih promocijskih programov in programov trženja.

Utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda

Republika Slovenija sprejema skupno tržno ureditev za predelano sadje in zelenjavo, določeno z Uredbama Sveta 2201/96/EC in 2202/96/EC in drugimi uredbami ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

107

Preglednica 4: Površina in pridelki pomembnejših vrtnin

	1986-1990		1991-1995		1996		1997		1998	
	(ha)	(t)	(ha)	(t)	(ha)	(t)	(ha)	(t)	(ha)	(t)
Zelje in ohrovt	2.407	48.972	2.324	53.512	1.892	63.900	1.935	64.749	1.935	63.434
Fižol za zrnje	7.225	5.157	5.504	5.525	2.047	4.114	1.960	3.981	1.960	4.840
Čebula	938	8.997	906	11.035	730	14.731	726	15.810	726	14.650
Paradižnik	730	8.788	645	8.994	574	15.276	566	15.667	566	15.443
Vrtno korenje	555	5.536	546	6.116	397	8.961	392	9.161	392	8.472
Česen	499	2.627	477	2.786	337	3.616	322	3.327	322	2.800
Paprika	213	1.219	232	2.025	322	6.138	315	5.608	315	5.799
Grah	234	348	281	809	295	1.651	306	1.743	306	1.783

Vir: SURS

Preglednica 5: Zunanja trgovina svežega in predelanega sadja in zelenjave

CT	1994		1995		1996		1997		1998	
	Izvoz	Uvoz	Izvoz	Uvoz	Izvoz	Uvoz	Izvoz	Uvoz	Izvoz	Uvoz
Količina t										
07 Vrtnine	3.707	58.643	1.975	61.744	1.559	57.612	1.494	55.281	1.666	60.690
08 Sadje	21.214	87.748	23.446	92.015	24.094	91.189	20.311	97.404	17.972	99.905
20 Predelano sadje in zelenjava	25.679	32.005	22.565	38.440	12.347	31.014	12.640	31.613	10.187	32.305
Vrednost tisoč USD										
07 Vrtnine	11.632	38.045	5.795	44.680	3.088	46.077	3.785	38.941	4.545	39.178
08 Sadje	7.661	48.008	9.217	60.553	10.091	63.549	5.797	64.931	5.655	67.928
20 Predelano sadje in zelenjava	22.941	29.715	24.093	40.472	16.825	36.715	16.638	31.242	15.207	35.512

Preglednica 6: Proračunske podpore za sadjarstvo in vrtnarstvo (mio SIT)

Ukrep	1995	1996	1997	1998	1999*
Podpore obnovi sadovnjakov	52	110	114	220	226
Podpore integrirani pridelavi (podpora/ha)	-	-	-	-	140
Podpore odkupu sadja za predelavo	-	-	29	68	-
Investicije (hladilnice, zavar. prostori etc.)	12	73	268	278	191
Podpore sadjarskim in vrtnarskim razvojnim centrom	103	99	121	101	110
Podpore organiziranju združenj proizvajalcev	-	7	7	9	9
Podpore programom trženja	6	8	6	4	6
Skupaj	173	297	545	680	682

*op.: za leto 1999 - zadnja ocena porabe

108 Republika Slovenija ne načrtuje posebnih korakov prilagajanja. AKTRP se bo z izvajanjem nalog iz drugih tržnih ureditev usposobila do te mere, da bo do predvi-denega datuma pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) pripravljena in usposobljena za prevzem nalog (izvajanje uvoznih in izvoznih režimov, upravljanje proizvodnih pomoči ter spremljanje cen in poročanje tržno-cenovnih informacij) tudi na tem področju.

6. VINO IN ALKOHOL

A. VINO

Stanje na področju in sedanja zakonska ureditev

Z vinogradništvom se v Republiki Sloveniji ukvarja skoraj tretjina kmetijskih gospodarstev. Republika Slovenija ima vsaj dve tretjini vinogradov v nagibu nad 20% oziroma eno tretjino v nagibih nad 45%. O skupni površini vinogradov v Republiki Sloveniji so zaradi težav, ki so posledica razdrobljene posesti, v različnih virih navedeni različni podatki. Za izvajanje kmetijske politike Republika Slovenija uporablja podatek o 24.568 ha vinogradov, od tega 22.910 ha rodni. Povprečna velikost vinogradov na kmetijo je le 0,28 ha, kar je tudi razlog za visok delež porabe vina na domu. V Republiki Sloveniji je 15 večjih kleti, katerih kapacitete so od 1-18 milijonov litrov vina. Te kleti so bodisi zadruge ali pa podjetja, ki odkupujejo grozdje oziroma ga tudi pridelujejo. Približno polovico vina pridelajo majhni pridelovalci, ki pridelujejo vino iz lastnega grozdja.

Republika Slovenija goji 38 sort žlahtne vinske trte, ki so razvrščene med priporočene in dovoljene za posamezen vinorodni okoliš. Letno se v Republiki Sloveniji pridelava povprečju 90 milijonov litrov vina, od tega 70% kakovostnega. Količina pridelanega vina med leti niha. Republika Slovenija izvozi letno okoli 10 milijonov litrov vina, največ kakovostnega belega vina in sicer predvsem v ZDA, Nemčijo in Hrvaško. Potrošnja v Republiki Sloveniji

znaša 40 litrov na prebivalca oziroma skupaj 80 milijonov litrov vina in je v upadanju.

Ureditev trga v Republiki Sloveniji je le v nekaterih elementih primerljiva z ureditvijo trga vina v Evropski uniji. Država na trg grozdja in vina posega predvsem z ukrepi zunanjetrgovinske politike. Ob uvozu se plačuje carina in posebna uvozna dajatev. V letu 1998 so bili zaradi drastičnega poslabšanja razmer v večjem obsegu uporabljeni tudi ukrepi za stabilizacijo trga (financiranje zalog vina in izjemen ukrep intervencijskega umika vina s trga). V letih, ko je obogatitev vina potrebna, so uvedene tudi podpore za uporabo koncentriranega oz. rektificiranega grozdnega mošta. V okviru strukturne politike, ki jo izvaja Republika Slovenija, so za vinogradništvo najpomembnejše podpore za preusmeritev pridelave v tržno bolj zanimive sorte, podpore tehnološkim posodobitvam v kletih, podpore strokovnemu in raziskovalnemu delu ter podpore promocijskim aktivnostim.

Predpisi, ki urejajo varstvo geografskega porekla, evidence, kakovost, enološke postopke in označevanje vina so v Republiki Sloveniji izdani na podlagi *Zakona o vinu in drugih proizvodih iz grozdja in vina* (Ur.l. RS 70/97). Zakon ureja varstvo geografskega porekla grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina; pridelavo in predelavo grozdja, mošta in vina; promet grozdja, mošta in vina. Zakon določa, da so za strokovne, upravne, pospeševalne in analitske naloge na področju vinogradništva in vinarstva zadolžene pooblašene organizacije. Zakon določa obveznost vodenja registra pridelovalcev grozdja in vina in katastra vinogradov. Zavezanci za vpis v register pridelovalcev grozdja in vina so vsi pridelovalci, ki obdelujejo najmanj 0,05 ha vinograda oziroma manj, če grozdje ali vino tržijo. Zakon določa, da se grozdje v Republiki Sloveniji lahko prideluje le na absolutnih vinogradniških legah. Vinorodno območje Republike Slovenije je razdeljeno na 14 vinorodnih okolišev, primernih za pridelavo kakovostnih vin. Postopek vodenja registra pridelovalcev, vodenja kletarske evidence ter

ocenitev vina pred prometom je obvezna za vsa vina. Zakon tudi določa minimalno vsebnost sladkorja v grozdju, uporabo le predpisanih enoloških sredstev in da mora grozdje, mošt in vino izpolnjevati določene predpisane kakovostne norme.

Del podzakonskih aktov, uveljavljenih na podlagi Zakona o vinu, je le delno usklajenih s pravnim redom Evropske unije. S pravilniki, ki so le delno usklajeni Republika Slovenija sicer ureja tematsko podobna področja kot pravni red Evropske unije, so pa ponekod predvidene drugačne rešitve, ali pa je področje le deloma zajeto. Delno usklajen je *Pravilnik o načinu vodenja evidence o proizvodnji oziroma prometu vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina* (Ur.l. SRS 30/88), *Pravilnik o rajonizaciji vinogradniškega območja SR Slovenije in o sortah vinske trte, ki se smejo saditi* (Ur.l. SRS 18/77, 13/80, 48/87, Ur.l. RS 30/91), *Pravilnik o kakovosti vina* (Ur.l. SFRJ 17/81, 14/89), *Pravilnik o načinu in postopku dosladkanja mošta ali drozge z dodajanjem sladkorja ali koncentriranega mošta* (Ur.l. SRS 30/74, 16/78), *Pravilnik o označevanju vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina* (Ur.l. SRS 18/77, 24/77, 10/78), *Pravilnik o postopku in načinu ocenjevanja vina in vinskega mošta* (Ur.l. SRS 41/89), *Pravilnik o načinu in postopku jemanja vzorcev vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina ter jemanja vzorcev enoloških sredstev za analize* (Ur.l. SRS 13/80).

S pravnim redom Evropske unije (Uredbi Sveta 822/87/EEC, 2392/86/EEC, Uredba Komisije 649/87/EEC) je usklajen *Pravilnik o registru pridelovalcev grozdja in vina in katastru vinogradov* (Ur.l. RS 44/99), ki določa način in vsebino vodenja registra pridelovalcev grozdja in vina ter katastra vinogradov. V registru se vodijo podatki o vinogradih (površina, nagib, ekspozicija, zatravljenost, parcelna številka, sorta, podlaga, gojitvena oblika, leto sajenja, število trsov), podatki o površinah, ki so primerne za vinograde, prijava pridelka grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, prijava zalog vina in napoved obnove vinogradov ter podatki o morebitnih finančnih intervencijah, vezanih na vinograde. Pravilnik določa dva vira zajemanja podatkov o vinogradih, in sicer na osnovi prijav pridelovalcev v register in na osnovi zajemanja podatkov iz obdelanih aerofotoposnetkov, uparjenih z digitalnimi katastrskimi načrti. Proces zajemanja podatkov iz aerofotoposnetkov se je pričel v letu 1998 in bo v celoti končan v letu 2003. Uvedba dodatnega vira podatkov o vinogradih je bila nujna, ker se pridelovalci, ki pridelujejo vino za lastne potrebe ne odzivajo na pozive za vpis v register.

Vlada Republike Slovenije je 16.09.1999 sprejela Program razvoja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva 2000-2002, ki določa tudi politiko prilagajanja skupni ureditvi trga vina v Evropski uniji.

Usklajevanje in utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda

Republika Slovenija sprejema skupno tržno ureditev za vino, določeno z Uredbo Sveta 822/87/EEC oziroma 1493/1999/EC ter drugimi uredbami, vendar zahteva izjeme:

- izvzetje iz obvezne destilacije stranskih proizvodov iz grozdja (35. člen Uredbe 822/87/EEC) za pridelovalce na ozemlju Republike Slovenije;
- pri določilih o prepovedi mešanja belih in rdečih sort grozdja (Uredba 822/87/EEC) in določilih o minimalni vsebnosti dejanskega alkohola v vinu (8. in 70. čl. Uredbe 822/87/EEC). Republika Slovenija zahteva, da se za vino Cviček – PTP dovoli mešanje belih in rdečih sort in da lahko vsebuje najmanj 8,5% alkohola;
- na področju označevanja informacij o vinu (3. in 12. čl. Uredbe Sveta 2392/89/EEC); Republika Slovenija zahteva, da se za namizna in kakovostna vina pridelana v Republiki Sloveniji dopusti možnost dodatnega označevanja informacij o vinu še v enem od jezikov skupnosti.

Prilagajanje kmetijske politike bo Republika Slovenija izvajala v skladu s Programom razvoja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva 2000-2002. Na področju Vino bo postopoma, najkasneje do 31.12.2002 na primerljiv način uveljavila del ukrepov skupne tržne ureditve za vino.

Primerljive pravne predpise bo Republika Slovenija sprejela in uveljavila tako, da bo na podlagi *Zakona o kmetijstvu* (30.06.2000) uredila status organizacij pridelovalcev, izdala in uveljavila *Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov – Vino*, in na podlagi *Zakona o vinu in drugih proizvodih iz grozdja in vina* izdala in uveljavila predpise, ki urejajo varstvo geografskega porekla, evidence, kakovost, enološke postopke in označevanje vina.

Minimalne pogoje in način priznavanja organizacij pridelovalcev bo določal *Pravilnik o pogojih za delovanje in načinu priznavanja organizacij pridelovalcev vina*, ki bo izdan najkasneje do 30.09.2000 in uveljavljen najkasneje do 31.03.2001 ter bo v celoti usklajen z zahtevami pravnega reda Evropske unije.

Z Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov – Vino, ki jo bo Republika Slovenija izdala najkasneje do 30.09.2000 in uveljavila z letom 2001, bo vzpostavljen sistem podpor (destilacija vina, sifinanciranje zalog, sofinanciranje uporabe koncentriranega in rektificiranega mošta), ki bo primerljiv s pravnim redom Evropske unije. Na področju zunanje trgovine bo Republika Slovenija na primerljiv način izvajala tisti del pravega reda Evropske unije (uvozne licence in varščine, distribucija carinskih kvot, spremljanje količin in cen), ki je za izvajanje tekoče politike smiseln.

Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2002 vzpostavila evidenco trgovcev in uvoznikov vina. Podrobnejšo

vsebinsko in podatke ter postopke in način vodenja evidence bo določal *Pravilnik o postopkih in načinu vodenja evidence trgovcev in uvoznikov vina*, ki bo izdan najkasneje do 31.12.2001 in uveljavljen najkasneje do 31.03.2002.

Na pridelovalnem območju Republike Slovenije so klimatske razmere takšne, da je v skladu s pravnim redom Evropske unije na tem področju mogoče celotno območje uvrstiti v cono B. V tem smislu so na podlagi Zakona o vinu in drugih proizvodih iz grozdja in vina v pripravi naslednji podzakonski predpisi:

- *Pravilnik o vodenju kletarske evidence in o obliki kontrolnega listka ter načinu in postopku njegove izdaje* (izdan najkasneje do 30.09.2000, uveljavljen najkasneje do 31.12.2000);
- *Pravilnik o podrobnejši razdelitvi vinogradniškega območja ter o dovoljenih in priporočenih sortah vinske trte ter Seznam geografskih oznak vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina* (izdan in uveljavljen najkasneje do 31.03.2000);
- *Pravilnik o kakovosti grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina* (izdan in uveljavljen najkasneje do 31.03.2000);
- *Pravilnik o enoloških postopkih* (izdan in uveljavljen najkasneje do 30.09.2000);
- *Pravilnik o označevanju vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina* (izdan in uveljavljen najkasneje do 30.09.2000);
- *Pravilnik o ocenjevanju vina ter metodologiji ocenjevanja vina* (izdan in uveljavljen najkasneje do 31.03.2000);
- *Pravilnik o pogojih, ki jih mora glede kadrov, opreme in prostorov izpolnjevati pooblaščen organizacija* (do 31.12.2000);
- *Pravilnik o načinu in postopku jemanja vzorcev vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina ter jemanja vzorcev enoloških sredstev za analize* (izdan in uveljavljen najkasneje do 31.12.2000);

Na ta način se bo Republika Slovenija na vseh ravneh do predvidenega datuma pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) pripravila in usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije na področju skupne tržne ureditve za vino, kar bo omogočalo njegovo izvajanje od dneva dejanskega pristopa.

Institucionalni okvir za izvajanje skupne tržne ureditve

Institucija zadolžena za vodenje kmetijske politike, zakonodajo in komunikacijo s pristojnimi organi Komisije na področju Vino je MKGP. MKGP bo pristojno za priznavanje organizacij pridelovalcev in nadzor nad organizacijami pridelovalcev, za vodenje zbirnega registra in katastra pridelovalcev grozdja in vina ter za vodenje evidence trgovcev in uvoznikov vina. Trenutno je MKGP zadolženo tudi za izvajanje kmetijske politike, postopoma, najkasneje do 31.12.2002 pa bo izvajalsko funkcijo v celoti prevzela AKTRP. AKTRP se že kadrovske in tehnično usposablja za prevzem nalog.

AKTRP bo na področju Vino odgovorna za izvajanje nalog v okviru intervencijskega sistema, za delovanje tržno-informacijskega sistema ter za izvajanje uvoznih in izvoznih režimov. AKTRP bo od 01.01.2001 dalje postopoma prevzemala izvajanje tekoče kmetijske politike v Republiki Sloveniji (naloge iz tržne ureditve) in bo najkasneje do 31.12.2002 usposobljena za izvajanje vseh nalog, ki jih na področju ureditve trga vina določa pravni red Evropske unije.

Za naloge nadzora bo kadrovske in strokovno okrepljen Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo kot organ v sestavi MKGP. Za izvajanje nadzora v skladu z zahtevami pravnega reda Evropske unije bo usposobljen najkasneje do 31.12.2002. Za kontrolo geografskega porekla in kakovosti vina so z odločbo ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano imenovane 3 pooblaščen organizacije, ki bodo dodatno tehnično usposobljene najkasneje do 31.12.2002. Za navedene naloge so organizacije v postopku akreditacije.

Utemeljitev zahtev

Zahteva za izjemo - izvzetje iz obvezne destilacije stranskih proizvodov iz grozdja (35. člen Uredbe 822/87/EEC) za pridelovalce na ozemlju Republike Slovenije

Republika Slovenija sodi po klimatskih značilnostih na celotnem pridelovalnem območju grozdja v cono B, kar pomeni, da velike obremenitve in visoki hektarski pridelki niso pričakovani. To dokazujejo tudi povprečni hektarski pridelki, ki znašajo od 3000-5500 litrov/hektar. K razmeroma nizkim hektarskim pridelkom prispeva tudi pravni red Republike Slovenije, ki usmerja pridelavo

Preglednica 1: Pidelava vina v letih 1994–1998

		1994	1995	1996	1997	1998
Površine pod rodnimi vinogradi (uradna statistika)	ha	22.464	20.063	20.011	17.420*	
Pidelava vina	000 l	90.583	71.576	85.843	95.088	95.895
Izvoz	000 l	14.154	11.609	10.032	4.338	9.204
Uvoz	000 l	14.835	23.684	28.823	23.004	7.053
Odkupna cena grozdja	EUR/kg	0,36	0,51	0,58	0,65	0,35

* sprememba metodologije zbiranja in vrednotenje podatkov
Vir: SURS, ocena kmetijske svetovalne službe, PSVVS

grozdja in vina v kakovostno pridelavo. Republika Slovenija prideluje grozdje in vino izključno na t.i. absolutnih legah, to so površine, ki so praviloma strme in v delu leže na večjih nadmorskih višinah. Tako za kakovostno vino, pridelano na določenem geografskem območju, kot deželno vino (namizno vino pridelano znotraj vinorodne dežele) so v osnutku pravilnika o kakovosti vina predvidene omejitve pridelka na hektar in omejitve izplena. Podatki o pridelku in izplenu se spremljajo in kontrolirajo v registru pridelovalcev grozdja in vina in v kletarski evidenci. Ker navedeni predpisi in naravni pogoji onemogočajo prevelike izplene, Republika Slovenija ocenjuje, da ukrep obvezne destilacije na njenih pridelovalnih območjih ni smiseln. Uvedba ukrepa ne bi prispevala k uresničitvi ciljev, zastavljenih s pravnim redom Evropske unije. Zaradi razdrobljenosti pridelave in predelave ter pomanjkanja ustreznih kapacitet pa bi bila uvedba ukrepa povezana s precejšnjimi stroški.

Zahteva za izjemo pri določilih o prepovedi mešanja belih in rdečih sort grozdja (Uredbe 822/87/EEC) in določilih o minimalni vsebnosti dejanskega alkohola v vinu (8. in 70. čl. Uredbe 822/87/EEC). Republika Slovenija zahteva, da se za vino Cviček – PTP dovoli mešanje belih in rdečih sort in da lahko vsebuje najmanj 8,5% alkohola.

V Republiki Sloveniji obstajajo tri različne oznake geografskega porekla za vina in druge proizvode iz grozdja in vina, ki jih ureja Zakon o vinu in drugih proizvodov iz grozdja in vina: zaščiteno geografsko poreklo za kakovostna vina, pridelana na določenem geografskem območju, priznana geografska oznaka za vina, pridelana na območju

vinorodne dežele in priznana tradicionalno poimenovanje (PTP), ki predstavlja posredno poimenovanje geografskega porekla. Cviček PTP je vino, katerega prvo uradno poimenovanje se je pojavilo že v letu 1885, sam postopek pridelave in značaj vina, pa se je na območju Dolenjske uporabljal že v 17. stoletju. Vino Cviček je pridelano iz grozdja rdečih in belih sort, in sicer žametovke, kraljevine, modre frankinje, laškega rizlinga in zelenega silvanca v točno določenem razmerju, delež rdečih sort mora biti 70%. Dejanski alkohol znaša med 8,5% do 10%, od tega naravni alkohol najmanj 7,5%, kisline so razmeroma visoke in sicer med 6 in 9 g/liter, vino je pridelano, predelano in ustekleničeno znotraj vinorodnega okoliša Dolenjske in mora ob organoleptični oceni doseči najmanj 15,5, točke po dopolnjeni Bux Baum lestvici ocenjevanja vina. Cviček, lahko sadno vino z značajem rdečega vina, se danes prideluje na 2500 ha, za gojenje cvička je primernih 4100 ha vinogradniški leg. Glede na veljavno vinsko zakonodajo v Evropski uniji cviček ne izpolnjuje zahtev glede alkoholne stopnje in glede mešanja belih in rdečih vinskih sort grozdja. V Republiki Sloveniji je vino Cviček tradicionalno prisotno, še posebej na območju Dolenjske, kjer ima tudi velik gospodarski pomen. Prepoved proizvodnje in prodaje tega vina bi v Republiki Sloveniji povzročila veliko škodo.

Zahteva za izjemo na področju označevanja informacij o vinu (3. in 12. čl. Uredbe 2392/89/EEC). Republika Slovenija zahteva, da se za namizna in kakovostna vina pridelana v Republiki Sloveniji dopusti možnost dodatnega označevanja informacij o vinu še v enem od jezikov skupnosti.

111

Preglednica 2: Površine vinogradov po vinorodnih okoliših

Vinorodni okoliši	Rodni vinogradi (ha)	Nerodni vinogradi (ha)	Povprečni pridelek (l/ha)
Vinorodni okoliš Goriška Brda	1800	180	
Vinorodni okoliš Vipavska dolina	1850	250	
Vinorodni okoliš Kras	520	55	
Vinorodni okoliš Koper	2250	150	
Skupaj – Primorska vinorodna dežela	6420	635	3000–5500
Vinorodni okoliš Ljutomer-Ormož	1820	165	
Vinorodni okoliš Maribor	1550	280	
Vinorodni okoliš Radgonsko-Kapelski	785	58	
Vinorodni okoliš Šmarsko-Virštajnski	1390	118	
Vinorodni okoliš Haloze	1450	52	
Vinorodni okoliš Lendavske gorice-Goričko	1325	85	
Vinorodni okoliš Ptuj-Sred. Slovenske gorice	670	65	
Skupaj – Podravska vinorodna dežela	8990	823	3200–4300
Vinorodni okoliš Bizeljsko-Sremič	1600	100	
Vinorodni okoliš Bela krajina	1100	30	
Vinorodni okoliš Dolenjska	4800	70	
Skupaj – Posavska vinorodna dežela	7500	200	3300–4100
SKUPAJ	22910	1658	

Vir: MKGP

Pravni red Evropske unije določa, da so označbe na vinu napisane v enem od nacionalnih jezikov države članice. Zaradi zelo majhnega kroga porabnikov vina, ki bi lahko razumela informacije o vinu, napisane zgolj v slovenskem jeziku, Republika Slovenija zahteva, da se obvezne in dovoljene označbe na vinu v skladu s predpisi, ki urejajo označevanje vina, lahko dodatno označijo tudi še v enem od jezikov skupnosti. Na ta način bi bil evropski porabnik bolje informiran o lastnostih vina.

B. ŠPIRITI, ALKOHOLI IN AROMATIZIRANA VINA

Stanje na področju in sedanja zakonska ureditev

Proizvodnja žganih pijač in alkoholov ima v Republiki Sloveniji dolgo tradicijo. V letu 1998 je bilo proizvedenih okoli 9.000 hl različnih alkoholnih pijač. Proizvodnja v zadnjih petih letih občutno pada. Aromatiziranih vin Republika Slovenija ne proizvaja. V Republiki Sloveniji je 39.000 registriranih kotlov za žganjekuho, 5 industrijskih

Časovni razpored sprejemanja ter uveljavitve predpisov

Naslov slovenskega predpisa	EU reference	Datum izdaje	Datum uveljavitve	Pristojne ustanove
B. SKUPNE TRŽNE UREDITVE				
6.a. Vina				
Zakon o kmetijstvu		30.06.2000		MKGP
Uredba o ureditvi kmetijskih trgov - Vино	387R0822, 387R0823	30.09.2000	30.06.2001	MKGP
Pravilnik o pogojih za delovanje in načinu priznavanja organizacij pridelovalcev vina	399R1493	30.09.2000	31.03.2001	MKGP
Pravilnik o postopkih in načinu vodenja evidence trgovcev in uvoznikov vina	387R0822	31.12.2001	31.03.2002	MKGP
Zakon o vinu in drugih proizvodih iz grozdja in vina (Ur.l.RS, št. 70/97) (spremembe in dopolnitve)	387R0822, 387R0823	31.12.2001		MKGP
Pravilnik o vodenju kletarske evidence in o obliki kontrolnega listka ter načinu in postopku njegove izdaje	387R0822, 387R0823, 393R2238, 392R2719, 392R3649	30.09.2000	31.12.2000	MKGP
Pravilnik o podrobnejši razdelitvi vinogradniškega območja ter o dovoljenih in priporočenih sortah vinske trte	387R0823, 381R3800	31.03.2000	31.03.2000	MKGP
Seznam geografskih oznak vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina	390R3201, 387R0823	31.03.2000	31.03.2000	MKGP
Pravilnik o kakovosti grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina	387R0822, 387R0823, 392R2332	31.03.2000	31.03.2000	MKGP
Pravilnik o enoloških postopkih	387R0822, 387R0823, 390R3220, 378R1972	30.09.2000	30.09.2000	MKGP
Pravilnik o označevanju vina in drugih proizvodih iz grozdja in vina	387R0822, 387R0823, 389R2392, 390R3201, 392R2333, 391R1601, 391R3895	30.09.2000	30.09.2000	MKGP
Pravilnik o ocenjevanju vina ter metodologiji ocenjevanja vina	387R0823	31.03.2000	31.03.2000	MKGP
Pravilnik o načinu in postopku jemanja vzorcev vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina ter jemanja vzorcev enoloških sredstev za analize	387R0822, 387R0823, 389R2048	31.12.2000	31.12.2000	MKGP
Pravilnik o pogojih, ki jih mora glede kadrov, opreme in prostorov izpolnjevati pooblaščen organizacija	390R2676	31.12.2000	31.12.2000	MKGP
6. b. Žgane pijače, alkoholi in aromatizirana vina				
Pravilnik o žganih pijačah	389R1576, 390R1014	30.06.2001	30.06.2002	MKGP
Odredba o predpakiranih proizvodih	375L0106	31.12.1999	30.06.2000	MZT
Pravilnik o aromatiziranih vinih	391R1601	30.06.2001	30.06.2002	MKGP

destilarn, 1 industrijska destilarna etilnega alkohola kmetijskega porekla in nobene industrijske destilarne etilnega alkohola sintetičnega porekla. Pri trgovanju z žganimi pijačami ni državnega monopola, ni fiksnih cen, ni nadzora nad gibanjem cen, ni dodelitve subvencij proizvajalcem žganih pijač in ni interventnih mehanizmov.

Pravni okvir obdavčitve alkoholnih pijač v Republiki Sloveniji predstavljata *Zakon o davku na dodano vrednost* (Ur.l. RS 89/98) in *Zakon o trošarinah* (Ur.l. RS 84/98). Z vidika fiskalne politike je pravni red na področju špirta, alkoholov in aromatiziranih vin usklajen s pravnim redom Evropske unije.

Na področju kakovosti je pravni red delno usklajen s pravnim redom Evropske unije: usklajen je pri označevanju žganih pijač, neusklajen pa na področju razvrščanja, poimenovanja, definicij, odstopanj od nazivnih količin in označb geografskega porekla.

Utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda in institucionalni okvir

Republika Slovenija sprejema skupno tržno ureditev za špirta, alkohole in aromatizirana vina, določeno z Uredbama Sveta 1576/89/EEC in 1601/91/EEC in drugimi uredbami ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Na podlagi Zakona o kmetijstvu (30.06.2000), bo najkasneje do 30.06.2001 izdan in najkasneje do 30.06.2002 uveljavljen *Pravilnik o žganih pijačah*. Na podlagi Zakona o meroslovju bo izdana in najkasneje do 30.06.2000 uveljavljena *Odredba o predpakiranih proizvodih*. Na podlagi Zakona o vinu bo najkasneje do 30.06.2001 izdan in najkasneje do 30.06.2002 uveljavljen *Pravilnik o aromatiziranih vinih*. Tako bo Republika Slovenija v celoti usklajena s pravnim redom Evropske unije na tem področju.

Za nadzor geografskega porekla in vodenje registra žganih pijač bo pristojno MKGP. Sistem nadzora bo vzpostavljen najkasneje do 31.12.2002. Za preverjanje kakovosti alkohola in žganih pijač bo najkasneje do 31.12.2000 s strani MKGP imenovana pristojna ustanova, ki bo za te naloge akreditirana najkasneje do 31.12.2002. Za uradni nadzor bo pristojen Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo, ki bo deloval kot organ v sestavi MKGP in bo okrepljen ter usposobljen najkasneje do 31.12.2002.

7. BANANE, TOBAK, HMELJ, KROMPIR IN DRUGI POSEBNI PROIZVODI

A. BANANE

Stanje na področju

Povprečna poraba svežih banan v Republiki Sloveniji je 15 kg/prebivalca. V Republiki Sloveniji ni proizvodnje banan. Najpomembnejši uvozni trgi so Ekvador (58% celotne vrednosti uvoza banan), Kamerun (24%) in Kostarika (10%). Pri uvozu banan velja carinska stopnja ad valorem v višini 2%. Kakovost banan ureja *Pravilnik o kakovosti svežega sadja, vrtnin in gob* (Ur.l. SFRJ 29/79, 53/87), ki ni usklajen s pravnim redom Evropske unije.

Utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda

Republika Slovenija sprejema skupno tržno ureditev za banane, določeno z Uredbo Sveta 404/93/EEC in drugimi uredbami ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Na podlagi Zakona o kmetijstvu, ki bo izdan najkasneje do 30.06.2000, bo izdelan *Pravilnik o kakovosti banan* (izdan najkasneje do 30.06.2001, uveljavljen najkasneje do 31.12.2001), ki bo v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije.

Republika Slovenija ne načrtuje drugih posebnih korakov prilagajanja. AKTRP se bo z izvajanjem nalog iz drugih tržnih ureditev usposobila do te mere, da bo do predvidenega datuma pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) pripravljena in usposobljena za prevzem nalog (spremljanje podatkov o cenah na trgu, podatkov o porabi in trgovini, upravljanje z uvoznimi licencami, registracija uvoznikov, sezname uvoznikov) tudi na tem področju.

Za nadzor nad izvajanjem kakovostnih zahtev bo pristojno MKGP. Izvajalec nadzora bo Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo, ki bo za te naloge postopoma usposobljen in kadrovsko okrepljen najkasneje do 31.12.2002.

B. TOBAK

Stanje na področju

V Republiki Sloveniji ni pridelave tobaka. Republika Slovenija za potrebe tobačno - predelovalne industrije tobak v celoti uvaža. Okoli 30% tobaka uvaža iz držav nastalih na ozemlju nekdanje Jugoslavije (Hrvaška, Makedonija in Bosna ter Hercegovina), okoli 20% pa iz držav članic Evropske unije. Uvoz tobaka je v celoti prost carinskih dajatev.

Utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda

Republika Slovenija sprejema skupno tržno ureditev za tobak, določeno z Uredbami Sveta 2075/92/EEC, 1636/

98/EC in 660/1999/EC in drugimi uredbami ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

C. SEME

Stanje na področju

Semenarstvo ima v Republiki Sloveniji dolgoletno tradicijo. V letih 1996–1998 se je obseg površin namenjenih pridelavi certificiranega (potrjenega) semena, postopno povečal in je v letu 1998 dosegel 3.063 hektarov, kar predstavlja okoli 1,5% vseh njiv. Glavnina semenske pridelave so semenska žita in sicer 84%. Količina doma pridelanega semena ne zadošča za potrebe slovenskega kmetijstva. Večino semena Republika Slovenija uvaža iz držav Evropske unije. Seme kmetijskih rastlin, ki so po pravnem redu Evropske unije upravičene do pomoči, se prideluje na 6% vseh površin, namenjenih semenski proizvodnji v Republiki Sloveniji. V letu 1998 je bilo v Republiki Sloveniji pridelanih 78 t semena vrst, ki so v Evropski uniji upravičene do pomoči.

Pravni red Republike Slovenije je na področju ureditve trga s semeni delno usklajen s pravnim redom Evropske unije. Primerljiva je zunanjetrgovinska ureditev in kakovostne zahteve. Pomembnejše razlike so v seznamu vrst, ki so upravičene do podpor ter v višini in načinu uveljavljanja podpor (v Republiki Sloveniji so podpore določene v znesku na površino potrjenih semenskih posevkov).

Utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda in institucionalni okvir

Republika Slovenija sprejema skupno tržno ureditev za seme, določeno z Uredbama Sveta 2358/71/EEC in 1117/

79/EEC in drugimi uredbami ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija se bo usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije s prilagajanjem kmetijske politike in s sprejemanjem primerljivih pravnih predpisov. Na podlagi *Zakona o kmetijstvu* (30.06.2000) bo izdala *Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov – Seme*, s katero bo z letom 2001 uveljavila sistem podpor za pridelavo semena, ki bo v izvedbenem delu primerljiv s sistemom podpor po pravnem redu Evropske unije. Do uskladitve predpisov o kakovosti semen, bodo podpore določene na površino potrjenih semenskih posevkov. Poleg podpor za pridelavo semena vrst, ki so opredeljene s pravnim redom Evropske unije, bodo podpore dane tudi za pridelavo semenskega krom-pirja. Zaradi težav z virozami je Republika Slovenija sprejela nacionalni program za sanacijo, ki vključuje tudi uvedbo sistema podpor za ohranjanje pridelave semenskega krompirja v naravno izoliranih območjih in jedrih.

Predpise o kakovosti semena, ki bodo usklajeni s pravnim redom Evropske unije, bo Republika Slovenija izdala in uveljavila najkasneje do 31.12.2002 (podrobneje so koraki prilagajanja predstavljeni v poglavju D.2).

AKTRP bo od 01.01.2001 dalje postopoma prevzemala izvajanje tekoče kmetijske politike v Republiki Sloveniji in bo najkasneje do 31.12.2002 usposobljena za izvajanje vseh nalog (upravljanje uvoznih licenc za hibridno koruzo, evidentiranje pogodb o razmnoževanju semena v tretjih državah, določanje izravnalnih dajatev pri uvozu hibridne koruze, spremljanje uvoza, porabe in zalog semena ter izvajanje sistema pomoči in nadzor nad dodeljevanjem pomoči), ki jih na področju ureditve trga semen določa pravni red Evropske unije.

Časovni razpored sprejemanja ter uveljavitve predpisov

Naslov slovenskega predpisa	EU reference	Datum izdaje	Datum uveljavitve	Pristojne ustanove
B. SKUPNE TRŽNE UREDITVE				
7.a. Banane				
Pravilnik o kakovosti banan	394R2257, 394R2257	30.06.2001	31.12.2001	MKGP
7.c. Seme				
Zakon o kmetijstvu		30.06.2000		MKGP
Uredba o ureditvi kmetijskih trgov – Seme	371R2358, 372R1674, 374R1445, 379R1119	30.09.2000	01.01.2001	MKGP
7.d. Hmelj				
Zakon o kmetijstvu		30.06.2000		MKGP
Uredba o ureditvi kmetijskih trgov – Hmelj	371R1696	30.09.2000	01.01.2001	MKGP
Pravilnik o pogojih za delovanje in načinu priznavanja organizacij pridelovalcev hmelja	373R0879, 372R1351	30.09.2000	31.03.2001	MKGP
Pravilnik o evidenci sadovnjakov, hmeljišč in oljčnikov	371R1696	31.12.2001	31.03.2002	MKGP

D. HMELJ

Stanje na področju

Hmeljarstvo v strukturi kmetijske pridelave Republike Slovenije ne predstavlja velikega deleža, v območjih, kjer je pridelava razširjena, pa je gospodarski pomen hmeljarstva velik. Hmelj se prideluje na nekaj več kot 2.000 hektarih z letno proizvodnjo med 2.500 in 4.000 ton. Prevladujejo aromatične sorte. Pidelava hmelja je izrazito izvozno naravnana. Slovenska pridelava hmelja je v resnih ekonomskih težavah zaradi cenovne krize na svetovnem trgu in zaradi zmanjšane povpraševanja po aromatičnem hmelju. Oboje je vplivalo na izrazit padec cen hmelja v Republiki Sloveniji.

Ureditev trga hmelja je v Republiki Sloveniji primerljiva s pravnim redom Evropske unije. Glavnino pomoči predstavljajo direktna plačila, namenjena delni dohodkovni izravnavi zaradi padca cen v zadnjih letih. Podpore so namenjene tudi prestrukturiranju sortimenta ter nakupu opreme. Pomoč pridelovalcem ni vezana na organizacije pridelovalcev.

Pravilnik o kakovosti hmelja (Ur.l. RS 53/93) ureja geografsko poreklo hmelja in certificiranje hmelja zer prostore za certificiranje hmelja. Področje, ki ga ureja pravilnik je usklajeno s pravnim redom Evropske unije, razen v delu ki se nanaša na spričevala. Za normativno

ureditev certificiranja hmelja je pristojno MKGP in hmeljna komisija, ki je organ MKGP. Republika Slovenija ima vzpostavljeno evidenco o pridelovalcih in površinah hmelja. Za vodenje te evidence je pristojna hmeljna komisija.

Usklajevanje in utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda

Republika Slovenija sprejema skupno tržno ureditev za hmelj, določeno z Uredbo Sveta 1696/71/EEC in drugimi uredbami ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija se bo usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije s prilagajanjem izvajanja kmetijske politike in s sprejemanjem primerljivih pravnih predpisov.

Prilagajanje kmetijske politike bo Republika Slovenija izvajala v skladu s Programom razvoja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva 2000-2002. Na področju Hmelj bo postopoma, najkasneje do 31.12.2002 na primerljiv način uveljavila ukrepe skupne tržne ureditve za hmelj. Republika Slovenija bo že pred pristopom del kmetijske politike izvajala preko organizacij pridelovalcev na način, ki bo primerljiv s pravnim redom Evropske unije in vzpostavila tudi primerljiv sistem nadzora.

Primerljive pravne predpise bo Republika Slovenija sprejela in uveljavila tako, da bo na podlagi Zakona o

115

Preglednica 1: Proizvodnja hmelja

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Površine (ha)	2.429	2.386	2.450	2.420	2.370	2.226	2.129	1.933
Pidelava hmelja (v Ztr) (Ztr.= 50 kg)	75.620	67.900	70.200	70.000	79.348	70.920	80.800	60.055
Proizvodnja α kislin	215,5	182,7	190,5	191,6	200,0	209,0	246,7	158,2
Pridelek hmelja na hektar	1.556,6	1.422,9	1.432,6	1.446,3	1.674	1.593	1.897,6	1.553,4

Vir: Hmeljna komisija RS

Preglednica 2: Izvoz hmelja po letih in skupinah držav

	SKUPAJ		v EU		v druge države	
	(t)	(t)	(%)	(t)	(%)	
1995	3433,7	2790,8	81	643	19	
1996	2714,0	2088,6	77	625,3	23	
1997	3177,6	2190,5	69	987,1	31	
1998	3610,3	3012,1	83	598,2	17	

Vir: SURS

Preglednica 3: Proračunske podpore v hmeljarstvu

	1998	1999
Podpora na (SIT/ha)	118.000	118.000
Podpora obnovi hmeljišč (SIT/ha)	/	3.400.000

Vir: MKGP

kmetijstvu (30.06.2000) uredila status organizacij pridelovalcev, izdala in uveljavila *Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov – Hmelj* ter vzpostavila informacijski sistem za spremljanje razmer na trgu.

Minimalne pogoje in način priznavanja organizacij pridelovalcev bo določal *Pravilnik o pogojih za delovanje in načinu priznavanja organizacij pridelovalcev hmelja*, ki bo izdan najkasneje do 30.09.2000 in uveljavljen najkasneje do 31.03.2001 ter bo v celoti usklajen z zahtevami pravnega reda Evropske unije.

Z *Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov – Hmelj*, ki jo bo Republika Slovenija izdala najkasneje do 30.09.2000 in uveljavila za leto 2001 se bo nadaljevala politika sistema plačil na površino in podpor za zamenjavo kultivarjev, ki bo po izvedbi primerljiva z izvedbo plačil po pravnem redu Evropske unije.

116 Republika Slovenija bo najkasneje do 01.01.2001 vzpostavila tržno-informacijski sistem (spremljanje pogodb, količin, cen, stroškov, zunanje trgovine), ki jih zahteva pravni red Evropske unije.

Na ta način se bo Republika Slovenija do predvidenega datuma pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) pripravila in usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije na področju skupne tržne ureditve za hmelj, kar bo omogočalo njegovo izvajanje od dneva dejanskega pristopa.

Institucionalni okvir za izvajanje skupne tržne ureditve

Institucija zadolžena za vodenje kmetijske politike, zakonodajo in komunikacijo s pristojnimi organi Komisije na področju Hmelj je MKGP. MKGP bo pristojno za priznavanje organizacij pridelovalcev in nadzor nad organizacijami pridelovalcev. Trenutno je MKGP zadolženo tudi za izvajanje kmetijske politike, postopoma, najkasneje do 31.12.2002 pa bo izvajalsko funkcijo v celoti prevzela AKTRP. AKTRP se že kadrovsko in tehnično usposablja za prevzem nalog.

AKTRP bo na področju Hmelj odgovorna za izvajanje nalog v okviru sistema direktnih plačil, uvoznih in izvoznih režimov, za spremljanje pogodb z organizacijami proizvajalcev in izvajanje drugih nalog v okviru tržno-informacijskega sistema. AKTRP bo od 01.01.2001 dalje postopoma prevzemala izvajanje tekoče kmetijske politike v Republiki Sloveniji (naloge iz tržne ureditve) in bo najkasneje do 31.12.2002 usposobljena za izvajanje vseh nalog, ki jih na področju ureditve trga hmelja določa pravni red Evropske unije.

Za naloge nadzora bo kadrovsko in strokovno okrepljen Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo kot organ v sestavi MKGP. Za izvajanje nadzora v skladu z zahtevami pravnega reda Evropske unije bo usposobljen najkasneje do 31.12.2002.

E. OKRASNE RASTLINE

Stanje na področju

Obseg proizvodnje okrasnih rastlin v Republiki Sloveniji je sorazmerno majhen. Po zadnjih razpoložljivih podatkih iz leta 1996 je imela Republika Slovenija skupaj 124 ha površin z okrasnimi rastlinami. Pridelava v zaščiteneh prostorih poteka na 22 ha v rastlinjakih (trda kritina) ter na 30 ha v plastenjakih in tunelih. Republika Slovenija pridelava za domačo porabo večino sadik sezonskih in balkonskih rastlin in znaten del sadik drevnin in trajnic. Zelo malo pridelava rezanega cvetja in cvetočih lončnic ter skoraj nič listnatih lončnic, ki jih večinoma uvažata. Republika Slovenija je neto uvoznik okrasnih rastlin. Največ uvažata iz Nizozemske (65% vrednosti) in Italije (17% vrednosti). Pri uvozu okrasnih rastlin se uporabljajo ad-valorem carinske stopnje, ki se razlikujejo glede na vrsto proizvoda in glede na sezono.

Pravni red v Republiki Sloveniji ne predpisuje uporabe kakovostnih standardov za okrasne rastline (čebulnice, gomolji, rezano cvetje, drevnine).

Utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda

Republika Slovenija sprejema skupno tržno ureditev za okrasne rastline, določeno z *Uredbo Sveta 234/68/EEC* in drugimi uredbami ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija ne načrtuje posebnih korakov prilagajanja. AKTRP se bo z izvajanjem nalog iz drugih tržnih ureditev usposobila do te mere, da bo do predvidenega datuma pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) pripravljena in usposobljena za prevzem nalog tudi na tem področju (za sistem pomoči pri programih trženja, za spremljanje podatkov o cenah na trgu, za nadzor minimalnih cen in za izdajanje uvoznih licenc). Za nadzor nad izvajanjem kakovostnih zahtev bo pristojno MKGP, izvajalec nadzora bo Inšpektorat za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo, ki bo za te naloge okrepljen in usposobljen najkasneje do 31.12.2002.

8. MLEKO IN MLEČNI IZDELKI

Stanje na področju

V Republiki Sloveniji je priraja mleka gospodarsko ena najpomembnejših dejavnosti v kmetijstvu. Z rejo krav se ukvarja več kot polovica vseh kmetijskih gospodarstev. Število mlečnih krav se v zadnjih letih zmanjšuje, povprečna mlečnost pa narašča. Skupna proizvodnja mleka med leti niha brez izrazitega trenda. Poraba mleka in neposredna prodaja mleka in mlečnih izdelkov na kmetijah je velika, zato je delež mleka, ki ga prevzamejo mlekarne

razmeroma nizek (pod 70%), se pa povečuje. V Republiki Sloveniji mleko odkupuje 14 mlekar, ki so glede na mlekarne v državah članicah Evropske unije majhne. Le dve mlekarji odkupita več kot 50.000 t mleka na leto. Kakovost oddanega mleka se izboljšuje in je razmeroma visoka.

Velikostna struktura rejcev je izrazito neugodna, se pa v zadnjih letih zaradi opuščanja reje na manjših kmetijah v povprečju rahlo izboljšuje. Več kot 90% kmetijskih gospodarstev in več kot 70% krav je bilo v letu 1997 v velikostnem razredu z do 10 kravami na gospodarstvo. V povprečju je kmetijsko gospodarstvo v letu 1997 redilo 3,8 krav. Velik delež mleka se pridelava v območjih s težjimi pridelovalnimi razmerami. V letu 1998 je bilo v teh območjih skoraj 70% krav.

Poraba mleka in mlečnih izdelkov na prebivalca znaša okoli 200 litrov (izraženo v ekvivalentu polnomastnega mleka). Razmeroma velika je poraba svežega mleka in fermentiranih izdelkov, pomembno nižja kot v Evropski uniji pa je poraba sira in masla. Proizvodnja mleka presega domače potrebe, tako da ima Republika Slovenija pri mleku stalne presežke. Najpomembnejši izvozni trg so države, nastale na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Največ mleka in mlečnih izdelkov Republika Slovenija uvozi iz držav članic Evropske unije.

Kmetijska politika v Republiki Sloveniji je trgu mleka vseskozi posvečala veliko pozornosti. Po GATT/WTO sporazumu ima Republika Slovenija pri mleku in mlečnih izdelkih možnost razmeroma visoke zunanjetrgovinske zaščite, ki jo tudi uveljavlja. Odkupna cena mleka je v Republiki Sloveniji določena s posebno uredbo Vlade Republike Slovenije. Mlekarne odkupujejo mleko po ceni, določeni z uredbo glede na ugotovljeno kakovost. Odkupne cene mleka so v Republiki Sloveniji na ravni cen držav Evropske unije. Intervencijskih ukrepov na notranjem trgu ni. Ukrepi za omejevanje ponudbe (mlečne proizvodne kvote) ne obstajajo. Za trg mleka so pomembni ukrepi strukturne kmetijske politike, predvsem nadomestila za težje pridelovalne razmere (izravnalna plačila na kravo, podpore za planinsko pašo) ter investicijske podpore (za hleve, opremo, predelavo).

Ureditev trga z mlekom v Republiki Sloveniji ni primerljiva s skupno ureditvijo tega trga v Evropski uniji. Vlada Republike Slovenije je 16.09.1999 sprejela Program razvoja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva 2000-2002, ki določa tudi politiko prilagajanja skupni ureditvi tega trga v Evropski uniji.

Usklajevanje in utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda

Republika Slovenija sprejema skupno tržno ureditev za mleko in mlečne izdelke, določeno z Uredbo Sveta 1255/

1999/EC in drugimi uredbami, vendar zahteva prehodni obdobje:

- na področju "dodatne dajatve v sektorju mleka – mlečne kvote" (Uredba Sveta 3950/92/EEC) v delu, ki se nanaša na razdelitev mlečnih kvot po posameznih rejcih v trajanju do 31.12.2012. Republika Slovenija zahteva, da v prehodnem obdobju ne veljajo določila o obvezni razdelitvi mlečnih kvot po posameznih rejcih;
- na področju "kategorij konzumnega mleka" (3. člen Uredbe Sveta 2597/97/EC) v trajanju do 31.12.2005. Republika Slovenija zahteva, da v prehodnem obdobju na ozemlju Republike Slovenije ostanejo v veljavi nacionalna določila o vsebnosti mlečne maščobe v konzumnem mleku.

Republika Slovenija se bo usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije s prilagajanjem kmetijske politike in s sprejemanjem primerljivih pravnih predpisov.

Prilagajanje kmetijske politike bo Republika Slovenija izvajala v skladu s Programom razvoja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva 2000-2002. Na področju ureditve trga z mlekom in mlečnimi izdelki bo v letu 2001 vsebinsko prevzela pomemben del skupne tržne ureditve Evropske unije. Najpomembnejši korak bo ukinitve določanja odkupnih cen mleka ob hkratni uveljavitvi primerljivega intervencijskega sistema. Kljub ohranjanju visoke zunanjetrgovinske zaščite je pričakovati, da bo sprostitev trga povzročila padec odkupne cene mleka. Izpad dohodka rejcev bo Republika Slovenija deloma nadomestila z uvedbo plačil na hektar krmnih žit in silažne koruze (glej shema plačil za poljščine), deloma pa z uvedbo plačil na hektar travinja na način, kot je opredeljeno s 17. členom Uredbe Sveta 1254/1999/EC.

Primerljive pravne predpise bo Republika Slovenija sprejela in uveljavila tako, da bo na podlagi *Zakona o kmetijstvu* (30.06.2000) izdala in uveljavila *Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov – Mleko in mlečni izdelki*, vzpostavila informacijski sistem za spremljanje razmer na trgu in izdala predpise o kakovosti, proizvodnji in trženju mleka in mlečnih izdelkov.

Z Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov – Mleko in mlečni izdelki, ki jo bo Republika Slovenija izdala najkasneje do 30.09.2000 in uveljavila za leto 2001, bodo vzpostavljeni intervencijski mehanizmi na trgu mleka in mlečnih izdelkov po zahtevah pravnega reda Evropske unije. Določena bodo pravila (postopki in pogoji) za izvedbo javnega intervencijskega odkupa masla in posnetega mleka v prahu, javno skladiščenje in odprodajo iz javnih zalog, kakor tudi za izvedbo pomoči zasebnemu skladiščenju mlečnih izdelkov. Na področju zunanje trgovine bo Republika Slovenija na primerljiv način izvajala tisti del pravega reda Evropske unije (uvozne licence in varščine,

distribucija carinskih kvot, spremljanje količin in cen), ki je za izvajanje tekoče politike smiselno.

Republika Slovenija bo najkasneje do 30.09.2000 vzpostavila tržno-informacijski sistem za spremljanje cen mlečnih izdelkov na trgu. Določene bodo vrste mlečnih izdelkov, način in roki zbiranja cen.

Republika Slovenija bo uskladila pravila, ki se nanašajo na proizvodnjo in trženje mleka in mlečnih izdelkov, in sicer glede standardov za mazave maščobe ter referenčnih metod za ugotavljanje kakovosti mleka in mlečnih izdelkov, z izdajo in uveljavitvijo *Pravilnika o mazavih maščobah* in *Pravilnika o metodah jemanja vzorcev ter o metodah kemičnih in fizikalnih analiz mleka in mlečnih izdelkov* najkasneje do 31.12.2000.

Republika Slovenija ne načrtuje posebnih korakov prilagajanja na področju uporabe terminologije v povezavi z mlečnimi izdelki (Uredbe Sveta 1898/87/EEC) in na področju uporabe kazeina za proizvodnjo sirov (Uredba Sveta 2204/90/EEC). V skladu s 4. členom Uredbe Sveta 1898/87/EEC, ki ureja uporabo terminologije, bo Republika Slovenija do predvidenega pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) sporočila Komisiji dopolnitve indikativne liste izjem, ki se nanašajo na drugi pododstavek člena 3(1) Uredbe Sveta 1898/87/EEC.

Na ta način se bo Republika Slovenija na vseh ravneh do predvidenega datuma pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) pripravila in usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije na področju skupne tržne ureditve za mleko in mlečne izdelke, kar bo omogočalo njegovo izvajanje od dneva dejanskega pristopa.

Institucionalni okvir za izvajanje skupne tržne ureditve

Institucija zadolžena za vodenje kmetijske politike, zakonodajo in komunikacijo s pristojnimi organi Komisije na področju Mleko in mlečni izdelki je MKGP. Trenutno je MKGP zadolženo tudi za izvajanje kmetijske politike, postopoma, najkasneje do 31.12.2002 pa bo izvajalsko funkcijo v celoti prevzela AKTRP. AKTRP se že kadrovsko

in tehnično usposablja za prevzem nalog.

AKTRP bo na področju Mleko in mlečni izdelki odgovorna za izvajanje nalog v okviru intervencijskega sistema in sistema pomoči porabi, za delovanje tržno-informacijskega sistema, za upravljanje z evidenčnimi količinami mleka ter za izvajanje uvoznih in izvoznih režimov. AKTRP bo od 1.1.2001 dalje postopoma prevzemala izvajanje tekoče kmetijske politike v Republiki Sloveniji (naloge iz tržne ureditve) in bo najkasneje do 31.12.2002 usposobljena za izvajanje vseh nalog, ki jih na področju ureditve trga z mlekom in mlečnimi izdelki določa pravni red Evropske unije.

Za naloge nadzora bo kadrovsko in strokovno okrepljen Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo kot organ v sestavi MKGP. Za izvajanje nadzora v skladu z zahtevami pravnega reda Evropske unije bo usposobljen najkasneje do 31.12.2002.

Utemeljitev zahteve

Zahteva za prehodno obdobje na področju "dodatne dajatve v sektorju mleka – mlečne kvote" (Uredba Sveta 3950/92/EEC) v delu, ki se nanaša na razdelitev mlečnih kvot po posameznih rejcih v trajanju do 31.12.2012. Republika Slovenija zahteva, da v prehodnem obdobju ne veljajo določila o obvezni razdelitvi mlečnih kvot po posameznih rejcih.

Pravni red Evropske unije v delu, ki se nanaša na dodatno dajatev za mleko, zahteva, da se nacionalna kvota za mleko porazdeli po posameznih rejcih. Dodeljena kvota predstavlja za rejca zgornjo mejo obsega tržne pridelave (prodaja v mlekarno, prodaja mleka in mlečnih izdelkov na domu), ker mora rejec za proizvodnjo nad dodeljeno kvoto plačati zelo visoko dajatev. Dodeljena kvota je po pravnem redu Evropske unije rejcu dodeljena kot pravica, ki jo lahko tudi proda, ali da v zakup.

Razdelitev nacionalne kvote po posameznih rejcih bi imela zaradi izrazito neugodne velikostne strukture kmetijskih gospodarstev v prireji mleka neugodne posledice

Časovni razpored sprejemanja ter uveljavitve predpisov

Naslov slovenskega predpisa	EU reference	Datum izdaje	Datum uveljavitve	Pristojne ustanove
B. SKUPNE TRŽNE UREDITVE				
8. MLEKO IN MLEČNI IZDELKI				
Zakon o kmetijstvu		30.06.2000		MKGP
Uredba o ureditvi kmetijskih trgov - Mleko in mlečni izdelki	399R1255, 376R2315, 387R1547, 387R1589, 395R0454, 376R2213, 391R1158, 396R0322, 399R1255	30.09.2000	01.01.2001	MKGP
Pravilnik o mazavih maščobah	394R2991, 397R577	31.12.2000	31.12.2000	MKGP
Pravilnik o metodah jemanja vzorcev ter o metodah kemičnih in fizikalnih analiz mleka in mlečnih izdelkov	395R2721, 396R1854	31.12.2000	31.12.2000	MKGP

za razvoj slovenskega kmetijstva in ohranjanje kulturne krajine. Neugodna velikostna struktura je predvsem posledica neustrezne kmetijske politike in načina dedovanja kmetijskih gospodarstev v preteklosti. Pred družbenimi spremembami konec osemdesetih je bil štiri desetletja v veljavi Zakon o zemljiškem maksimumu, ki je kmetom onemogočal, da bi imeli v lasti več kot 10 ha kmetijske zemlje. Po ukinitvi zakonskih omejitev glede lastništva zemlje se postopoma koncentracija prireje povečuje. Procesi so se sicer pričeli, vendar bodo zaradi zaostankov in počasnosti sprememb še dolgotrajni. Republika Slovenija je prepričana, da bi razdelitev kvot po načelih pravnega reda Evropske unije, zavrta že tako počasen proces prestrukturiranja. Negativen odziv Republika Slovenija pričakuje tako pri malih, kot tudi večjih

rejcih (pri malih bi prodajna vrednost kvote vplivala na počasnejše opuščanje pridelave, pri večjih pa bi zaradi omejitev in dodatnih stroškov za nakup kvote upočasnila proces koncentracije). Ker je prestrukturiranje v smeri večje koncentracije pridelave nujni pogoj za večjo konkurenčnost, Republika Slovenija zahteva prehodno obdobje pri razdelitvi kvot po rejcih.

V Republiki Sloveniji je več kot 70% kmetijske zemlje v območjih s težjimi pridelovalnimi razmerami. Za ohranjanje kulturne krajine v teh območjih je ključnega pomena reja prežvekovalcev (govedi in drobnice). Zaradi hitrega padanja staleža se velik del travinja zarašča, kar je v Republiki Sloveniji, kjer gozd pokriva več kot polovico površine, resen okoljski problem. Republika Slovenija ocenjuje, da proces zaraščanja travinja lahko zavre s

Preglednica 1: Skupna bilanca prireje in porabe (000 l)

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Število krav (000)	210,2	215,3	209,6	209,9	199,5	184,7	181,9
Mlečnost (l/kravo)	2680,5	2475,5	2668,3	2811,2	2884,6	3084,7	3198,7
Prireja	563,3	533,0	559,1	590,0	575,5	569,6	581,8
Od tega prodaja mlekarnam	353,9	330,7	355,1	392,5	387,1	376,4	412,2
Uvoz	27,5	19,9	12,4	16,2	17,9	21,4	21,9
Razpoložljivo	590,9	552,9	571,5	606,2	593,5	591,0	603,8
Izvoz	121,4	84,0	89,0	99,5	99,9	89,9	119,5
Spremembe v zalogah	0,0	2,6	-0,3	1,2	-4,7	1,2	3,2
Domača poraba	469,4	466,3	482,8	505,4	498,2	499,9	481,0
Izgube	7,1	6,6	7,1	7,9	7,7	7,5	8,2
Živalska krma	91,4	88,6	89,1	91,3	86,7	88,9	71,7
Poraba za prehrano	370,9	371,1	386,6	406,3	403,8	403,5	401,0
Poraba na prebivalca (l)	185,8	186,4	194,4	204,4	202,8	203,1	202,3
Stopnja samooskrbe (%)	120,0	114,3	115,8	116,7	115,5	114,0	121,0

Vir: KIS

Preglednica 2: Proizvodnja mlečnih izdelkov

Proizvod	1994	1995	1996	1997	1998
Pasterizirano in sterilizirano mleko ('000 l)	124.083	127.597	149.154	138.787	139.852
Pijače na osnovi mleka ('000 l)	1.594	2.493	2.679	3.542	2.389
Fermentirani proizvodi ('000 l)	22.714	23.546	27.165	30.423	26.881
Smetana ('000 l)	9.817	12.512	10.988	11.321	11.533
Maslo ('000 kg)	1.790	1.990	2.027	1.871	2.855
Skuta in namazi ('000 kg)	3.298	2.639	4.064	4.341	5.319
Siri ('000 kg)	12.244	12.284	12.863	14.518	17.965
Mleko v prahu ('000 kg)	2.841	1.716	1.519	1.539	2.685
Kazein ('000 kg)	13	0	0	0	0
Sladoled ('000 kg)	3.239	2.320	2.318	2.964	2.962

Vir: Poslovno združenje prehrane Slovenije

povečanjem staleža prežvekovalcev. Zaradi takih razmer in neugodne velikostne strukture Republika Slovenija tudi pričakuje, da bo nacionalna kvota za prirejo mleka pomembno večja od trenutne proizvodnje. Ustrezna nacionalna kvota mleka bi, skupaj s prehodnim obdobjem pri razdelitvi kvot po rejcih, omogočila zaustaviti neugodne procese v okolju in vzpostaviti tako proizvodno strukturo, ki bi rejcem zagotavljala večjo konkurenčnost.

Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2002 vzpostavila evidence, ki bodo omogočale nadzor prireje mleka in spremljanje procesov prestrukturiranja. Neposredno do rejcev bo vzpostavila sistem, ki bo po vsebini primerljiv s

sistemom kvot. Sistem evidenčnih količin, ki bo vzpostavljen v Republiki Sloveniji, se bo od sistema kvot, kot je uveljavljen s pravnim redom Evropske unije razlikoval v naslednjih bistvenih elementih:

- evidenčna količina na gospodarstvo ne bo dodeljena kot pravica, ki bi lahko bila predmet prodaje med gospodarstvi,
- evidenčna količina na gospodarstvo vsaj na začetku prehodnega obdobja ne bo predstavljala instrumenta omejevanja pridelave in se bo med leti lahko spreminjala.

Sistem evidenčnih količin bo Republiki Sloveniji omogočal

Preglednica 3: Izvoz in uvoz mleka in mlečnih izdelkov

		1994	1995	1996	1997	1998
Kn Ct	Proizvod	Izvoz (t)				
0401	Mleko in smetana, nekonc.	60.297	76.035	62.762	51.621	54.128
0402	Mleko v prahu, konc.	2.038	1.532	1.233	657	1.864
0403	Jogurt in drugi ferment. Izdelki	1.814	1.131	3.052	4.158	3.761
0404	Sirotk	9.190	4.750	1.492	0	0
0405	Maslo in namazi	351	446	657	384	1.676
0406	Sir in skuta	1.008	1.134	1.216	1.958	2.762
		Uvoz (t)				
0401	Mleko in smetana, nekonc.	44	203	1.536	1.942	1.871
0402	Mleko v prahu, konc.	107	104	281	498	481
0403	Jogurt in drugi ferment. Izdelki	291	172	149	175	282
0404	Sirotk	67	53	41	63	203
0405	Maslo in namazi	6	0	43	40	145
0406	Sir in skuta	1.236	1.561	1.548	1.676	1.645

Vir: SURS

Preglednica 4: Izvoz in uvoz mleka in mlečnih izdelkov po skupinah držav v letu 1997

	SKUPAJ	EU	CEFTA	BIVŠA JUGOSL.	DRUGI
UVOZ (t)					
Mleko in smetana, nekonc.	1.942	1.057	0	863	22
Mleko in smetana, konc.	498	482	16	0	0
Jogurt in drugi fermentirani izd.	175	171	0	4	0
Sirotk	63	29	0	33	1
Maslo in namazi	40	6	0	34	0
Sir in skuta	1.676	811	3	628	235
IZVOZ (t)					
Mleko in smetana, nekonc.	51.621	13.307	1.389	36.902	23
Mleko in smetana, konc.	657	20	0	634	3
Jogurt in drugi fermentirani izd.	4.158	0	0	4.151	7
Sirotk	0	0	0	0	0
Maslo in namazi	384	101	0	283	0
Sir in skuta	1.958	208	26	1.303	421

Vir: SURS

Preglednica 5: Odkupne cene mleka (EUR/1000 l) in proizvajalčeve cene mlečnih izdelkov (EUR/t)

	1996	1997	1998
SUROVO MLEKO			
Izhodiščna cena za mleko s 3,7% ml. maščobe in 3,15% ml. beljakovin	231,5	247,7	269,2
Povprečna letna odkupna cena	247,9	266,5	292,3
MLEKO IN MLEČNI PROIZVODI			
Pasterizirano mleko, 3,2 % m. maščobe	389,7	402,0	449,1
Mleko v prahu, 500 g	5.215,9	5.688,8	6.223,0
Maslo, 250 g, I. razred	3.495,9	3.747,9	4.090,2
Siri	3.996,5	4.367,1	4.857,9
Jogurti, lonček 1,8 dcl	1.233,2	1.316,3	1.437,4

Vir: MKGP, SURS

voditi aktivno politiko prestrukturiranja, omogočal bo nadzor nad tržno in skupno proizvodnjo in v primeru, da bi se tržna proizvodnja približala količini, določeni z nacionalno kvoto, tudi hitro uveljavitev kaznovalnega sistema. Evidenčna količina po rejcih bi v prehodnem obdobju nadomeščala kvoto tudi pri nekaterih sistemih dodeljevanja pomoči.

Zahteva za prehodno obdobje na področju "kategorij konzumnega mleka" (3. člen Uredbe Sveta 2597/97/EC) v trajanju do 31.12.2005. Republika Slovenija zahteva, da v prehodnem obdobju na ozemlju Republike Slovenije ostanejo v veljavi nacionalna določila o vsebnosti mlečne maščobe v konzumnem mleku.

Uredba Sveta 2597/97/EC določa, da je konzumno mleko žsurovo mleko', žpolnomastno mleko' z najmanj 3,5% mlečne maščobe, ždelno posneto mleko' z vsebnostjo mlečne maščobe med 1,5 in 1,8% in žposneto mleko' z vsebnostjo manj kot 0,5% mlečne maščobe. V Republiki Sloveniji veljavni *Pravilnik o kakovosti mleka, mlečnih izdelkov, siril in čistih cepiv* (Ur.l. RS, št. 21/93 in 71/97 – popravek) določa, da se mleko v promet lahko daje kot pasterizirano oziroma sterilizirano mleko z najmanj 3,2% mlečne maščobe, kot delno posneto mleko z najmanj 1,6% mlečne maščobe ali kot posneto mleko z manj kot 1,6% mlečne maščobe. Porabniki mleka v Republiki Sloveniji posegajo predvsem po mleku s 3,2% mlečne maščobe. Prevzem pravnega reda Evropske unije pomeni opustitev te kategorije in njeno nadomestitev z mlekom, ki ima najmanj 3,5% mlečne maščobe. Republika Slovenija ocenjuje, da bi zaradi ustaljenih prehranskih navad, hiter prevzem kategorij za konzumno mleko po pravnem redu Evropske unije, povzročil težave z nezaželenimi ekonomskimi posledicami. Republika Slovenija bo pogajalsko izhodišče za to področje podkrepila s posebno študijo. Študija bo izdelana in posredovana pristojnim organom Komisije in Konferenci najkasneje do 30.09.2000.

9. GOVEJE, OVČJE IN KOZJE MESO

A. MESO GOVEDI

Stanje na področju

V Republiki Sloveniji je prireja govejega mesa med najpomembnejšimi panogami kmetijstva. Govedo redi več kot 70% vseh kmetijskih gospodarstev. Reja govedi je razširjena predvsem v območjih s težjimi pridelovalnimi razmerami. Prevladuje kombinirana reja za mleko in meso, v zadnjih letih pa se hitro širi tudi reja krav dojilj. Povečuje se delež mesnih pasem v čisti reji in za potrebe križanja. Stalež govedi se je v obdobju tranzicije pomembno zmanjšal. Velikostna struktura rejcev je še vedno izrazito neugodna (v povprečju 8 glav govedi na gospodarstvo). Več kot 90% kmetij in več kot 70% govedi je bilo v letu 1997 v velikostnem razredu do 20 glav na gospodarstvo. Manjše kmetije redijo govedo za meso predvsem za lastne potrebe in za prodajo na lokalnem trgu, zato zakol v klavnicah predstavlja le 60 do 70% skupnega zakola govedi. Reja govedi večinoma temelji na doma pridelani krmi. Povprečna obremenitev je 1,3 GVŽ/ha krmnih površin.

Republika Slovenija je bila do leta 1997 neto uvoznik mesa govedi. V zadnjih letih bilance kažejo rahel presežek v menjavi s tujino. Vzrok je predvsem v zmanjševanju porabe govejega mesa. Republika Slovenija uvaža večinoma iz držav CEFTE (pomemben je uvoz telet za nadaljnje pitanje), izvaža pa v Evropsko unijo, pretežno v Italijo (predvsem sveže meso).

Republika Slovenija že sedaj ureja trg za meso govedi s podobnimi mehanizmi kot so predvideni v skupni tržni ureditvi Evropske unije. Zunanjetrgovinska zaščita je razmeroma visoka (ad valorem carinske dajatve in posebne uvozne dajatve) in je v zadnjih letih omogočila oblikovanje tržnih cen na ravni, ki je primerljiva s tržnimi cenami v Evropski uniji. V zadnjih letih se oblikuje celo višja cenovna raven. Posebne uvozne dajatve so v veljavi za živo govedo,

goveje meso in izdelke. Sporazumi o prosti trgovini, ki jih je Republika Slovenija sklenila s številnimi državami, omogočajo uvoz pod ugodnejšimi pogoji (večinoma v okviru dogovorjenih kvot), kar zlasti v zadnjih letih zmanjšuje učinkovitost zunanjetrgovinske zaščite. Po 01.01.2000 bo z uveljavitvijo Dodatnega protokola 6 k sporazumu CEFTA možen uvoz brez kvot po 15 do 20 odstotni carinski stopnji.

Zunanjetrgovinsko zaščito dopolnjuje sistem premij in drugih neposrednih proračunskih podpor, ki so namenjene neposredno povečanju dohodka rejcev, s posebnim poudarkom na reji v težjih razmerah. Višina proračunskih podpor je zaenkrat še pomembno nižja kot jo določa pravni red Evropske unije, zato je ekonomski položaj rejcev govedi slabši kot pri prireji mleka, se pa v zadnjih letih izboljšuje. Republika Slovenija ima uveljavljen sistem direktnih plačil za rejo krav dojilj (kriteriji za dodelitev premij so ostrejši, kot jih določa pravni red Evropske unije), rejo klavnih prvesnic ter za posebne programe reje in trženja govedi in telet. Uveljavljena so posebna plačila za mesno rejo v območjih s težjimi pridelovalnimi razmerami, premije za ekstenzivno rejo, podpora planinski paši in podpora pašni reji govedi. Republika Slovenija s proračunskimi podporami sofinancira tudi promocijo (novi proizvodi, povečanje porabe). Intervencijski odkup govedi je bil izveden samo enkrat in to v letu 1996.

Za potrebe nadzora nad izplačili podpor Republika Slovenija vzpostavlja enoten informacijski sistem. Na MKGP je vzpostavljena centralna baza podatkov o

kmetijskih gospodarstvih, ki uveljavljajo finančne podpore, govedorejska in selekcijska služba pa vzdržujeta baze podatkov o govedu, ki je vključeno v kontrolo proizvodnje in govedu, ki je predmet finančnih podpor.

Področje razvrščanja govedi v kakovostne razrede, registracije in identifikacije govedi ter označevanje mesa je v Republiki Sloveniji delno usklajeno z zahtevami pravnega reda Evropske unije.

Razvrščanje govedi v kakovostne razrede na liniji klanja se v Republiki Sloveniji že sedaj izvaja po sistemu EUROP, neusklajen je nadzor.

Republika Slovenija ima trenutno še dva sistema identifikacije in registracije živali - veterinarski, ki označuje in registrira živali v prometu in zootehnični, ki ga vodijo in vzdržujejo selekcijske službe in sicer za živali, ki so v kontroli in za vse živali, za katere se vlagajo zahtevki za subvencije. *Odredba o označevanju in registraciji govedi*, ki je bila izdana 22.10.1999 (Ur.l. RS 86/99), je zakonska podlaga za vzpostavitev enotne baze podatkov in oblikovanje sistema identifikacije in registracije domačih živali v skladu s pravnim redom Evropske unije. Odredba določa pogoje označevanja in vodenja evidenc o živalih, vključujoč vse premike živali oziroma sledljivost živali od rojstva do zakola ali pogina.

Označevanje mesa govedi se že izvaja v klavnicah, vendar se označuje samo s kategorijo posameznih kosov mesa, ne pa tudi z življenjsko številko živali. Povezava med sistemom identifikacije živali in označitvijo mesa še ni izvedena.

Časovni razpored sprejemanja ter uveljavitve predpisov

Naslov slovenskega predpisa	EU reference	Datum izdaje	Datum uveljavitve	Pristojne ustanove
B. SKUPNE TRŽNE UREDITVE				
9.a. Meso govedi				
Zakon o kmetijstvu		30.06.2000		MKGP
Uredba o ureditvi kmetijskih trgov - Meso govedi	399R1254, 398R1364, 377R0610, 387R1892, 396R0295, 392R3886, 393R2465, 390R3445, 368R0989, 369R0098, 384R2539, 392R2067, 393R1318	30.09.2000	01.01.2001	MKGP
Odredba o označevanju in registraciji govedi (Ur.l. RS št. 86/99)	397R0820, 397R2628, 397R1141, 397R2629, 398R0494	22.10.1999	30.06.2000	MKGP
Pravilnik o ocenjevanju in razvrščanju govejih trupov in polovic na klavni liniji	390R1186, 391R0344	30.06.2001	31.12.2001	MKGP
Pravilnik o označevanju mesa	397R0820, 397R1141	30.06.2001	31.12.2002	MKGP
9.b. Meso ovac in koz				
Zakon o kmetijstvu		30.06.2000		MKGP
Uredba o ureditvi kmetijskih trgov - Meso ovc in koz	398R2467, 389R3901, 390R2814, 390R3446, 390R3493, 392R3567, 393R2700	30.09.2000	01.01.2001	MKGP
Pravilnik o ocenjevanju in razvrščanju trupov in polovic ovc na klavni liniji	392R2137, 393R0461	30.06.2001	01.01.2002	MKGP

Ureditev trga mesa govedi je v Republiki Sloveniji delno primerljiva s skupno ureditvijo tega trga v Evropski uniji. Vlada Republike Slovenije je 16.09.1999 sprejela Program razvoja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva 2000-2002, ki določa tudi politiko prilagajanja skupni ureditvi tega trga v Evropski uniji.

Usklajevanje in utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda

Republika Slovenija sprejema skupno tržno ureditev za meso goved, določeno z Uredbo Sveta 1254/1999/EC in drugimi uredbami, vendar zahteva prehodno obdobje na področju "premijske za krave dojilje" (Uredba Sveta 1254/1999/EC) v delu, ki se nanaša na razdelitev pravic do premij po posameznih rejcih v trajanju do 31.12.2012. Republika Slovenija zahteva, da v prehodnem obdobju ne veljajo določila o obvezni razdelitvi pravic do premij za krave dojilje po posameznih rejcih.

Republika Slovenija se bo usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije s prilagajanjem kmetijske politike in s sprejemanjem primerljivih pravnih predpisov.

Prilagajanje kmetijske politike bo Republika Slovenija izvajala v skladu s Programom razvoja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva 2000-2002, ki na trgu mesa goved

predvideva postopno širitev in povečevanje direktnih plačil. Zaradi odpiranja trga in pričakovanega padca cen goved (Dodatni protokol 6 po Sporazumu CEFTA) bo Republika Slovenija uvedla plačila na hektar travinja, v primeru večjega padca cen pa tudi druge primerljive oblike premij za govedo.

Primerljive pravne predpise bo Republika Slovenija sprejela in uveljavila tako, da bo na podlagi *Zakona o kmetijstvu* (30.06.2000) izdala in uveljavila *Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov – Meso goved* in vzpostavila informacijski sistem za spremljanje razmer na trgu.

Z Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov – Meso goved, ki jo bo Republika Slovenija izdala najkasneje do 30.09.2000, bo vzpostavljen pravni in izvedbeno tehnični okvir, ki bo omogočal uvedbo primerljivega sistema premij ter izvajanje interventnih ukrepov (javni intervencijski odkup, zasebno skladiščenje) v skladu s pravnim redom Evropske unije.

V okviru tržne ureditve bo Republika Slovenija postopno od 01.01.2001 uvajala primerljiv sistem premij za krave dojilje. Določeni bodo novi kriteriji in pogoji za dodeljevanje premij. Po posameznih rejcih bodo vzpostavljene ustrezne evidence o številu premij (osnovnih in dodatnih) ločeno za male (do 15 GVŽ) in velike rejce, o številu živali (govedo, ovce in koze), evidenčni količini mleka ter

123

Preglednica 1: Število govedi po letih

	1989	1996	1997	1998
Govedo skupaj	546.048	486.198	445.724	453.097
Mlado govedo (do 1 leta)	175.100	162.084	142.313	152.669
Mlado govedo (1-2 leti)	92.548	101.755	87.056	88.133
- biki, voli		49.880	37.376	41.895
- telice		51.875	49.680	46.238
govedo nad 2 leti	279.434	222.359	216.355	212.295
- klavno govedo (biki, voli)		12.917	11.386	9.971
- breje telice	257.682	22.721	22.357	21.150
- krave skupaj		186.721	182.612	181.174

Vir: SURS

Preglednica 2: Velikostna struktura kmetij – število kmetij in število goved, po velikostnih razredih v letu 1997

Velikostni razred, število goved	Kmetije		živali	
	število	(%)	število	(%)
1-2	17.511	27,4	27.928	5,6
3-9	31.532	49,3	161.828	32,6
10-19	10.101	15,8	134.767	27,1
20-29	3.120	4,9	73.507	14,8
30-49	1.319	2,1	47.081	9,5
50-99	333	0,5	21.343	4,3
100 in več	63	0,1	30.398	6,1
Skupaj	63.979	100,0	496.852	100,0

Vir: SURS

površinah. Način izračuna obremenitve krmnih površin bo usklajen s pravili skupne tržne ureditve. Premije na hektar travinja in premije za zakol govedi bo Republika Slovenija uvedla glede na razmere na trgu, sistem pa bo vzpostavljen po pravilih (postopki in pogoji), opredeljenih v Uredbi Sveta 1254/1999/EC (17. člen oziroma 11. člen).

Informacijski sistem za izvajanje nadzora pri izplačilih premij je v Republiki Sloveniji v izgradnji. Do konca leta 2000 bo izvedena povezava baze podatkov o kmetijskih gospodarstvih z bazo podatkov o govedu. Centralni register govedi bo vodila Služba za identifikacijo in registracijo živali. Do konca leta 2001 bo vzpostavljena povezava z novim registrom območij s težjimi pridelovalnimi razmerami, najkasneje do 31.12.2002 pa tudi kontrola finančnih podpor na parcelo iz zemljiškega katastra. Tako bodo vzpostavljene vse ustrezne evidence o rejcih, govedu in površinah. Vzpostavljen bo nadzorni sistem, tako da bo pred izplačilom premij izveden predpisan administrativni in terenski nadzor. Nadzor na terenu bo izvajal Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo.

Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2000 vzpostavila intervencijske mehanizme na trgu mesa govedi po zahtevah pravnega reda Evropske unije. Določena bodo pravila za izvedbo javnega intervencijskega odkupa mesa govedi, javno skladiščenje in odprodajo iz javnih zalog, kakor tudi za izvedbo pomoči zasebnemu skladiščenju mesa govedi. Na področju zunanje trgovine bo Republika

Slovenija na primerljiv način izvajala tisti del pravega reda Evropske unije (uvozne licence in varščine, distribucija carinskih kvot, spremljanje količin in cen), ki je za izvajanje tekoče politike smiselna.

Republika Slovenija bo najkasneje do 30.09.2000 vzpostavila tržno-informacijski sistem za spremljanje cen na trgu. Določeni bodo reprezentativni trgi, reprezentativni proizvodi in sistem izračuna povprečnih cen na trgu mesa govedi.

Republika Slovenija bo uskladila pravni red na področju registracije in identifikacije govedi, razvrščanja govedi v kakovostne razrede ter označevanja mesa najkasneje do 31.12.2002.

Na osnovi Odredbe o označevanju in registraciji govedi (Ur.l. RS 86/99) bo Republika Slovenija 01.01.2000 pričela z vodenjem centralne baze podatkov o imetnikih živali, živalih, označitvah in vseh premikih živali. Združeni bosta veterinarska in zootehnična baza podatkov. 01.07.2000 bo uveden nov sistem označevanja živali (enotna dokumentacija in ušesna znamka). Vse živali rojene po tem datumu bodo označene po novem sistemu.

Republika Slovenija bo najkasneje do 30.06.2001 izdala *Pravilnik o ocenjevanju in razvrščanju govejih trupov in polovic na klavni liniji*, ki bo določal tudi pravila za izvedbo nadzora in ga uveljavila najkasneje 31.12.2001. Za razvrščanje govejih trupov na liniji klanja bo minister pristojen za kmetijstvo pooblastil neodvisno/e organizacijo/e in/ali posameznike, ki bodo za izvajanje omenjenih

124

Preglednica 3: Skupna bilanca prireje in porabe mesa govedi (v 1000 t klavnih polovic)

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Število živali (na začetku leta, 000 glav)	483,9	503,8	477,6	477,4	495,5	486,2	445,7
Število živali (na koncu leta, 000 glav)	503,8	477,6	477,4	495,5	484,3	445,7	453,1
Število zaklanih živali (000 glav)		215,7	194,3	185,8	197,4	206,1	178,7
Povprečna klavna masa (kg)		267,5	268,7	275,6	272,1	270,7	266,9
Prirast	48,8	48,5	49,0	49,4	49,4	44,5	45,5
Spremembe v zalogah - živali	-3,1	5,5	-2,4	-3,3	2,3	9,6	-1,0
Domača prireja mesa	45,8	54,0	46,6	46,1	51,7	54,1	44,5
Izvoz živih živali	2,7	0,2	0,0	0,0	0,1	0,2	0,0
Uvoz živih živali	6,2	3,9	5,6	5,1	2,1	1,9	3,2
Vse pridobljeno meso	49,3	57,7	52,2	51,2	53,7	55,8	47,7
Spremembe v zalogah mesa		-0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Izvoz mesa in izdelkov	8,7	8,5	7,6	5,0	2,1	4,1	4,0
Uvoz mesa in izdelkov	4,5	6,9	11,6	5,9	3,4	1,5	1,9
Domača poraba	45,1	56,3	56,1	52,0	55,0	53,3	45,6
Poraba na prebivalca (kg)	22,6	28,3	28,2	26,2	27,6	26,8	23,0
Stopnja samooskrbe (%)	101,4	95,9	83,1	88,5	94,1	101,6	97,7

nalog ustrezno usposobljeni. Nadzor bo izvajal Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo.

Republika Slovenija bo najkasneje do 30.06.2001 izdala *Pravilnik o označevanju mesa*, ki bo v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije in ga uveljavila najkasneje do 31.12.2002.

Na ta način se bo Republika Slovenija na vseh ravneh do predvidenega datuma pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) pripravila in usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije na področju skupne tržne ureditve za meso govedi, kar bo omogočalo njegovo izvajanje od dneva dejanskega pristopa.

Institucionalni okvir za izvajanje skupne tržne ureditve

Institucija zadolžena za vodenje kmetijske politike, zakonodajo in komunikacijo s pristojnimi organi Komisije na področju Meso govedi je MKGP. Trenutno je MKGP zadolženo tudi za izvajanje kmetijske politike, postopoma, najkasneje do 31.12.2002 pa bo izvajalsko funkcijo v celoti

prevzela AKTRP. AKTRP se že kadrovsko in tehnično usposablja za prevzem nalog.

AKTRP bo na področju Meso govedi odgovorna za izvajanje nalog v okviru sistema premij in drugih podpor, intervencijskega sistema, tržno-informacijskega sistema ter za izvajanje uvoznih in izvoznih režimov. AKTRP bo od 1.1.2001 dalje postopoma prevzemala izvajanje tekoče kmetijske politike v Republiki Sloveniji (naloge iz tržne ureditve) in bo najkasneje do 31.12.2002 usposobljena za izvajanje vseh nalog, ki jih na področju ureditve trga mesa govedi določa pravni red Evropske unije.

Za naloge nadzora bo kadrovsko in strokovno okrepljen Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo kot organ v sestavi MKGP. Za izvajanje nadzora v skladu z zahtevami pravnega reda Evropske unije bo usposobljen najkasneje do 31.12.2002. Centralni register o živalih, označitvah, vseh premikih živali ter imetnikih živali bo vodila Služba za identifikacijo in registracijo živali (SIR) na MKGP.

125

Preglednica 4: Izvoz in uvoz govedi in govejega mesa v letih 1994 – 1998 (v tonah)

LETO	Teleta 0102 90 (ž. t.)	Žive živali Druge 0102 90 (ž. t.)	Plemenske žive živali 0102 10 (ž. t.)	Gov. meso sveže 0201	Gov. meso zmrznjeno 0202	Užitni klav. gov. izd. 0206	Meso gov. suš., nasol. 0210 20	Maščobe gov. živali 1502	Pripr. izd. iz mesa goved 1602 50
Izvoz									
1994	0	0	37	3.763	79	122	51	2.161	2.850
1995	0	0	0	2.713	13	52	40	1.707	1.779
1996	0	0	107	1.546	9	50	52	1.395	412
1997	0	329	15	3.570	18	28	38	1.229	348
1998	0	0	8	3.455	26	30	38	1.140	391
Uvoz									
1994	3.462	6.393	67	6.120	4.485	530	0	2.013	329
1995	4.202	4.789	172	3.166	1.452	492	0	1.210	687
1996	3.093	496	40	684	1.591	100	0	564	504
1997	2.384	952	0	225	648	17	0	398	374
1998	4.449	1.008	140	352	811	24	3	612	428

Vir: SURS

Preglednica 5: Uvoz in izvoz govedi in govejega mesa po skupinah držav (1997)

UVOZ (t):	SKUPAJ	EU	CEFTA	BIVŠA YU	DRUGE
Žive živali	3.336	46	3.290	0	0
Sveže meso	225	12	213	0	0
Zmrznjeno meso	648	372	180	0	96
Predelani proizvodi	374	223	0	151	0
IZVOZ (t):					
Žive živali	344	0	0	344	0
Sveže meso	3.570	2.441	588	382	159
Zmrznjeno meso	18	0	0	18	0
Predelani proizvodi	386	248	0	92	46

Vir: SURS

Utemeljitev zahteve

Zahteva za prehodno obdobje na področju "premije za krave dojlje" (Uredba Sveta 1254/1999/EC) v delu, ki se nanaša na razdelitev pravic do premij po posameznih rejcih v trajanju do 31.12.2012. Republika Slovenija zahteva, da v prehodnem obdobju ne veljajo določila o obvezni razdelitvi pravic do premij za krave dojlje po posameznih rejcih.

Pravni red Evropske unije v okviru skupne tržne ureditve za meso govedu zahteva, da se nacionalna kvota pravic do premij za krave dojlje porazdeli po posameznih rejcih. Dodeljene pravice predstavljajo za rejca zgornjo mejo podpor, ki jo lahko pridobi iz tega naslova. Dodeljena kvota se po pravnem redu Evropske unije rejcu dodeli kot pravica, ki jo lahko tudi proda, ali da v zakup.

Razdelitev nacionalne kvote po posameznih rejcih bi imela zaradi izrazito neugodne velikostne strukture kmetijskih gospodarstev v prireji govejega mesa neugodne posledice za razvoj slovenskega kmetijstva, procese specializacije v govedoreji ter za ohranjanje kulturne krajine. Neugodna velikostna struktura je predvsem posledica neustrezne kmetijske politike in načina dedovanja kmetijskih gospodarstev v preteklosti. Pred družbenimi spremembami konec osemdesetih je bil štiri desetletja v veljavi Zakon o zemljiškem maksimumu, ki je kmetijam onemogočal, da bi imele v lasti več kot 10 ha kmetijske zemlje. Kmetije so redile predvsem kombinirane pasme govedi, specializacija v prirejo mleka ali govejega mesa je bila redka. Po ukinutvi zakonskih omejitev glede lastništva zemlje se postopoma koncentracija in specializacija prireje povečuje. Proces si se sicer pričeli, vendar bodo zaradi zaostankov in počas-

126 **Preglednica 6: Proizvajalčeve cene za govedo (EUR/t žive mase)**

	1996	1997	1998
Teleta za zakol	2.726,7	2.533,2	2.648,3
Mladi biki, voli, telice	1.518,1	1.448,7	1.524,9
Drugo govedo za zakol	914,6	946,2	1.037,6
Krave za zakol	831,4	771,0	824,7
Teleta za pitanje	2.718,9	2.489,1	2.800,9

Vir: SURS

Preglednica 7: Direktne proračunske podpore za prirejo mesa govedi

Ukrep	SIT/glavo				EUR/glavo			
	1995	1996	1997	1998	1995	1996	1997	1998
Premija za obnovo črede plemenskih krav	12.500	13.500-15.000	13.500-15.000	9.000-15.000	81,64	79,64-88,49	74,83-83,15	48,32-80,53
Podpora za proizvodnjo mesa v območjih s težjimi razmerami za kmetijstvo (na kg prirasta)	15-42	15-20	15-20	25-40	0,10-0,27	0,09-0,12	0,08-0,11	0,13-0,21
Posebna premija za planinsko pašo	6.000-8.400	5.500-8.000	5.500-8.000	5.500-8.000	39,19-54,86	32,45-47,19	30,50-44,35	29,53-42,95
Premija za krave dojlje	20.000	15.000	18.000	18.000	130,62	88,49	99,78	96,64
Dodatna premija za krave dojlje v območjih s težjimi razmerami za kmetijstvo	-	3.000-5.000	3.500-6.000	3.500-6.000	-	15,22-25,37	17,76-30,45	17,76-30,45
Dodatna premija za ekstenzivno proizvodnjo (pod 1,5 GVŽ/ha)	-	1.500-2.000	1.800-2.400	1.800-2.400	-	7,61-10,14	9,13-12,17	9,13-12,17
Posebna premija za pašo	-	750-1.000	900-1.200	900-1.200	-	3,80-5,07	4,5-6,08	4,5-6,08
Premija za pitanje telet na višjo težo	10.000	10.000	10.000	15.000	65,31	58,99	55,43	80,53
Premija za klavne privesnice	20.000	20.000	20.000	20.000	130,62	117,99	110,87	107,37
Premija za "Pohorje beef" program	10.000	15.000	20.000	20.000	65,31	88,49	110,87	107,37
Premija za odkup klavne govedi	1.000-20.000	-	-	-	6,53-130,62	-	-	-

*Le za uvožene mesne pasme (charolais in limousine)

Vir: MKGP

nosti sprememb še dolgotrajni. Republika Slovenija je prepričana, da bi razdelitev kvot po načelih pravnega reda Evropske unije, zavrla že tako počasen proces prestrukturiranja. Negativen odziv Republika Slovenija pričakuje tako pri malih, kot tudi večjih rejcih (pri malih bi prodajna vrednost kvote vplivala na počasnejše opuščanje pridelave, pri večjih pa bi zaradi omejitev in dodatnih stroškov za nakup kvote upočasnila proces koncentracije). Ker je prestrukturiranje v smeri večje koncentracije in specializacije pridelave nujen pogoj za večjo konkurenčnost, Republika Slovenija zahteva prehodno obdobje pri razdelitvi kvot za krave dojilje po rejcih.

V Republiki Sloveniji je več kot 70% kmetijske zemlje v območjih s težjimi pridelovalnimi razmerami. Za ohranjanje kulturne krajine v teh območjih je ključnega pomena reja prežvekovalcev (govedi in drobnice). Zaradi hitrega padanja staleža se velik del travinja zarašča, kar je v Republiki Sloveniji, kjer gozd pokriva več kot polovico površine, resen okoljski problem. Republika Slovenija ocenjuje, da proces zaraščanja travinja lahko zavre s povečanjem staleža govedi, kar spodbuja s posebnimi premijami. Republika Slovenija zato pričakuje, da bo nacionalna kvota pravic do premij za pitano govedo pomembno višja od trenutnega števila govedi.

Republika Slovenija bo že pred pristopom vzpostavila evidence, ki bodo v celoti omogočale nadzor nad številom premij in spremljanje procesov prestrukturiranja. Sistem, ki bo vzpostavljen v Republiki Sloveniji, se bo od sistema, ki je določen v pravnem redu Evropske unije razlikoval po tem, da število premij na kmetijsko gospodarstvo ne bo dodeljeno kot pravica, ki bi lahko bila predmet prodaje in da število premij v prehodnem obdobju ne bo predstavljalo mehanizma omejevanja reje (število premij na rejca se med leti lahko spreminja). Vzporedno bodo postavljeni kriteriji za delitev pravic do premij po rejcih, ki bodo v prehodnem obdobju omogočili voditi aktivno politiko prestrukturiranja, kasneje pa delitev pravic do premij iz nacionalne rezerve v skladu s pravnim redom Evropske unije.

B. OVČJE IN KOZJE MESO

Stanje na področju

Reja ovc in koz je v Republiki Sloveniji razširjena predvsem na območjih s težjimi razmerami za kmetijstvo. Leta 1869 je bilo v Republiki Sloveniji 290.000 ovc, nato je začel stalež padati, zlasti po drugi svetovni vojni, ko je bila reja ovc in koz z različnimi ukrepi diskriminirana. Ponovno se je začela uveljavljati v osemdesetih letih. V zadnjih letih je reja drobnice najhitreje razvijajoča se panoga kmetijstva. Število ovc je v obdobju 1992-1998 raslo po povprečni letni stopnji 23%. V zadnjih petih letih se je proizvodnja

ovčjega in kozjega mesa podvojila. Poraba na prebivalca je nizka, prevladuje sezonsko povpraševanje po jagnjetih. Stopnja samooskrbe je v zadnjih dveh letih 98%.

Velikostna struktura rejcev je neugodna. 50% gospodarstev z ovci (12% ovc) in kar 92% gospodarstev s kozami (62% koz) je v velikostnem razredu do 10 živali na gospodarstvo. Večjih rejcev ovc (velikostni razred nad 100 živali na gospodarstvo) je le 2%. Večina zakola poteka na gospodarstvih. Zakol v klavnicah predstavlja manj kot 15 % skupne prireje mesa. V strukturi zakola predstavljajo jagnjeta več kot 90%, katerih povprečna živa masa je okrog 25 kg.

Republika Slovenija ureja trg drobnice s podobnimi mehanizmi kot so določeni v skupni tržni ureditvi Evropske unije. Težišče tržno-cenovne politike je na proračunskih podporah, ki so namenjene neposredno povečanju dohodka rejcev. Republika Slovenija ima uveljavljen sistem premij za mesno rejo ovc in koz (za rejce, ki ne prodajajo mleka ali mlečnih izdelkov). Rejci na območjih s težjimi razmerami za pridelavo so deležni posebne premije tako za mesno rejo, kot tudi za mlečno rejo ovc in koz. Za potrebe nadzora nad izplačili Republika Slovenija vzpostavlja enoten informacijski sistem. Na MKGP je vzpostavljena centralna baza podatkov o kmetijskih gospodarstvih, ki uveljavljajo finančne podpore, ter baza podatkov o živalih in proizvodni usmeritvi (mleko, meso) za vse živali, ki so bile predmet interventnih podpor.

Ocenjevanje in razvrščanje klavnih trupov na liniji klanja v Republiki Sloveniji ni predpisano, predpisani pa so kakovostni standardi, ki jih mora izpolnjevati ovčje in kozje meso v prometu.

Ureditev trga mesa ovc in koz je v Republiki Sloveniji delno primerljiva s skupno ureditvijo tega trga v Evropski uniji. Vlada Republike Slovenije je 16.09.1999 sprejela Program razvoja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva 2000-2002, ki določa tudi politiko prilagajanja skupni ureditvi tega trga v Evropski uniji.

Usklajevanje in utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda

Republika Slovenija sprejema skupno tržno ureditev za meso ovc in koz, določeno z Uredbo Sveta 2467/98/EC in drugimi uredbami, vendar zahteva prehodno obdobje na področju "premije za ovce in kože" (2467/98/EC) v delu, ki se nanaša na razdelitev pravic do premij po posameznih rejcih v trajanju do 31.12.2012. Republika Slovenija zahteva, da v prehodnem obdobju ne veljajo določila o obvezni razdelitvi pravic do premij za ovce in kože po posameznih rejcih.

Republika Slovenija se bo usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije s prilagajanjem kmetijske politike in s sprejemanjem primerljivih pravnih predpisov.

Prilagajanje kmetijske politike bo Republika Slovenija

izvajala v skladu s Programom razvoja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva 2000-2002, ki na trgu mesa ovc in koz, zaradi pričakovanega padanja cen (rast obsega reje, odpiranje trga), predvideva postopno povečevanje direktnih plačil za rejo ovc in koz. Načrtovane spremembe kmetijske politike na tem področju tečejo v smeri primerljivega sistema ureditvi trga v Evropski uniji.

Primerljive pravne predpise bo Republika Slovenija sprejela in uveljavila tako, da bo na podlagi *Zakona o kmetijstvu* (30.06.2000) izdala in uveljavila *Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov – Meso ovc in koz*, vzpostavila informacijski sistem za spremljanje razmer na trgu in izdala tehnični predpis glede kakovosti (ocenjevanje in razvrščanje trupov in polovic na klavni liniji).

Z *Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov – Meso ovc in koz*, ki jo bo Republika Slovenija izdala najkasneje do 30.09.2000 in uveljavila z letom 2001, bo postavljen pravni in izvedbeno tehnični okvir, ki bo omogočal uvedbo vsebinsko primerljivega sistema premij ter postavitev sistema pomoči zasebnemu skladiščenju v skladu s pravnim redom Evropske unije.

Republika Slovenija bo postopoma v okviru tržne ureditve uvedla po načinu izvedbe primerljiv sistem premij in vzpostavila primerljiv nadzor. Informacijski sistem za izvajanje nadzora pri izplačilih premij je v Republiki Sloveniji v izgradnji. V letu 2001 se bodo baze podatkov o drobnici pripojile oziroma povezale s centralno bazo Službe za identifikacijo in registracijo živali. V letu 2001 bo vzpostavljena povezava z novim registrom območij s težjimi pridelovalnimi razmerami. Postopno do leta 2002

bo vzpostavljena kontrola finančnih pomoči na parcelo iz zemljiškega katastra. Tako bodo vzpostavljene vse ustrezne evidence o rejcih, živalih in površinah. Vzpostavljen bo kontrolni sistem, tako da bo pred izplačilom premij izvedena tako administrativna kontrola, kot predpisana kontrola na terenu. Kontrolo na terenu bo izvajal Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo. Z uskladitvijo evidenc, načina izplačila premij in sistema nadzora bo Republika Slovenija do 31.12.2002 izvedbeno usposobljena za prevzem celotnega pravnega reda Evropske unije na področju upravljanja s premijami za ovce in koze.

Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2001 vzpostavila sistem pomoči zasebnemu skladiščenju mesa ovc po zahtevah pravnega reda Evropske unije. Najkasneje do 30.09.2000 bo vzpostavljen sistem za spremljanje cen na trgu. Na področju zunanje trgovine bo Republika Slovenija na primerljiv način izvajala tisti del pravega reda Evropske unije (uvozne licence in varščine, spremljanje količin in cen), ki je za izvajanje tekoče politike smiseln.

Republika Slovenija bo najkasneje do 30.06.2001 izdala *Pravilnik o ocenjevanju in razvrščanju trupov in polovic ovc na klavni liniji*, ki se bo začel izvajati najkasneje 01.01.2002. Za razvrščanje trupov ovc bo minister pristojen za kmetijstvo pooblastil neodvisno/e organizacijo/e in/ali posameznike, ki bodo za izvajanje omenjenih nalog ustrezno usposobljeni. Nadzor bo izvajal Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo.

128

Preglednica 1: Stalež drobnice

	1996	1997	1998
Ovce skupaj	43.192	52.807	72.361
od tega plemenske ovce	28.089	33.243	45.990
Koze skupaj	12.640	20.799	16.805
od tega plemenske koze	9.499	10.189	11.428

Vir: SURS

Preglednica 2: Skupna bilanca prireje in porabe mesa drobnice (000 t, klavne polovice)

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Domača prireja mesa	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,5	0,7
Izvoz živih živali	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uvoz živih živali	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pridobljeno meso	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,5	0,7
Izvoz mesa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uvoz mesa	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Poraba skupaj	0,3	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,7
Poraba na prebivalca (kg)	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,4
Stopnja samooskrbe (%)	88,1	78,8	66,9	71,3	92,5	97,6	98,3

Vir: KIS

Na ta način se bo Republika Slovenija na vseh ravneh do predvidenega datuma pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) pripravila in usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije na področju skupne tržne ureditve za meso ovc in koz, kar bo omogočalo njegovo izvajanje od dneva dejanskega pristopa.

Institucionalni okvir za izvajanje skupne tržne ureditve

Institucija zadolžena za vodenje kmetijske politike, zakonodajo in komunikacijo s pristojnimi organi Komisije na področju Ovčje in kozje meso je MKGP. Trenutno je MKGP zadolženo tudi za izvajanje kmetijske politike, postopoma, najkasneje do 31.12.2002 pa bo izvajalsko funkcijo v celoti prevzela AKTRP. AKTRP se že kadrovsko in tehnično usposablja za prevzem nalog.

AKTRP bo na področju Ovčje in kozje meso odgovorna za izvajanje nalog v okviru sistema premij, sistema pomoči zasebnemu skladiščenju, tržno-informacijskega sistema ter za izvajanje uvoznih in izvoznih režimov. AKTRP bo od 01.01.2001 dalje postopoma prevzemala izvajanje tekoče kmetijske politike v Republiki Sloveniji (naloge iz tržne ureditve) in bo najkasneje do 31.12.2002 usposobljena za izvajanje vseh nalog, ki jih na področju ureditve trga za ovčje in kozje meso določa pravni red Evropske unije.

Za naloge nadzora bo kadrovsko in strokovno okrepljen Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo kot organ v sestavi MKGP. Za izvajanje nadzora v skladu z zahtevami pravnega reda Evropske unije bo usposobljen najkasneje do 31.12.2002.

Utemeljitev zahteve

Zahteva za prehodno obdobje na področju "premije za ovce in koze" (2467/98/EC) v delu, ki se nanaša na razdelitev pravic do premij po posameznih rejcih v trajanju do 31.12.2012. Republika Slovenija zahteva, da v prehodnem obdobju ne veljajo določila o obvezni razdelitvi pravic do premij za ovce in koze po posameznih rejcih.

Pravni red Evropske unije v okviru skupne tržne ureditve za meso drobnice zahteva, da se nacionalna kvota pravic do premij za ovce in koze porazdeli po posameznih rejcih. Dodeljene pravice predstavljajo za rejca zgornjo mejo podpor, ki jo lahko pridobi iz tega naslova. Dodeljena kvota se po pravnem redu Evropske unije rejcu dodeli kot pravica, ki jo lahko tudi proda, ali da v zakup.

Reja ovc in koz je v Republiki Sloveniji pomembna na območjih, kjer predstavlja alternativo oziroma dopolnitev govedoreji. Republika Slovenija s svojimi ukrepi (kompenzacijska plačila) pospešuje proizvodnjo predvsem na območjih z omejenimi dejavniki za kmetijstvo, ponovno uvaja izkoriščanje planinske paše ter ohranja kulturno krajino s pomočjo živali. Tu se živali uporabljajo predvsem kot orodje za preprečevanje zaraščanja in za čiščenje že zaraščajočih površin. Reja drobnice se po dolgoletnem nazadovanju v zadnjih letih hitro širi, zato Republika Slovenija pričakuje, da bo nacionalna kvota pravic do premij pomembno večja od trenutnega števila ovc in koz. Republika Slovenija ima izrazito neugodno velikostno strukturo rejcev ovc in koz, kar je predvsem posledica

129

Preglednica 3: Proizvajalčeve cene za ovce in koze za zakol (EUR/t žive mase)

	1996	1997	1998
Ovce	1.170,3	1.112,1	1.283,4
Jagnjeta	2.591,2	2.574,9	2.411,4
Koze	2.397,1	2.724,4	2.389,6

Vir: SURS

Preglednica 4: Direktne proračunske podpore za prirejo mesa ovc in koz

Ukrep	SIT/glavo				EUR/glavo			
	1995	1996	1997	1998	1995	1996	1997	1998
Obnova črede plemenske drobnice	3.000-10.000	3.000-10.000	3.000-10.000	3.000-10.000	19,59-65,31	17,70-58,99	16,63-55,43	16,11-53,69
Območja s težjimi razmerami za kmetijstvo								
Meso	25-45*	45-30*	1.000-1.400	1.000-1.400	0,16-0,29*	0,18-0,26*	5,54-7,76	5,37-7,52
Mlečna drobnica	3-12**	1.300-1.800	1.500-2.000	1.500-2.000	0,02-0,08**	7,67-10,62	8,31-11,09	8,05-10,74
Planinska paša	1.200-2.500	1.000-1.500	1.000-1.500	1.000-1.500	7,84-16,32	6,00-8,85	5,54-8,31	5,37-8,05
Ovce in koze dojilje	2.000	1.000-2.000	1.200-2.400	1.200-2.400	13,06	6,00-11,80	6,65-13,30	6,44-12,88

* na kg ž.t.

** na l prodanega mleka

Vir: MKGP

neustrezne kmetijske politike v preteklosti (zemljiški maksimum 10 ha kmetijske zemlje, prepoved reje koz). Po letu 1990 je opaziti procese, ki vodijo k večji koncentraciji reje. Republika Slovenija je prepričana, da bi razdelitev kvot po rejcih po načelih pravnega reda Evropske unije pomembno vplivala na počasnejše prestrukturiranje. Ker je ob hitri rasti proizvodnje prestrukturiranje v smeri večje koncentracije nujni pogoj večje konkurenčnosti, Republika Slovenija zahteva prehodno obdobje pri razdelitvi pravic do premij za ovce in koze po rejcih.

Republika Slovenija v obdobju do dejanskega pristopa ne bo vzpostavila omejitve glede števila pravic do premij do posameznega rejca, bo pa že pred pristopom vzpostavila sistem, ki bo v celoti omogočal nadzor nad številom premij in spremljanje procesov prestrukturiranja. Sistem, ki bo vzpostavljen v Republiki Sloveniji, se bo od sistema, ki je določen v pravnem redu Evropske unije razlikoval po tem, da število premij na kmetijsko gospodarstvo ne bo dodeljeno kot pravica, ki bi lahko bila predmet prodaje in da število premij v prehodnem obdobju ne bo predstavljalo mehanizma omejevanja reje (število premij na rejca se bo med leti lahko spreminjalo). Vzporedno bodo postavljeni kriteriji za delitev pravic do premij po rejcih, ki bodo v prehodnem obdobju omogočili voditi aktivno politiko prestrukturiranja, kasneje pa delitev pravic do premij iz nacionalne rezerve v skladu s pravnim redom Evropske unije.

10. PRAŠIČJE MESO IN PERUTNINSKO MESO

A. PRAŠIČJE MESO

Stanje na področju

Prašičereja je v Republiki Sloveniji pomembna kmetijska panoga. V letu 1997 je proizvodnja znašala 54.500 ton prašičjega mesa, od tega je bilo z zakolom v klavnicah pridobljeno 35.900 ton. Skupna proizvodnja kaže značilna ciklična nihanja s komaj opaznim trendom rasti. Za Republiko Slovenijo sta značilna dva povsem različna tipa prašičereje: 8 velikih farm (podjetij) na eni strani in razdrobljena reja na družinskih kmetijah na drugi strani. Na prašičerejskih farmah je proizvodnja visoko specializirana in koncentrirana. Republika Slovenija je neto uvoznik mesa prašičev. Stopnja samooskrbe je okoli 70%. Največ uvozi iz območja držav, ki so vključene v CEFTO, izvaža pa predvsem na območja nekdanje Jugoslavije (izdelki). Poraba na prebivalca je razmeroma visoka in znaša okoli 40 kg na prebivalca. Trenutno je v Republiki Sloveniji 32 registriranih klavnic za zakol prašičev, od teh imajo 4 klavnice izvozni certifikat Evropske unije. Le dve klavnici zakoljeta več kot 1.000 prašičev na teden, klavnic, ki zakoljejo manj kot 200 prašičev na teden pa je v

Republiki Sloveniji 19.

Kategorizacija svinjskega mesa se v Republiki Sloveniji izvaja od leta 1996 na podlagi *Pravilnika o kakovosti zaklanih prašičev in kategorizaciji svinjskega mesa* (Ur.l. RS 68/95, 53/96, 71/97, 43/98, 30/99, 36/99). Pravilnik je v verifikaciji pri Komisiji Evropske unije. Pregled pravilnika ter evalvacijo in potrditev metode ocenjevanja mesnatosti (DM5) Republika Slovenija pričakuje do 31.12.1999.

Republika Slovenija že sedaj ureja trg prašičev s podobnimi mehanizmi kot so predvideni v skupni tržni ureditvi Evropske unije. Zunanjetrgovinska zaščita je v zadnjih letih omogočila oblikovanje tržnih cen na ravni, ki je primerljiva s tržnimi cenami v Evropski uniji. Posebne dajatve so v veljavi za žive prašiče, meso in izdelke. Sporazumi o prosti trgovini, ki jih je Republika Slovenija sklenila s številnimi državami, omogočajo uvoz pod ugodnejšimi pogoji (večinoma v okviru dogovorjenih kvot), kar zlasti v zadnjih letih zmanjšuje učinkovitost zunanjetrgovinske zaščite. Vlada Republike Slovenije je 16.09.1999 sprejela Program razvoja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva 2000–2002, ki določa tudi politiko prilagajanja skupni ureditvi tega trga v Evropski uniji.

Usklajevanje in utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda

Republika Slovenija sprejema skupno tržno ureditev za meso prašičev, določeno z Uredbo Sveta 2759/75/EEC in drugimi uredbami ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija se bo usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije s prilagajanjem kmetijske politike in s sprejemanjem primerljivih pravnih predpisov.

Prilagajanje kmetijske politike bo Republika Slovenija izvajala v skladu s Programom razvoja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva 2000–2002. Na področju mesa prašičev bo postopoma, najkasneje do 31.12.2002 uveljavila tržno ureditev, ki bo v celoti primerljiva s skupno tržno ureditvijo za meso prašičev.

Primerljive pravne predpise bo Republika Slovenija sprejela in uveljavila tako, da bo na podlagi *Zakona o kmetijstvu* (30.06.2000) izdala in uveljavila *Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov – Meso prašičev* in vzpostavila informacijski sistem za spremljanje razmer na trgu.

Z Uredbo o ureditvi kmetijskih trgov – Meso prašičev, ki jo bo Republika Slovenija izdala najkasneje do 30.09.2000, bo za leto 2001 vzpostavljen pravni in izvedbeno tehnični okvir, ki bo omogočal izvajanje interventnih ukrepov v skladu s pravnim redom Evropske unije. Določena bodo pravila za izvedbo pomoči zasebnemu skladiščenju, kakor tudi pravila za izvedbo javnega intervencijskega odkupa mesa prašičev, javno skladiščenje in odprodajo iz javnih zalog. Najkasneje do 30.09.2000

bo vzpostavljen tržno-informacijski sistem za spremljanje cen na trgu. Določeni bodo reprezentativni trgi in proizvodi. Na področju zunanje trgovine bo Republika Slovenija na primerljiv način izvajala tisti del pravega reda Evropske unije (uvozne licence in varščine, distribucija carinskih kvot, spremljanje količin in cen), ki je za izvajanje tekoče politike smiselno.

Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2001 izpeljala spremembe *Pravilnika o kakovosti zaklanih prašičev in kategorizaciji svinjskega mesa*. Za razvrščanje trupov prašičev na liniji klanja bo minister pristojen za kmetijstvo pooblastil neodvisno/e organizacijo/e in/ali posameznike, ki bodo za izvajanje omenjenih nalog ustrezno usposobljeni. Nadzor bo izvajal Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo.

Na ta način se bo Republika Slovenija na vseh ravneh do predvidenega datuma pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) pripravila in usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije na področju skupne tržne ureditve za meso prašičev, kar bo omogočalo njegovo izvajanje od dneva dejanskega pristopa.

Institucionalni okvir za izvajanje skupne tržne ureditve

Institucija zadolžena za vodenje kmetijske politike, zakonodajo in komunikacijo s pristojnimi organi Komisije na področju Meso prašičev je MKGP. Trenutno je MKGP zadolženo tudi za izvajanje kmetijske politike, postopoma, najkasneje do 31.12.2002 pa bo izvajalsko funkcijo v celoti prevzela AKTRP. AKTRP se že kadrovsko in tehnično usposablja za prevzem nalog.

AKTRP bo na področju Meso prašičev odgovorna za izvajanje nalog v okviru intervencijskega sistema, tržno-informacijskega sistema ter za izvajanje uvoznih in izvoznih režimov. AKTRP bo od 01.01.2001 dalje postopoma prevzemala izvajanje tekoče kmetijske politike v Republiki Sloveniji (naloge iz tržne ureditve) in bo najkasneje do 31.12.2002 usposobljena za izvajanje vseh nalog, ki jih na področju ureditve trga za meso prašičev določa pravni red Evropske unije.

Za naloge nadzora bo kadrovsko in strokovno okrepljen Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo kot organ v sestavi MKGP. Za izvajanje nadzora v skladu z zahtevami pravnega reda Evropske unije bo usposobljen najkasneje do 31.12.2002.

B. JAJCA IN PERUTNINSKO MESO

Stanje na področju

Reja perutnine za meso se je v Republiki Sloveniji razvila v visoko specializirano proizvodnjo industrijskega tipa in je od vseh živinorejskih panog najbolj tržno usmerjena.

Proizvodnjo perutninskega mesa organizirajo in vodijo specializirana perutninska podjetja. Štiri največja podjetja prispevajo skupaj okoli 70% celotne proizvodnje perutninskega mesa. Leta 1997 je Republika Slovenija proizvedla 60 tisoč ton perutninskega mesa. Zakol v klavnicah predstavlja od 90 do 95% domače prireje mesa. V zadnjih letih se širi zlasti reja puranov, kar je posledica prilagajanja novim razmeram, ki so nastale na trgu po izgubi jugoslovanskega trga.

Za rejo nesnic sta v Republiki Sloveniji značilna dva povsem različna načina reje: industrijski tip na eni strani ter t.i. dvoriščna reja na drugi strani. V letu 1997 je Republika Slovenija proizvedla 417 milijonov jajc. Proizvodnja jajc se je po osamosvojitvi, zaradi izgube jugoslovanskega trga, pomembno zmanjšala.

Republika Slovenija ima pri proizvodnji jajc zmerne presežke, prav tako pa tudi proizvodnja perutninskega mesa presega domače potrebe in je izvozno usmerjena. Republika Slovenija največ perutninskega mesa in jajc izvozi v države nekdanje Jugoslavije. Največ jajc uvaža iz držav Evropske unije, največ perutninskega mesa pa iz držav članic CEFTE.

V Republiki Sloveniji je 307 registriranih obratov za proizvodnjo jajc in 10 registriranih klavnic za zakol perutnine. Ena klavnica ima izvozni certifikat Evropske unije.

Ureditev trga perutninskega mesa in jajc v Republiki Sloveniji je primerljiva s skupno tržno ureditvijo v Evropski uniji. Praktično edini mehanizem za uravnavanje trga perutninskega mesa in jajc so carine in posebne dajatve pri uvozu. Posebne dajatve so v veljavi za živo perutnino, meso in izdelke ter jajca. Sporazumi o prosti trgovini, ki jih je Republika Slovenija sklenila s številnimi državami, omogočajo uvoz pod ugodnejšimi pogoji (večinoma v okviru dogovorjenih kvot).

Usklajevanje in utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda

Republika Slovenija sprejema skupno tržno ureditev za jajca in perutninsko meso, določeno z Uredbama Sveta 2771/75/EEC in 2777/75/EEC in drugimi uredbami ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija se bo usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije s sprejemanjem primerljivih pravnih predpisov.

Zakon o kmetijstvu bo pravna podlaga za postavitev evidence valilnic, vzrejnih ustanov, zbiralnic in pakirnic jajc, zbiranje podatkov o proizvodnji valilnih jajc in dan starih piščancev, za spremljanje cen na domačem trgu ter za sprejetje podzakonskih predpisov, ki bodo natančneje določali standarde za konzumna jajca in perutninsko meso ter za sprejetje podzakonskih predpisov na področju valilnih jajc in dan starih piščancev.

V *Pravilniku o valilnih jajcih in dan starih piščancih* bo opredeljeno označevanje, pakiranje, transportiranje in trženje valilnih jajc in dan starih piščancev, pogoji, ki jih morajo izpolnjevati proizvajalci in pristojna služba, ki bo nadzorovala izvajanje določil podzakonskega predpisa. Podzakonski predpis bo izdan najkasneje do 31.12.2000 in uveljavljen najkasneje do 31.03.2001, ko bo opravljena registracija valilnic in vzrejnih ustanov.

V *Pravilniku o kakovosti jajc in jajčnih izdelkov*, ki bo izdan in uveljavljen najkasneje do 31.12.2001, bodo natančno opredeljeni pogoji, katerim morajo ustrezati proizvajalci in podjetja, da jih bo lahko pristojni organ imenoval kot zbiralnice ali pakirne centre. Določena bodo pravila pakiranja in označevanja konzumnih jajc in opredeljeni pogoj, ki jih morajo izpolnjevati posamezni tipi reje.

132 *Pravilnik o kakovosti mesa perutnine* bo izdan in uveljavljen najkasneje do 31.12.2001. Natančno bo opredelil klasifikacijo, pakiranje, skladiščenje, deklariranje in standarde za perutninsko meso. V sprejetem predpisu bodo opredeljeni tudi posebni tipi reje živali. Zagotovljen bo ustrezen nadzor nad izvajanjem pravilnika in imenovana pristojna služba.

Na ta način se bo Republika Slovenija na vseh ravneh do predvidenega datuma pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) pripravila in usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije na področju skupne tržne ureditve za jajca in perutninsko meso, kar bo omogočalo njegovo izvajanje od dneva dejanskega pristopa.

Institucionalni okvir za izvajanje skupne tržne ureditve

Institucija zadolžena za vodenje kmetijske politike, zakonodajo in komunikacijo s pristojnimi organi Komisije na področju Jajca in perutninsko meso je MKGP. Trenutno je MKGP zadolženo tudi za izvajanje kmetijske politike, postopoma, najkasneje do 31.12.2002 pa bo izvajalsko funkcijo v celoti prevzela AKTRP. AKTRP se že kadrovsko in tehnično usposablja za prevzem nalog.

AKTRP bo na področju Jajca in perutninsko meso odgovorna za izvajanje nalog v okviru tržno-informacijskega sistema ter za izvajanje uvoznih in izvoznih režimov. AKTRP bo od 01.01.2001 dalje postopoma prevzemala izvajanje tekoče kmetijske politike v Republiki Sloveniji in bo najkasneje do 31.12.2002 usposobljena tudi za izvajanje vseh nalog, ki jih na področju ureditve trga za jajca in perutninsko meso določa pravni red Evropske unije.

Za naloge nadzora bo kadrovsko in strokovno okrepljen Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo kot organ v sestavi MKGP. Za izvajanje nadzora v skladu z zahtevami pravnega reda Evropske unije bo usposobljen najkasneje do 31.12.2002.

C. MED IN ALBUMINI

Stanje na področju

V Republiki Sloveniji ima čebelarstvo zelo dolgo tradicijo, saj se je že v prejšnjem stoletju razširila trgovina s čebelami in maticami avtohtone kranjske čebele. V zadnjih letih je znova oživela proizvodnja matic, ki ponovno postaja izvozno zanimiva. V Republiki Sloveniji je 8.332 čebelarjev,

Časovni razpored sprejemanja ter uveljavitve predpisov

Naslov slovenskega predpisa	EU reference	Datum izdaje	Datum uveljavitve	Pristojne ustanove
B. SKUPNE TRŽNE UREDITVE				
10. a. Meso prašičev				
Zakon o kmetijstvu		30.06.2000		MKGP
Uredba o ureditvi kmetijskih trgov - Meso prašičev	375R2759	30.09.2000	01.01.2001	MKGP
Pravilnik o kakovosti zaklanih prašičev in kategorizaciji prašičjega mesa (spremembe in dopolnitve)	384R3220, 385R2967	31.12.2001	31.12.2001	MKGP
10. b. Jajca in perutninsko meso				
Pravilnik o valilnih jajcih in dan starih piščancih	375R2782, 377R1868	31.12.2000	31.03.2001	MKGP
Pravilnik o kakovosti jajc in jajčnih izdelkov	390R1907, 391R1274	31.12.2001	31.12.2001	MKGP
Pravilnik o kakovosti mesa perutnine	390R1906, 391R1538	31.12.2001	31.12.2001	MKGP
10. c. Med in albumini				
Zakon o kmetijstvu		30.06.2000		MKGP
Uredba o ureditvi kmetijskih trgov - Med	397R1221	30.09.2000	01.01.2002	MKGP

ki čebelarji skupaj s 156.882 čebeljimi družinami. Čebelarstva so majhna, saj je povprečna velikost 19 panjev na čebelarja. Z več kot 150 čebeljimi družinami čebelarji manj kot 1% čebelarjev, ki imajo skupaj 9% vseh čebeljih družin.

Po registriranih tržnih poteh se proda le 15–20% skupne proizvodnje medu. Močno je razširjena prodaja na domu. Odkupne cene medu se znižujejo. Republika Slovenija je neto uvoznik medu. Največ medu uvozi iz držav, ki niso članice Evropske unije in CEFTE. Uvaža predvsem svetli med, izvaža pa temni med, predvsem na trge nekdanje Jugoslavije in Evropske unije.

Glavni instrument za uravnavanje trga z medom v Republiki Sloveniji so carine, uveljavljene pa so tudi proračunske podpore. Največ proračunskih sredstev je namenjenih strokovnim službam (veterinarska služba, selekcijska služba in služba za napoved medenja).

Kakovost medu je urejena z *Zakonom o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti* (Ur.l. RS 59/99), *Zakonom o industrijski lastnini* (Ur.l. RS 13/92, 27/93, 34/97, 75/98) in *Pravilnikom o medu* (Ur.l. RS 30/99). Veljavni predpis o kakovosti medu je usklajen s pravnim redom Evropske unije. V skladu s *Pravilnikom o medu in Pravilnikom o kriterijih za imenovanje organizacij za preskušanje* (Ur.l. RS 63/99) je bilo 15.09.1999 izdano pooblastilo za opravljanje fizikalno-kemijskih analiz medu v primeru uradnega inšpekcijskega nadzora oz. spora.

Republika Slovenija ne proizvaja albuminov in jih za potrebe domače industrije uvaža.

Usklajevanje in utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda

Republika Slovenija sprejema skupno tržno ureditev za med in albumine, določeno z Uredbami Sveta 1221/97/EC in 2300/97/EC ter 2783/75/EEC ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija se bo usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije s prilagajanjem kmetijske politike in s sprejemanjem primerljivih pravnih predpisov.

Zakon o kmetijstvu bo pravna podlaga za sprejem *Uredbe o ureditvi kmetijskih trgov - Med*, ki bo s 01.01.2002 omogočila izvedbo sistema podpor čebelarstvu na podlagi letnih programov, skladno s pravnim redom Evropske unije. Letni programi bodo pripravljene na podlagi nacionalnega programa – Strategija razvoja slovenskega čebelarstva, ki bo sprejet najkasneje do 31.12.2000. Za vsebinsko prilagoditev bo izdelana študija o proizvodnji in strukturi trženja v čebelarstvu najkasneje do 30.06.2001.

Institucionalni okvir za izvajanje skupne tržne ureditve

Institucija zadolžena za vodenje kmetijske politike, zakonodajo in komunikacijo s pristojnimi organi Komisije na področju Med in Albumini je MKGP. Trenutno je MKGP

zadolženo tudi za izvajanje kmetijske politike, postopoma, najkasneje do 31.12.2002 pa bo izvajalsko funkcijo v celoti prevzela AKTRP. AKTRP se že kadrovsko in tehnično usposablja za prevzem nalog.

AKTRP bo na področju Med in Albumini, odgovorna za izvajanje sistema podpor za čebelarstvo ter za izvajanje sistema uvoznih in izvoznih režimov za med in albumine. AKTRP bo od 01.01.2001 dalje postopoma prevzemala izvajanje tekoče kmetijske politike v Republiki Sloveniji in bo najkasneje do 31.12.2002 usposobljena za izvajanje vseh nalog, ki jih na področju ureditve trga za med in albumine določa pravni red Evropske unije.

Za naloge nadzora bo kadrovsko in strokovno okrepljen Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo kot organ v sestavi MKGP. Za izvajanje nadzora v skladu z zahtevami pravnega reda Evropske unije bo usposobljen najkasneje do 31.12.2002.

C. Razvoj podeželja, gozdarstvo

134 1. RAZVOJ PODEŽELJA IN LOKALNA INCIATIVA LEADER

Stanje na področju

Naravne in strukturne danosti kmetijstva in podeželja. Izrazita reliefna razgibanost in goratost ter velik delež kraških območij ter razpršena posestna struktura uvrščajo Republiko Slovenijo v krog držav z najbolj neugodnim in hkrati tudi najbolj pestrim kmetijskim prostorom. V ravninah in rodovitnih delih kotlin in ravnin se nahaja le slaba četrtina vse kmetijske zemlje. Na preostalih treh četrtinah je zaradi različnih naravnih dejavnikov (velik nagib kmetijskih zemljišč, nadmorska višina, neugodne klimatske in pedološke razmere) proizvodna sposobnost zemljišč manjša, pridelava pa dražja. Značilna posledica omejenih naravnih razmer za kmetijsko pridelavo je velika gozdnatost. Zaradi opuščanja kmetovanja in posledičnega zaraščanja kmetijskih zemljišč delež gozda narašča in znaša že 56% površine celotne države. Po uradnih statističnih podatkih je v rabi 785.000 ha kmetijskih zemljišč. Na okoli 110.000 ha kmetijskih zemljišč je kmetijska raba v celoti opuščena, na nadaljnjih 40.000 ha pa je raba le še občasna. 8% slovenskega ozemlja ima status zavarovanih območij (narodni parki, regijski parki ipd.), za nadaljnjih 12% pa se tak status predvideva v prihodnosti. Negativni vplivi kmetijstva na okolje so zaradi nizke stopnje intenzivnosti pridelave razmeroma majhni.

Za Republiko Slovenijo je značilna tudi izrazito neugodna velikostna, posestna in socialna struktura zasebnega kmetijstva. Povprečna velikost kmetij je okoli 5 ha kmetijske zemlje na gospodarstvo in večini kmetij ne omogoča polne zaposlitve družinske delovne sile. Okoli 80% kmetij pridobiva dohodke tudi iz nekmetijskih virov. Majhnost kmetij in razdrobljenost posesti dražita pridelavo. Ostarelost in nizka izobrazbena raven otežujeta strukturne spremembe.

Na slabšo konkurenčnost kmetijstva vplivajo tudi razmere na področju predelave in trženja kmetijskih in živilskih pridelkov. Na splošno nizke ali neizkoriščene proizvodne zmogljivosti, visoki stroški, nizka dodana vrednost na zaposlenega ter praviloma majhna izvozna usmerjenost so vzroki, da je živilsko predelovalna industrija praviloma nekonkurenčna in razmeroma slabo prepoznavna.

Kmetijstvo in živilska industrija pomembno vplivata na položaj podeželskih območij. Za Republiko Slovenijo je bil v preteklosti značilen dokaj uspešen policentrični razvoj. V zadnjih letih se razlike med mestom in vasjo, med urbanim in ruralnim okoljem povečujejo. Podeželska območja izgubljajo gospodarsko moč, razvoj infrastrukture zaostaja, v delu države so prisotna tudi negativna demografska gibanja in praznjenje prostora.

Gozdovi pokrivajo 1.1 milijonov ha oziroma 56% površine Republike Slovenije in imajo na pomembne ekološke, socialne in gospodarske funkcije, kar velja še zlasti za hribovska območja. Zasebnih gozdov je 70%. Zaradi neugodne posestne strukture zasebnih gozdov, deloma pa tudi zaradi usmeritve v povečevanje lesnih zalog, dosega letni posek v slovenskih gozdovih 40% potencialnega prirastka. Republika Slovenija izvaja aktivno gozdarsko politiko v skladu z zavezami, sprejetimi na ministrskih konferencah o varstvu gozdov v Evropi.

Vsebinski in izvedbeni okviri politike razvoja podeželja

Republika Slovenija že od sredine sedemdesetih let izvaja nekatere ukrepe kmetijske strukturne politike in politike razvoja podeželja. Ukrepi so vsebinsko primerljivi z ukrepi skupne kmetijske politike Evropske unije, podobni pa so tudi cilji, ki jih zasleduje kmetijska politika. Republika Slovenija, podobno kot Evropska unija, poudarja večnamenskost kmetijstva in aktivno vlogo države pri razvoju kmetijstva in podeželja.

Načrtovanje ukrepov za razvoj podeželja v Republiki

Sloveniji poteka na način, ki je že primerljiv z ureditvijo v Evropski uniji. Republika Slovenija je sprejela dolgoročne strateške dokumente (*Strategija razvoja slovenskega kmetijstva*, 1993, *Program razvoja gozdov v Sloveniji*, 1996, *Program reforme kmetijske politike 1999-2002*, 1998). V okviru priprav na izvedbo reforme kmetijske politike je Vlada Republike Slovenije sprejela tudi razvojni dokument *Program razvoja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva 2000-2002* (16.09.1999). Sestavni del tega dokumenta je tudi opredelitev ciljev, ukrepov in finančnih okvirov kmetijske strukturne politike in politike razvoja podeželja. Opredeljeni so naslednji vsebinski sklopi:

- Neposredna plačila za območja s težjimi razmerami za kmetijsko dejavnost;
- Slovenski kmetijsko-okoljski program (ukrepi za zmanjševanje negativnih vplivov kmetijstva na okolje, ukrepi ohranjanja kulturne krajine in biološke pestrosti, ukrepi proti zaraščanju, ukrepi varovanja okoljsko občutljivih območij);
- Ukrepi za izboljšanje kmetijske strukture (podpore naložbam na kmetijskih gospodarstvih, podpore mladim prevzemnikom kmetij, sanacija kmetijskih gospodarstev, podpore organizacijam proizvajalcev in podpore delovanju strojnih krožkov) in podpore zemljiškim operacijam za izboljšanje proizvodne sposobnosti zemljišč (komasacije, urejanje pašnikov, agromelioracije, namakalni in osuševalni sistemi in priprava dokumentacije);
- Ukrepi za posodobitev in prilagajanje živilsko-predelovalne industrije (podpore naložbam in razvojno organizacijske podpore);
- Program celostnega razvoja podeželja (ukrepi za ekonomsko diverzifikacijo podeželja s podporami za doseganje alternativnih virov dohodka in inovativni programi za gospodarski razvoj; prostorsko urejanje, kjer je pomoč usmerjena v razvoj infrastrukture, povezane z razvojem kmetijstva in obnovo vasi);
- Ukrepi za izboljšanje razmer pri pridobivanju in trženju lesa ter za ustanavljanje združenj lastnikov gozdov.

Ukrepe strukturne politike in politike razvoja podeželja določa in izvaja MKGP. Na lokalni ravni izvajanje ukrepov podpira teritorialna mreža Kmetijske svetovalne službe, ki je bila v letu 1999 prenesena v okrilje novo ustanovljene Kmetijsko-gozdarske zbornice (Ur.l. RS 41/99). Nadzor nad porabo sredstev in kakovostjo izvedbe izvaja Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo.

Dosedanji postopki pri pripravi razvojnih dokumentov in njihova vsebina še ne ustrezajo v celoti kriterijem, ki jih določa pravni red Evropske unije. Potreba po izboljšanju obstaja tako na področju priprave operativno izvedbenih programov za posamezne skupine ukrepov (kriteriji,

predhodne evalvacije), kot tudi na področju same izvedbe (vmesna in končna evalvacija). Stopnja usklajenosti postopkov je pri izvajanju različnih programov različna.

Usklajevanje in utemeljitev sposobnosti za prevzem pravnega reda

Republika Slovenija sprejema pravno ureditev na področju razvoja podeželja in lokalne iniciative LEADER, določeno z Uredbama Sveta 1260/1999/EC in 1257/1999/EC, Uredbo Komisije 1750/1999/EC in Direktivo Sveta 94/C 180/12 ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija se bo usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije s sprejemanjem primerljivih pravnih predpisov in usklajevanjem izvajanja ukrepov.

Pravno podlago za politiko razvoja podeželja, usklajeno s pravnim redom Evropske unije bo nudil *Zakon o kmetijstvu*. Zakon bo določal cilje, načela, načrtovanje, ukrepe in nosilce politike razvoja kmetijstva. Za strukturne ukrepe na področju gozdarstva bo Republika Slovenija dopolnila Zakon o gozdovih in ga uveljavila najkasneje do 31.03.2000.

Pomembne korake k usposobitvi za prevzem pravnega reda Evropske unije bo Republika Slovenija izvedla na področju načrtovanja. Po pristopu k Evropski uniji Republika Slovenija pričakuje, da bo upravičena do sredstev strukturnih skladov v okviru Cilja 1, zato bo načrtovanje tudi do pristopa izvedeno v skladu s pravnim redom Evropske unije, ki velja za območja Cilja 1.

Na podlagi Zakona o kmetijstvu bo najkasneje do 01.01.2001 sprejet sektorski razvojni načrt *Nacionalni razvojni program kmetijstva in podeželja*, ki bo med drugim določil cilje, okvirno vsebino, nosilce izvedbe ter finančno strukturo za ukrepe kmetijske strukturne politike in politike razvoja podeželja.

Nacionalni razvojni program kmetijstva in podeželja bo podlaga za *Program posodobitve kmetijstva in razvoja podeželja*, ki bo predstavljal izvedbeni program za ukrepe, ki bodo po pristopu sofinancirani iz usmerjevalnega oddelka EKJUS (ukrepi za izboljšanje kmetijske strukture, ukrepi za posodobitev in prilagajanje živilsko-predelovalne industrije, program celostnega razvoja podeželja, ukrepi v gozdarstvu). Ta se bo vključeval v *Državni razvojni program za obdobje do leta 2006*, ki bo sprejet najkasneje do 30.06.2001.

Nacionalni razvojni program kmetijstva in podeželja bo podlaga tudi za pripravo izvedbenih programov s področja podpor za območja s težjimi razmerami za kmetijsko dejavnost in kmetijsko okoljskih ukrepov, ki bodo po pristopu sofinancirani iz jamstvenega oddelka EKJUS.

Republika Slovenija bo najkasneje do 28.02.2000 izdala *Uredbo o kriterijih za določitev območij s težjimi razmerami za kmetijsko dejavnost*, na podlagi katere bo minister

pristojen za kmetijstvo najkasneje do 31.12.2000 določil seznam območij. Izvedba programa podpor za območja s težjimi razmerami za kmetijsko dejavnost bo že v letu 2001 usklajena s pravnim redom Evropske unije.

Republika Slovenije se bo prednostno usposobila tudi za izvedbo kmetijskih okoljskih programov v skladu s pravnim redom Evropske unije. Nekatere ukrepe bo Republika Slovenija izvajala že v letu 2000. Najkasneje do 30.09.2000 bo izdana *Uredba o ekološkem kmetijstvu* in pripravljen kmetijski okoljski program v okviru katerega bo tako pri načrtovanju, kot tudi pri izvedbi in nadzoru Republika Slovenija ravnala v skladu z zahtevami pravnega reda Evropske unije. Z izvedbo programa bo Republika Slovenija pričela 01.01.2001.

136 Republika Slovenija bo tudi pri izvedbi drugih ukrepov usklajevala postopke s pravnim redom Evropske unije. V letu 2000 bo uskladila postopke pri tistih ukrepih, ki jih bo izvajala v okviru SAPARD. Republika Slovenija daje prednost ukrepom na področju investicijskih podpor na kmetijo, posodobitvi živilsko predelovalne industrije in ukrepom celostnega razvoja podeželja. Na podlagi izkušenj pri usposobitvi v okviru predpristopne pomoči SAPARD bo Republika Slovenija postopoma, najkasneje do 31.12.2002, uskladila izvajanje tudi vseh drugih ukrepov v okviru programa razvoja podeželja.

Na ta način se bo Republika Slovenija na vseh ravneh do predvidenega datuma pristopa k Evropski uniji (31.12.2002) pripravila in usposobila za prevzem pravnega reda Evropske unije na tem področju, kar bo omogočalo njegovo izvajanje od dneva dejanskega pristopa.

Institucionalni okvir za izvajanje politike razvoja podeželja

Republika Slovenija že ima nekatere institucije za izvajanje usklajene zakonodaje na področju razvoja podeželja in lokalne iniciative LEADER. To sta MKGP in AKTRP, ki ju bo Republika Slovenija za izvajanje pravnega reda Evropske unije na področju kmetijske strukturne politike in politike razvoja podeželja kadrovsko okrepila. Za koordinacijo strukturnih skladov bo pristojno Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj.

V letu 1999 se je pričela reorganizacija MKGP s kadrovske krepitvijo Sektorja za strukturno politiko in podeželje. Sektor za strukturno politiko in podeželje in Sektor za gozdarstvo bosta najkasneje do 31.12.2002 v celoti usposobljena za naloge načrtovanja, priprave programov strukturnih ukrepov in ukrepov razvoja podeželja na področju kmetijstva in gozdarstva (vključno z lokalno iniciativo LEADER), za opredelitev postopkov ter ustreznih fizičnih in finančnih indikatorjev za zagotavljanje učinkovitega ocenjevanja operativnih programov ter sodelovanje z drugimi ministrstvi in institucijami.

Trenutno je MKGP zadolženo tudi za izvajanje kmetijske politike, postopoma, najkasneje do 31.12.2002 pa bo izvajalsko funkcijo v celoti prevzela AKTRP. V teku je kadrovske in administrativno tehnično usposabljanje za prevzem nalog predpristopne pomoči SAPARD in usposobitev za izvedbo politike razvoja podeželja po pristopu. AKTRP bo usposobljena za izvajanje vseh nalog, povezanih s plačilno agencijo za ukrepe jamstvenega oddelka EKJUS in za ukrepe usmerjevalnega oddelka EKJUS, kot jih določa pravni red Evropske unije za področje razvoja podeželja. Po pristopu bo izvajala tudi naloge, povezane z lokalno iniciativo LEADER. MKGP in AKTRP bosta vključeni tudi v sistem za izvajanje regionalne politike na nacionalni ravni. Z vzpostavitvijo informacijskega sistema na AKTRP bo omogočeno administrativno in finančno spremljanje izvajanja ukrepov, monitoring, nadzor in revizija, vključno z rednim letnim in zaključnim poročanjem institucijam in organom, ki jim je Agencija dolžna posredovati podatke o izvajanju programov (MKGP, nadzorni odbor, Agencija za regionalni razvoj, Evropska komisija).

Na lokalni ravni bo izvajanje ukrepov politike razvoja podeželja podprla Kmetijsko gozdarska zbornica (prenos informacij, podpora pri oblikovanju vlog upravičencev), ki s svetovalno službo pokriva celotni teritorij države. Del nalog na področju ukrepov v gozdarstvu bo izvajal Zavod za gozdove Slovenije.

2. GOZDARSTVO

A. VARSTVO GOZDOV SKUPNOSTI PRED POŽARI

Stanje na področju in sedanja zakonska ureditev

Gozdni požari so v Republiki Sloveniji precej pogosti, zlasti na Krasu so v nekaterih sušnih letih v preteklosti zajeli velike površine. Preprečevanju gozdnih požarov je bila doslej zato namenjena velika pozornost. Preventivno varstvo gozdov pred požari je v Republiki Sloveniji urejeno z *Zakonom o gozdovih* (Ur.l. RS 30/93) in *Uredbo o varstvu pred požari v naravnem okolju* (Ur.l. RS 62/95). Na podlagi načrtov požarnega varstva za gozdove preventivno varstvo gozdov pred požari zagotavlja in o požarih skladno z metodologijo UN/ECE poroča Zavod za gozdove Republike Slovenije.

Pravni red Republike Slovenije na področju varstva gozdov Skupnosti pred požari ni usklajen s pravnim redom Evropske unije (Uredbi Sveta 2158/92/EEC, 308/97/EC in Uredbi Komisije 1170/93/EEC, 804/94/EC). Neusklajeno je razvrščanje gozdov glede na stopnjo tveganja za gozdne požare. Vsebina načrtov požarnega varstva za območja z velikim in srednjim tveganjem ni predpisana.

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije in institucionalni okvir

Republika Slovenija sprejema pravno ureditev na področju varstva gozdov pred požari, vendar pričakuje, da se bo z dnem pristopa k Evropski uniji dopolnila 2. točka 2. člena Uredbe Sveta 2158/92/EEC tako, da se bosta lahko tudi Obalno-kraška in Goriška statistična regija uvrstili v območja velikega tveganja za gozdne požare.

Republika Slovenija bo najkasneje do 31.03.2000 izdala in uveljavila *Pravilnik o varstvu gozdov*, s katerim bo uskladila klasifikacijo gozdov glede na požarno tveganje in vsebino načrtov protipožarnega varstva s pravnim redom Evropske unije.

Načrte, projekte in programe, ki jih je bo po pristopu Republike Slovenije k Evropski uniji treba posredovati Komisiji, bo pripravljala Zavod za gozdove Republike Slovenije ob znanstveni podpori Gozdarskega inštituta Slovenije. Nadzor nad tem delom bo imel Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo.

Za izplačila finančnih podpor, ki jih določa pravni red Evropske unije na področju Varstva gozdov Skupnosti pred požari, bo najkasneje do 31.12.2002 usposobljena AKTRP.

B. GOZDARSKA STATISTIKA

Stanje na področju in sedanja zakonska ureditev

Podatke o gozdovih v Republiki Sloveniji zbira Zavod za gozdove na podlagi *Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih* (Ur.l. RS 5/98). Pri tem Zavod uporablja ortofoto posnetke in gradi prostorski informacijski sistem za vse gozdove. Zavod letno zbira podatke o poseku lesa in o opravljenih gojitvenih in varstvenih delih. Ima tudi dostop do podatkov o lastnikih gozdov po parcelah. Podatke o gozdnih proizvodih ter o njihovi zunanji trgovini zbira Statistični urad Republike Slovenije na podlagi *Zakona o državni statistiki* (Ur.l. RS 45/95) in *Nacionalnega programa statističnih raziskovanj* (Ur.l. RS 70/97). Republika Slovenija redno izpolnjuje vprašalnike, ki jih skupaj pripravljajo Evropska gospodarska komisija ZN, FAO in Eurostat.

Pravni red Republike Slovenije na področju gozdarske statistike ni uskladen s pravnim redom Evropske unije (Uredbi Sveta 2158/92/EEC, 308/97/EC in Uredbi Komisije 1170/93/EEC, 804/94/EC).

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije in institucionalni okvir

Republika Slovenija sprejema pravno ureditev na področju gozdarske statistike ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija bo uskladila svojo gozdarsko statis-

tiko s sistemom Efics in bo najkasneje do 31.12.2000 ustrezno prilagodila *Nacionalni program statističnih raziskovanj*. Pri določanju strukture gozdnih proizvodov bo prešla od upoštevanja kakovosti lesa na upoštevanje dejanske uporabe lesa.

Za izvajanje pravnega reda Evropske unije na področju Gozdarske statistike v Republiki Sloveniji že delujeta ustrezni instituciji. To sta Zavod za gozdove Slovenije in Statistični urad Republike Slovenije. Nadzor nad posredovanjem podatkov opravlja Inšpektorat Republike Slovenije za statistiko.

C. VARSTVO GOZDOV SKUPNOSTI PRED ATMOSFERSKIM ONESNAŽEVANJEM

Stanje na področju in sedanja zakonska ureditev

Slovenske gozdove ogrožajo poleg pogostih naravnih ujm (veter, žled, sneg, gozdni požari) tudi onesnaženost ozračja, marsikje pa naravno obnovo otežuje ali preprečuje številna rastlinojeda divjad.

Gozdarski inštitut Slovenije sodeluje pri izvajanju enotne periodične inventure poškodb gozdov že več kot deset let, podatki o zdravstvenem stanju slovenskih gozdov v skladu z evropsko metodologijo pa so bili doslej tudi redno objavljeni. V Republiki Sloveniji se izvaja tudi monitoring, kot ga določajo predpisi Evropske unije, vendar v manjšem obsegu, kot bi bilo potrebno. Ne glede na to, da se monitoring izvaja, v Republiki Sloveniji ni predpisa, ki bi določal metodologijo in zagotovil tehnični nadzor nad izvajanjem monitoringa. Zakonske možnosti za izdajo takšnega podzakonskega akta v Republiki Sloveniji so v Zakonu o gozdovih (Ur.l. RS 30/93) in v Zakonu o varstvu okolja (Ur.l. RS 32/93).

Pravni red Republike Slovenije na področju varstva gozdov Skupnosti pred atmosferskim onesnaževanjem ni uskladen s pravnim redom Evropske unije (Uredbe Sveta 3528/86/EEC, 2157/92/EEC, 307/97/EC in Uredbe Komisije 526/87/EEC, 1696/87/EEC, 1697/87/EEC, 1091/94/EC, 1390/97/EC).

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije in institucionalni okvir

Republika Slovenija sprejema pravno ureditev na področju varstva gozdov Skupnosti pred atmosferskim onesnaževanjem ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija bo uskladila svoj pravni red na področju Varstvo gozdov Skupnosti pred atmosferskim onesnaževanjem tako, da bo najkasneje do 31.03.2000 izdala *Pravilnik o varstvu gozdov* na podlagi Zakona o gozdovih. V pravilnik bo vgradila in uveljavila vsa določila iz pravnega reda Evropske unije, ki zadevajo monitoring prve stopnje, določila v zvezi z monitoringom druge

stopnje pa bo v ta pravilnik vgradila in uveljavila najkasneje do 31.12.2002.

Za izvajanje pravnega reda Evropske unije na področju Varstvo gozdov Skupnosti pred atmosferskim onesnaževanjem ima Republika Slovenija že ustanovljeni ustrezni instituciji, in sicer Gozdarski inštitut Slovenije in Zavod za gozdove Slovenije. Skladnost s predpisi bo nadziral Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo.

Za izplačila finančnih podpor, ki jih določa pravni red Evropske unije na področju Varstvo gozdov Skupnosti pred atmosferskim onesnaževanjem, bo najkasneje do 31.12.2002 usposobljena AKTRP.

Časovni razpored sprejemanja ter uveljavitve predpisov

Naslov slovenskega predpisa	EU reference	Datum izdaje	Datum uveljavitve	Pristojne ustanove
C. RAZVOJ PODEŽELJA, GOZDARSTVO				
1. RAZVOJ PODEŽELJA IN LOKALNA INICIATIVA LEADER				
Zakon o kmetijstvu	399R1257, 399R1260, 399R1750, 94/C180/12	30.06.2000		MKGP
Uredba o kriterijih za določitev območij s težjimi razmerami za kmetijsko dejavnost	399R1257, 399R1750	28.02.2000	28.02.2000	MKGP
Seznam območij s težjimi razmerami za kmetijsko dejavnost	399R1257, 399R1750	31.12.2000	31.12.2000	MKGP
Uredba o ekološkem kmetijstvu	399R1257, 399R1750	30.09.2000	30.09.2000	MKGP
2. GOZDARSTVO				
Pravilnik o varstvu gozdov	392R2158, 397R0308, 393R1170, 394R0804, 386R3528	31.03.2000	31.03.2000	

D. Veterinarske in fitosanitarne vsebine

1. VETERINARSKE VSEBINE

A. KONTROLNI UKREPI NA NOTRANJEM TRGU

Stanje na področju

Področje označevanja živali (Uredba Sveta 820/97/EC, Uredbe Komisije 2629/97/EC, 2630/97/EC, 494/98/EC, Direktiva Sveta 92/102/EEC, Uredba Komisije 2628/97/EC) v Republiki Sloveniji ureja *Zakon o veterinarstvu* (Ur.l. RS 82/94, 21/95, 16/96, 101/99), *Zakon o ukrepih v živinoreji* (Ur.l. SRS 17/78, 29/86), *Odredba o označevanju in registraciji govedi* (Ur.l. RS 86/99) ter *Odredba o označevanju domačih živali v prometu* (Ur.l. RS 38/94, 47/97). Odredba o označevanju in registraciji govedi je v celoti usklajena s pravnim redom Evropske unije, vendar še ni uveljavljena. Na področju označevanja prašičev, drobnice in konjev Odredba o označevanju domačih živali v prometu ni usklajena v delu, ki zahteva za vse imetnike obvezno vodenje evidenc živali na gospodarstvu.

Za označevanje govedi sta v Republiki Sloveniji trenutno odgovorni dve službi - veterinarska in selekcijska. Veterinarska služba označi živali v prometu ter živali, pri katerih opravi preventivne ukrepe (v skladu z vsakoletno odredbo o preventivnih in diagnostičnih preiskavah) in jih selekcijska služba po svojem programu predhodno še ni označila. Na ta način so vse živali v prometu sicer označene, vendar na enega od obeh predpisanih načinov. Vsaka od obeh služb vodi svoj register živali in centralno računalniško bazo podatkov. Obe bazi bo mogoče združiti.

Pri označevanju govedi se sistem, uveljavljen v Republiki Sloveniji, razlikuje od pravnega reda Evropske unije tudi v tem, da niso vse živali označene ob rojstvu, temveč najkasneje ob prvem premiku, da vodenje hlevske knjige ni obvezno za vse imetnike živali in da ne obstaja enotna baza podatkov, ki bi omogočala sledenje živali od rojstva do smrti.

Pravni red na področju informacijskih sistemov SHIFT in ANIMO (Direktive Sveta 90/425/EEC, Odločba Sveta 92/438/EEC, Odločbe Komisije 91/398/EEC, 91/426/EEC, 91/539/EEC, 91/585/EEC, 91/637/EEC, 91/638/EEC, 92/543/EEC, 97/152/EC, 97/394/EC) ni usklajen s pravnim redom Evropske unije. V Republiki Sloveniji ni pravnih aktov, ki bi podrobneje urejali to področje, niti niso vzpostavljene tehnične možnosti za izvajanje. Posamezni deli Veterinarske uprave Republike Slovenije (VURS) kot centralne veterinarske oblasti še niso medsebojno računalniško povezani v enotno računalniško mrežo (sedež VURS, mejna veterinarska inšpekcija, regionalne enote), prav tako še ne obstaja povezava VURS z veterinarskimi organizacijami, ki izvajajo dela z javnimi pooblastili.

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropska unije

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije na področju Kontrolni ukrepi na notranjem trgu in ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija bo pri označevanju govedi najkasneje do 30.06.2000 uveljavila *Odredbo o označevanju in registraciji govedi*, s čemer bo uskladila izvedbeno prakso pri označevanju govedi. Na področju označevanja prašičev, drobnice in konj bo pravni red in izvedbo uskladila najkasneje do 30.06.2000 s izdajo in uveljavitvijo dopolnjene *Odredbe o označevanju domačih živali v prometu*.

Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2000 sprejela *Pravilnik o vsebini baz podatkov, metodologiji in načinu zbiranja dokumentacije in drugih evidenc v veterinarstvu*, ki ga bo uveljavila z dnem dejanskega pristopa k Evropski uniji. Ta pravilnik bo osnova za uvedbo in uporabo evropskih računalniških sistemov ANIMO, SHIFT, INFORVET in ADNS, ki jih ni mogoče vzpostaviti pred dnevom dejanskega pristopa k Evropski uniji.

Institucionalni okvir za izvajanje usklajene zakonodaje

Republika Slovenija že ima Službo za identifikacijo in registracijo živali (SIR), ki je odgovorna za vodenje centralnih evidenc za govedo, prašiče in drobnico in je organizirana kot poseben oddelek MKGP. Republika Slovenija bo okrepila in usposobila SIR tako, da bo najkasneje do 31.12.2002 vodil centralne evidence govedi, prašičev in drobnice v skladu z zahtevami pravnega reda Evropske unije.

Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2000 izboljšala računalniško opremljenost regionalnih enot veterinarske inšpekcije in mejne veterinarske inšpekcije, vzpostavila povezavo vseh enot VURS in pooblaščenih veterinarskih organizacij prek računalniškega omrežja ter okrepila mrežo javne veterinarske službe (VURS, pooblaščen laboratoriji, zasebni veterinarske organizacije s koncesijo) za izvajanje zakonodaje na področju informacijskih sistemov ANIMO, SHIFT, INFORVET in ADNS.

Tako bo do predvidenega datuma pristopa (31.12.2002) pravni red na področju Kontrolni ukrepi na notranjem trgu v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije.

B. IZDATKI V VETERINARSTVU*Stanje na področju*

Področje Izdatki v veterinarstvu (Odločba Sveta 90/424/EEC, Direktiva Sveta 85/73/EEC) v Republiki Sloveniji ureja *Zakon o veterinarstvu* (Ur.l. RS 82/94, 21/95, 16/96, 101/99), ki določa najmanjši obseg varstva živali pred kužnimi boleznimi, pravice do odškodnine in postopek za izplačilo odškodnine, pristojbine za potrdila, zdravstvena spričevala in dovoljenja, za veterinarsko sanitarne preglede in preiskave ter za izvajanje drugih dejavnosti, določenih z zakonom o veterinarstvu. To področje ureja tudi vsakoletni državni proračun, ki zagotavlja sredstva za izplačilo odškodnin, ki jih načrtuje in vodi VURS. Podrobneje področje urejata še *Pravilnik o razvrstitvi živalskih kužnih bolezni, določitvi načina in postopka obveščanja ter določitvi laboratorijskih testov in metod* (Ur.l. RS 34/96, 54/96) in *Uredba o pristojbinah na področju veterinarstva* (Ur.l. RS 6/95, 10/95, 14/95, 4/95), ki določa višino pristojbine, ki jo morajo plačevati lastniki živali oz. nosilci dejavnosti.

Pravni red v Republiki Sloveniji ni usklajen s pravnim redom Evropske unije v delu, ki se nanaša na pristojbine za opravljanje storitev. Pravni red Evropske unije določa, da se morajo nadzor in preiskave, ki jih opravlja veterinarska služba, financirati iz pristojbin in da je izvajanje nalog na tem področju dolžnost državnih organov oziroma centralne veterinarske oblasti, ki mora natančno določiti sredstva iz pristojbin, ki jih bo uporabila za veterinarski nadzor.

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije in institucionalni okvir

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije na področju Izdatki v veterinarstvu in ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2001 sprejela in najkasneje do 31.12.2002 uveljavila spremembe in dopolnitve *Pravilnika o razvrstitvi živalskih kužnih bolezni, določitvi načina in postopka obveščanja ter določitvi laboratorijskih testov in metod* ter najkasneje do 31.12.2002 izdala in uveljavila spremembe in dopolnitve *Uredbe o pristojbinah na področju veterinarstva*, s katerima bo določila višine pristojbin in uskladila postopke s pravnim redom Evropske unije na tem področju.

Republika Slovenija ima za implementacijo usklajene zakonodaje že vzpostavljene institucije (VURS kot centralna veterinarska oblast, pooblaščen laboratoriji, zasebne veterinarske organizacije s koncesijo), ki jih bo najkasneje do 31.12.2002 dodatno usposobila in okrepila.

Tako bo do predvidenega datuma pristopa (31.12.2002) pravni red na področju Izdatki v veterinarstvu v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije.

C. KONTROLNI UKREPI PRI DOLOČENIH ŽIVALSKIH KUŽNIH BOLEZNIH*Stanje na področju*

Področje Kontrolni ukrepi pri določenih živalskih kužnih boleznih (Direktive Sveta 85/511/EEC, 90/423/EEC, 80/217/EEC, 92/35/EEC, 92/40/EEC, 92/66/EEC, 93/53/EEC, 92/119/EEC, 95/70/EC, 82/894/EEC) v Republiki Sloveniji urejajo *Zakon o veterinarstvu* (Ur.l. RS 82/94, 21/95, 16/96, 101/99) ter podzakonski akti. Zakonodajo iz omenjenega področja izvaja VURS kot centralna veterinarska oblast s svojimi regionalnimi enotami in izpostavami, pooblaščenimi laboratoriji in zasebnimi veterinarji s koncesijo. Pravni red Republike Slovenije je usklajen s pravnim redom Evropske unije, razen v delu, ki se nanaša na bolezi školjk (Direktiva Sveta 95/70/EC), na prepoved cepljenja prašičev proti klasični prašičji kugi (Direktiva Sveta 80/217/EEC), na listo bolezni, za katere se zahteva obveščanje (Direktiva Sveta 82/894/EEC) ter na časovne termine in način obveščanja o kužnih boleznih.

Republika Slovenija letno z Odredbo o preventivnih in diagnostičnih preiskavah predpisuje preventivne ukrepe, kot je cepljenje proti klasični prašičji kugi.

Lista bolezni, za katere se v Republiki Sloveniji zahteva takojšnje obveščanje, je bistveno širša od liste, ki jo določa pravni red Evropske unije. Obsega 86 bolezni, ki so našteje v Zakonu o veterinarstvu. Obveščanje je urejeno na način, da zasebne veterinarske organizacije sporočijo primer

pojava kužne bolezni na območno enoto Veterinarskega zavoda Slovenije (VZS), ki o tem obvesti regionalno izpostavo veterinarske inšpekcije in center VZS, ta pa VURS in pooblaščen laboratorije. Pooblaščen laboratoriji so usposobljeni za osnovno serološko diagnostiko. Republika Slovenija še ni določila skupin bolezni, ki jih bo usposobljena ugotoviti sama v celoti, kot to zahteva pravni red Evropske unije.

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije in institucionalni okvir

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije za področju Kontrolni ukrepi pri določenih živalskih kužnih boleznih in ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem. Republika Slovenija zahteva, da se ji prizna status države, proste bolezni Aujeszkega (10. člen Direktive Sveta 64/432/EEC), ker te bolezni v Republiki Sloveniji ni.

Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2000 uskladila pravni red v delu, ki se nanaša na bolezni školjk z izdajo in uveljavitvijo *Navodila o nadzoru nad boleznimi školjk*. Najkasneje do 31.12.2000 bo Republika Slovenija iz *Odredbe o preventivnih in diagnostičnih preiskavah* izločila preventivni ukrep cepljenja proti klasični prašičji kugi in prenehala s cepljenjem. Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2001 dopolnila in spremenila obstoječi *Pravilnik o razvrstitvi živalskih kužnih bolezni, določitvi načina in postopka obveščanja ter določitvi laboratorijskih testov in metod* in obstoječi *Pravilnik o obrazcu zdravstvenega spričevala za živali in obrazcu veterinarske napotnice*, s katerima bo uskladila področje liste bolezni ter načina in sistema obveščanja o pojavu kužnih bolezni, kot tudi nadzora nad boleznimi, ki jih ureja pravni red Evropske unije. Republika Slovenija se bo najkasneje do 31.12.2002 v celoti usposobila za prevzem pravnega reda na področju obveščanja.

Republika Slovenija bo sama zagotovila izvajanje osnovne diagnostike pri posebno nevarnih kužnih boleznih, samo tipizacijo povzročitelja pa bo prepustila referenčnim laboratorijem v drugih državah članicah Evropske unije. Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2002 pooblastila ustrezne referenčne laboratorije v drugih državah članicah Evropske unije za diagnostiko tistih kužnih bolezni, ki jih, zaradi predrage tehnologije in opreme, ne bo diagnosticirala v svojih pooblaščenih laboratorijih.

Za izvajanje usklajene zakonodaje bo Republika Slovenija najkasneje do 31.12.2002 usposobila in okrepila sistem veterinarskega nadzora, ki ga izvajajo VURS kot centralna veterinarska oblast, VZS, pooblaščen laboratorij in zasebne veterinarske organizacije s koncesijo. Tako bo do predvidenega datuma pristopa (31.12.2002)

pravni red na področju ukrepov pri določenih živalskih kužnih boleznih v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije.

D. PROMET Z ŽIVIMI ŽIVALMI, ŽIVALSKIM SEMENOM, JAJNIMI CELICAMI IN ZARODKI TER PROIZVODI ŽIVALSKEGA IZVORA

Stanje na področju

Področje prometa z živimi živalmi (Direktive Sveta 64/432/EEC, 91/68/EEC, 90/426/EEC, 90/539/EEC, 91/67/EEC, 90/425/EEC), prometa z živalskim semenom, jajčnimi celicami in zarodki (Direktive Sveta 88/407/EEC, 90/429/EEC, 92/65/EEC) ter prometa s proizvodi živalskega izvora (Direktive Sveta 89/662/EEC, 92/118/EEC, 91/494/EEC, 72/461/EEC, 91/495/EEC, 92/45/EEC, 80/215/EEC, 92/46/EEC), v Republiki Sloveniji ureja *Zakon o veterinarstvu* (Ur.l. RS 82/94, 21/95, 16/96, 101/99) in na njegovi podlagi izdani podzakonski akti.

Pravni red Republike Slovenije, ki ureja promet z živimi živalmi, temelji na sistemu izdajanja zdravstvenih spričeval in je usklajen s pravnim redom Evropske unije, razen v delu, ki se nanaša na postopke za določanje rej živali, prostih določenih kužnih bolezni. Nadzor na ozemlju Republike Slovenije izvaja zasebna veterinarska služba s koncesijo z izdajanjem zdravstvenih spričeval za pošiljke živali v notranjem prometu. Nadzor v mednarodnem prometu izvajajo pooblaščen veterinarji VZS, ki potrjujejo zdravstvene certifikate za izvoz živih živali iz Republike Slovenije. Sistem nadzora je usklajen s pravnim redom Evropske unije.

Na področju prometa z živalskim semenom, jajčnimi celicami in zarodki izvaja v Republiki Sloveniji veterinarska služba stalen nadzor nad rejskimi centri za plemenske živali in zbiranjem živalskega semena. Republika Slovenija ima v ta namen v celoti ustrezno vzpostavljen sistem institucij (VURS kot centralna veterinarska oblast, VZS, pooblaščen laboratoriji, zasebne veterinarske organizacije s koncesijo). Področje prometa z živalskim semenom, jajčnimi celicami in zarodki je usklajeno s pravnim redom Evropske unije.

Na področju prometa s proizvodi živalskega izvora nadzor na ozemlju Republike Slovenije izvaja VZS s sistematičnim nadzorom v objektih za pridelavo in predelavo proizvodov živalskega izvora. Promet proizvodov znotraj države temelji na sistemu izdajanja potrdil o zdravstvenem stanju pošiljke. Omenjena potrdila izdajajo veterinarji VZS. Nadzor v mednarodnem prometu prav tako izvajajo veterinarji VZS, ki potrjujejo zdravstvene certifikate za izvoz proizvodov iz Republike Slovenije. Sistem nadzora je usklajen s pravnim redom Evropske unije.

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije in institucionalni okvir

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije na področju Promet z živimi živalmi, živalskim semenom, jajčnimi celicami in zarodki ter proizvodi živalskega izvora in ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

E. VETERINARSKO JAVNO ZDRAVSTVO

Stanje na področju

142 Področje Veterinarsko javno zdravstvo (Direktive Sveta 93/43/EEC, 64/433/EEC, 77/1999/EEC, 92/46/EEC, 94/65/EC, 91/492/EEC, 91/493/EEC, 91/495/EEC, 92/45/EEC, 90/667/EEC, 92/118/EEC, 89/437/EEC, 96/23/EC, 92/117/EEC) v Republiki Sloveniji ureja *Zakon o veterinarstvu* (Ur.l. RS 82/94, 21/95, 16/96, 101/99) ter *Pravilnik o ukrepih za preprečevanje škodljivih posledic zaradi ostankov zdravil v surovinah in proizvodih živalskega izvora* (Ur.l. SRS 31/86), *Pravilnik o veterinarsko-sanitarnih pogojih za proizvodnjo živil živalskega izvora ter oddajo v promet za javno potrošnjo* (Ur.l. RS 91/99), *Pravilnik o veterinarski oznaki zdravstvene ustreznosti živil živalskega izvora, označevanju šarže in certificiranju* (Ur.l. RS 94/99), *Pravilnik o veterinarsko-sanitarnem nadzoru živilskih obratov, veterinarsko-sanitarnih pregledih ter o pogojih zdravstvene ustreznosti živil in surovin živalskega izvora* (izdan najkasneje do 31.12.1999) ter *Pravilnik o ravnanju z živalskimi odpadki in minimalnih higiensko tehničnih pogojih za ureditev objekta za obdukcijo ter zbiranje, transport in predelavo odpadkov živalskega izvora* (Ur.l. SRS 12/81).

Pravni red Republike Slovenije je delno usklajen s pravnim redom Evropske unije. Neusklajen je na področju zaščite pred zoonozami in pred povzročitelji zoonoz pri živalih in proizvodih živalskega porekla (Direktiva 92/117/EEC) ter na področju načina odstranjevanja živalskih odpadkov in higiensko tehničnih pogojev za obrate za zbiranje in predelavo živalskih odpadkov (Direktiva 90/667/EEC).

Področje sledljivosti živil ter označevanja živil (Direktive Sveta 64/433/EEC, 77/1999/EEC, 71/118/EEC in drugi predpisi) v Republiki Sloveniji ureja *Pravilnik o veterinarski oznaki zdravstvene ustreznosti živil živalskega izvora, označevanju šarže in certificiranju* (Ur.l. RS 94/99), ki je usklajen s pravnim redom Evropske unije, vendar še ni uveljavljen.

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije in institucionalni okvir

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije na področju Veterinarsko javno zdravstvo in ne zahteva

prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2000 sprejela in uveljavila *Pravilnik za zaščito pred zoonozami in pred povzročitelji zoonoz pri živalih in proizvodih živalskega porekla*, s katerim bo uskladila pravni red v delu, ki ga ureja Direktiva 92/117/EEC. Spremembe *Pravilnika o ravnanju z živalskimi odpadki in minimalnih higiensko tehničnih pogojih za ureditev objekta za obdukcijo ter zbiranje, transport in predelavo odpadkov živalskega izvora*, s katerim bo uskladila pravni red v delu, ki ga ureja Direktiva 90/667/EEC bo Republika Slovenija sprejela najkasneje do 31.12.2000 in uveljavila najkasneje do 31.12.2001. Področje sledljivosti živil in proizvodov bo usklajeno z uveljavitvijo *Pravilnika o veterinarski oznaki zdravstvene ustreznosti živil živalskega izvora, označevanju šarže in certificiranju* najkasneje do 31.12.2000. Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2000 izdala in uveljavila *Pravilnik o veterinarsko-sanitarnih pogojih za druge proizvode, ki še niso predpisani v drugih veterinarskih predpisih, s katerimi se lahko prenese kužna bolezen ali ogrozi zdravje ljudi (balai proizvodi)*.

Za izvajanje usklajene zakonodaje bo Republika Slovenija najkasneje do 31.12.2002 usposobila in okrepila sistem veterinarskega nadzora, ki ga izvajajo VURS kot centralna veterinarska oblast s pooblaščenimi veterinarji VZS, pooblaščenimi laboratoriji ter zasebnimi veterinarskimi organizacijami s koncesijo.

Tako bo do predvidenega datuma pristopa (31.12.2002) pravni red na področju Veterinarsko javno zdravstvo v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije.

F. HORIZONTALNI UKREPI

Prepoved snovi s hormonskim ali tireostatskim delovanjem in beta-agonisti, medicirana krma, ravnanje z živalskimi odpadki

Stanje na področju

Področje Prepoved snovi s hormonskim ali tireostatskim delovanjem in beta-agonisti (Direktive Sveta 96/22/EC, Odločba Sveta 90/218/EEC) v Republiki Sloveniji ureja *Odredba o prepovedi prometa in uporabe določenih zdravil zaradi preprečevanja škodljivih posledic zaradi ostankov teh zdravil v živilih* (Ur.l. RS 88/99), ki določa prepoved rabe omenjenih snovi ter *Zakon o zdravilih in medicinskih pripomočkih* (Ur.l. 101/99), ki določa postopke registracije in dovoljenj za veterinarske preparate. Pravni red Republike Slovenije je na tem področju delno usklajen s pravnim redom Evropske unije.

Področje Medicirana krma (Direktivi Sveta 90/167/EEC, 70/524/EEC in drugi predpisi) v Republiki Sloveniji ureja *Zakon o zdravilih in medicinskih pripomočkih* (Ur.l. 101/99), ki določa postopke registracije in dovoljenj za

predmešanice za pripravo medicirane krme in je v tem delu usklajen s pravnim redom Evropske unije. *Pravilnik o zdravstveni ustreznosti krme* (Ur.l. RS 20/96, 26/97, 22/99) določa najvišje dovoljene količine določenih sestavin v krmi, prepoveduje rabo hormonov, tireostatikov, bronhodilatatorjev in sedativov in je v tem delu usklajen z določbami Direktive 70/524/EEC. V pravnem redu Republike Slovenije pojem medicirane krme, način njene proizvodnje in dajanja na trg ter uporabe predmešanic za pripravo medicirane krme ni opredeljen v skladu s pravnim redom Evropske unije.

Področje ravnanja z živalskimi odpadki (Direktiva Sveta 90/667/EEC) v Republiki Sloveniji urejata *Zakon o veterinarstvu* (Ur.l. RS 82/94, 21/95, 16/96 in 101/99) in *Pravilnik o ravnanju z živalskimi odpadki in minimalnih higiensko tehničnih pogojev za ureditev objekta za obdukcijo ter zbiranje, transport in predelavo odpadkov živalskega izvora* (Ur.l. SRS 12/81), ki določa ravnanje z živalskimi trupli in odpadki, pogoje za zbiranje in prevoz živalskih odpadkov ter pogoje za ureditev objektov za zbiranje in predelavo odpadkov. Področje je urejeno tudi z *Odredbo o prepovedi uporabe mesno-kostne moke v prehrani prežvekovalcev* (Ur.l. RS 27/96 in 68/96), ki prepoveduje uporabo mesno-kostne moke v prehrani prežvekovalcev v Republiki Sloveniji.

V Republiki Sloveniji poteka zbiranje živalskih odpadkov preko veterinarsko-higienske službe, ki je organizirana znotraj VZS. V Republiki Sloveniji deluje en obrat za predelavo živalskih odpadkov (kafilacija), ki izpolnjuje tehnične pogoje, predpisane z Direktivo Sveta 90/667/EEC za odpadke z velikim tveganjem. Omenjeni obrat je pod stalnim veterinarskim nadzorom.

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije in institucionalni okvir

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije na področju Horizontalni ukrepi - prepoved snovi s hormonskim ali tireostatskim delovanjem in beta-agonisti, medicirana krma, ravnanje z živalskimi odpadki ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija bo na podlagi Zakona o zdravilih in medicinskih pripomočkih najkasneje do 31.12.2000 izdala in uveljavila *Pravilnik o prepovedi uporabe snovi s hormonskim ali tireostatskim delovanjem in beta agonistov*, ki bo natančno opredelil vrsto teh substanc, katerih uporaba je prepovedana v rejske namene, pogoje, pod katerimi se lahko uporabljajo v terapevtske namene oz. nekatere zootehnične namene ter nadzor nad prometom in uporabo teh substanc.

Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2000 izdala in uveljavila *Pravilnik o pogojih proizvodnje, dajanja na trg, predpisovanja in uporabe predmešanic za pripravo*

medicirane krme, ki bo natančno določil pogoje proizvodnje in predpisal postopke dajanja medicirane krme na trg ter določil uporabo predmešanic pri uporabi medicirane krme.

Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2001 določila komisije za strokovno presojo postopkov in dokumentacije za registracijo preparatov in predmešanic za pripravo medicirane krme in tako izboljšala strokovno presojo predložene dokumentacije za odobritev teh preparatov in medicirane krme za uporabo v terapevtske namene glede kakovosti, učinkovitosti, varnosti in okoljske primernosti. Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2001 okrepila uradni nadzor nad uporabo teh substanc v terapevtske namene, kakor tudi nad prometom živali in proizvodov živalskega izvora, ki ga bo izvajal VURS kot centralna veterinarska oblast s svojimi regionalnimi enotami veterinarske inšpekcije.

Republika Slovenija bo na podlagi Zakona o veterinarstvu najkasneje do 31.12.2000 spremenila *Pravilnik o ravnanju z živalskimi odpadki in minimalnih higiensko tehničnih pogojev za ureditev objekta za obdukcijo ter zbiranje, transport in predelavo odpadkov živalskega izvora* v določbah, ki se nanašajo na ločevanje in obdelavo živalskih odpadkov z nizkim in visokim tveganjem, na uvedbo sistema samokontrole v obratu ter uskladila mikrobiološke normative za nadzor mestno-kostne moke z normativi, predpisanimi v Direktivi Sveta 90/667/EEC. Pravilnik bo Republika Slovenija uveljavila najkasneje do 31.12.2001.

Tako bo do predvidenega datuma pristopa (31.12.2002) pravni red na področju Horizontalni ukrepi - prepoved snovi s hormonskim ali tireostatskim delovanjem in beta-agonisti, medicirana krma, ravnanje z živalskimi odpadki v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije.

G. ZAŠČITA ŽIVALI

Stanje na področju

Področje Zaščita živali (Direktive Sveta 91/628/EEC, 91/629/EEC, 91/630/EEC, 88/166/EEC, 93/119/EC, 98/58/EC, 1999/74/EC) v Republiki Sloveniji ureja *Zakon o zaščiti živali* (Ur.l. RS 98/99), *Zakon o veterinarstvu* (Ur.l. RS 82/94, 21/95, 16/96, 101/99), *Zakon o ukrepih v živinoreji* (Ur.l. SRS 17/78, 29/86) ter podzakonski akti. Pravni red Republike Slovenije ni usklajen s pravnim redom Evropske unije.

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije in institucionalni okvir

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije za področje zaščite živali in ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija bo na podlagi Zakona o zaščiti živali

najkasneje do 30.6.2002 izdala in uveljavila *Pravilnik o zaščiti živali pri transportu*, *Pravilnik o zaščiti živali pri klanju* in *Pravilnik o zaščiti živali v reji*. Na novo bodo določeni standardi za prevoz živali, postopek registracije prevoznikov in vozil za prevoz živali, dolžnosti prevoznika, obvezni počitki in napajanje živali, načrti poti ter sistemi nadzora.

Republika Slovenija pričakuje težave pri prilagajanju pravnemu redu Evropske unije na področju zaščite živali v reji. Republika Slovenija bo s študijo, ki bo izdelana najkasneje do 31.12.2000, podrobno preučila stanje pri rejcih in na podlagi rezultatov natančneje opredelila korake prilagajanja na tem področju.

Za izvajanje usklajene zakonodaje bo Republika Slovenija najkasneje do 31.12.2002 usposobila in okrepila sistem veterinarskega nadzora, ki ga izvajajo VURS kot centralna veterinarska oblast s pooblaščenimi veterinarji VZS ter zasebnimi veterinarskimi organizacijami s koncesijo.

144

Nekatere naloge nadzora nad izvajanjem pravnega reda na področju zaščite živali bodo izvajali tudi Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo, Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor ter policija, ki bodo za te naloge najkasneje do 31.12.2002 okrepljeni in usposobljeni.

Tako bo do predvidenega datuma pristopa (31.12.2002) pravni red na področju Zaščita živali v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije.

H. ZOOTEHNIKA

Stanje na področju

Področje Zootehnika (Direktive Sveta 77/504/EEC, 88/661/EEC, 89/361/EEC, 90/427/EEC, 90/428/EEC, 91/174/EEC, 94/28/EC) v Republiki Sloveniji ureja *Zakon o ukrepih v živinoreji* (Ur.l.SRS 17/78, 29/86), *Zakon o veterinarstvu* (Ur.l. RS 82/94, 21/95, 16/96, 101/99), *Zakon o kmetijsko gozdarski zbornici* (Ur.l. RS 41/99), *Zakon o kobilarni Lipica* (Ur.l. RS 29/96) ter podzakonski predpisi. Pravni red Republike Slovenije ureja področje vodenja rejskih knjig in označevanja plemenskih živali, promet s plemenskimi živalmi, selekcijo in rodovništvo, kontrolo proizvodnje in reprodukcije, način potrjevanja plemenjakov ter metode testiranja plemenskih živali. Te naloge se izvajajo na podlagi selekcijskega programa za posamezno vrsto oziroma pasmo živali.

Pravni red Republike Slovenije na področju zootehnike je delno usklajen s pravnim redom Evropske unije. Neusklajen je v delu, ki se nanaša na križanje živali, na postopke pri odbiri in uporabi plemenjakov za prirodni pripust, na postopke pri uvozu plemenskega materiala, na rejske organizacije in usposobljenost rejskih organizacij

za izvajanje nalog s področja zootehnike, na rejo plemenskih hibridnih prašičev, na določbe glede tekmovanj kopitarjev in določbe za druge živali (razen za govedo, prašiče, konje, perutnino, ovce, ribe in čebele).

Zakon o ukrepih v živinoreji dovoljuje križanje živali le znotraj rejskega programa. Plemenjaki za prirodni pripust morajo biti odbrani s strani komisije, vsako leto se izda odločba o dovoljeni uporabi. Rejci ne smejo sami izvajati osemenjevanja živali, dovoljene so le izjeme pod posebnimi pogoji na podlagi koncesijske pogodbe z VURS. Uvoz plemenskih živali je mogoč le ob izpolnjevanju predpisanih zootehničnih pogojev in če so živali po plemenski vrednosti boljše od povprečja domačih. Uporabo novih pasem, linij in uvoženih živali dovoljuje minister, pristojen za kmetijstvo na podlagi izvedenih testiranj ali ocen. Uvoz in promet čebel drugih pasem kot *Apis mellifera Carnica* je posebej omejen.

Metode testiranja, kontrole proizvodnje ter način izračunavanja plemenske vrednosti in priznavanje plemenjakov v govedoreji in reji drobnice potekajo v skladu s pravili mednarodne organizacije ICAR. Od leta 1996 dalje je Republika Slovenija polnopravna članica INTERBULL in ICAR s pravico uporabe posebnega pečata (suhi žig). V zadnjih petih letih se Republika Slovenija vključuje tudi v evropski test mladih bikov, ki poteka pod nadzorom INTERBULL centra. Slovenske organizacije rejcev so članice raznih evropskih in svetovnih zvez in združenj.

Naloge na področju zootehnike izvajajo pooblaščen javne ustanove. Organiziranje rejskih organizacij - društev in zvez intenzivno poteka od leta 1991. Rejske organizacije nastajajo večinoma na podlagi *Zakona o društvih* (Ur.l RS 60/95), kjer so društva opredeljena kot pravne osebe zasebnega prava. Rejske organizacije tako lahko pridobijo koncesijo za izvajanje nalog s področja zootehnike le v omejenem obsegu (ne morejo se ukvarjati s pridobitno dejavnostjo), in nimajo usposobljenih strokovnih služb za popoln prevzem nalog. V letih 1998 in 1999 je bila izdelana študija "Vloga rejskih organizacij pri selekciji in rodovništvu v živinoreji ter predlagani modeli organizacije, prilagojeni zahtevam Evropske unije", ki je opredelila ključne naloge za prevzem pravnega reda Evropske unije na tem področju.

V pravnem redu Republike Slovenije ni urejeno področje reje plemenskih hibridnih prašičev, področje tekmovanj kopitarjev in področje zootehničnih določil za druge živali (razen za govedo, prašiče, konje, perutnino, ovce, ribe in čebele).

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije na področju Zootehnika vendar zahteva:

- prehodno obdobje v delu, ki se nanaša na "rejske organizacije in pristojnosti rejskih organizacij pri izvajanju nalog s področja zootehnike" (Odločbe Komisije 84/247/EEC, 89/501/EEC, 89/504/EEC, 90/254/EEC, 92/353/EEC, 92/354/EEC) v trajanju do 31.12.2004. Republika Slovenija zahteva da v prehodnem obdobju ne veljajo določila, ki se nanašajo na vlogo rejskih organizacij pri izvedbi nalog s področja zootehnike;
- izjemo - omejitev prometa na območju Republike Slovenije s čebelami, ki niso pasme Kranjska čebela - *Apis mellifera Carnica* (Direktiva Sveta 91/174/EEC).

Republika Slovenija bo na področju Zootehnika pravni red postopoma v celoti posodobila, pregledneje uredila in ga hkrati v celoti uskladila s pravnim redom Evropske unije. Republika Slovenija bo najkasneje do 30.06.2000 pripravila program ukrepov in aktivnosti za uveljavitev pravnega reda Evropske unije na področju zootehnike. V programu bodo določene ključne faze prilagajanja z opredeljenimi nosilci in roki, vključno s potrebno tujo tehnično pomočjo pri vzpostavitvi in usposobitvi rejskih organizacij.

Republika Slovenija bo najkasneje do 30.06.2001 sprejela *Zakon o živinoreji* in postopoma, najkasneje do 31.12.2002, uveljavila podzakonske akte. Tako bo do predvidenega datuma pristopa (31.12.2002) pravni red na področju Zootehnika v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije, razen v delu za katerega Republika Slovenija zahteva prehodno obdobje.

Institucionalni okvir za implementacijo zakonodaje

Za izvajanje nalog na področju zootehnike bo Republika Slovenija najkasneje do 31.12.2000 kadrovsko okrepila MKGP.

Najkasneje do 31.12.2001 bo Republika Slovenija potrdila odgovorno institucijo oziroma institucije za postavitev pravil za merjenje proizvodnosti in ocenjevanja plemenske vrednosti ter za publiciranje rezultatov. Najkasneje do 31.12.2002 bo Republika Slovenija za potrebe izvajanja tekmovanj kopitarjev imenovala nacionalno koordinacijsko telo za zbiranje in posredovanje podatkov o tekmovanjih kopitarjev. Najkasneje do 31.12.2004 bodo v Republiki Sloveniji rejske organizacije oziroma rejske zveze usposobljene in registrirane za izvajanje nalog na področju zootehnike.

Za naloge nadzora bo kadrovsko in strokovno okrepljen Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo kot organ v sestavi MKGP. Za izvajanje nadzora v skladu z zahtevami pravnega reda Evropske unije bo usposobljen najkasneje do 31.12.2002.

Utemeljitev zahteve

Zahteva za prehodno obdobje v delu, ki se nanaša na "rejske organizacije in pristojnosti rejskih organizacij pri izvajanju nalog s področja zootehnike" (Odločbe Komisije 84/247/EEC, 89/501/EEC, 89/504/EEC, 90/254/EEC, 92/353/EEC, 92/354/EEC) v trajanju do 31.12.2004. Republika Slovenija zahteva da v prehodnem obdobju ne veljajo določila, ki se nanašajo na vlogo rejskih organizacij pri izvedbi nalog s področja zootehnike.

Pravni red Evropske unije določa, da je pomemben del nalog na področju selekcije in kontrole proizvodnje domačih živali (vodenje rejskih knjig, izdajanje pedigreev, identifikacija živali in drugo) lahko poverjen le strokovno usposobljenim rejskim organizacijam. V Republiki Sloveniji te naloge zaenkrat opravljajo različne javne ustanove. Rejske organizacije so ustanovljene, vendar še ne delujejo na način kot to določa pravni red Evropske unije. Prezem 145

nalag terja uskladitev nacionalne zakonodaje ter statusno, organizacijsko in strokovno usposobitev rejskih organizacij. Hkrati je potrebno na novo organizirati celotno področje izvajanja selekcije in kontrole proizvodnje domačih živali. Republika Slovenija ocenjuje, da tako velikih sistemskih sprememb ne bo mogoče izpeljati do predvidenega pristopa k Evropski uniji (31.12.2002), zato Republika Slovenija zahteva prehodno obdobje do 31.12.2004.

Zahteva za izjemo - omejitev prometa na območju Republike Slovenije s čebelami, ki niso pasme Kranjska čebela - *Apis mellifera Carnica* (Direktiva Sveta 91/174/EEC).

Kranjska čebela (*Apis mellifera Carnica*) je v Republiki Sloveniji avtohtona pasma čebele. Pomembni so štirje tipi kranjske čebele (alpski, panonski, dinarski in mediteranski), ki so prilagojeni na zelo različne in za posamezne regije značilne naravne ekosisteme. Republika Slovenija že več kot 100 let izvaja neprekinjeno strokovno delo za ohranitev avtohtone pasme kranjske čebele in izboljšanje njenih proizvodnih lastnosti in to avtohtono čebelo že vrsto let vključuje tudi v program genske banke. V Republiki Sloveniji je promet s čebelami drugih pasem strogo omejen. Čebela se razmnožuje na svojstven način, popoln nadzor parjenja matic ni mogoč. Brez omejitve prometa s čebelami drugih pasem, lahko pričakujemo križanje avtohtone kranjske čebele z drugimi pasmami in s tem posledično zmanjšanje njene prilagojenosti na okolje ter njeno povečano občutljivost za čebelje bolezni in dvig agresivnosti čebeljih družin. Ob odprtju prometa obstaja realna nevarnost, da bi avtohtona kranjska čebela postopoma izginila in z njo tudi dragocen genetski vir. Zato Republika Slovenija zahteva omejitev pri prometu s čebelami drugih pasem.

I. UVOZ ŽIVALI IN PROIZVODOV ŽIVALSKEGA IZVORA IZ TRETJIH DRŽAV

Mejna veterinarska inšpekcija

Stanje na področju

Področje mejne veterinarske inšpekcije (Direktive Sveta 91/496/EEC, 97/78/EC in 89/662/EEC, 90/667/EEC/ 90/675/EEC, 92/118/EEC in Odločbe Komisije 93/13/EEC, 1999/302/EC, 1999/518/EC, Uredba Sveta 2504/88/EEC) v Republiki Sloveniji ureja *Zakon o veterinarstvu* (Ur.l. RS 82/94, 21/95, 16/96, 101/99) in drugi predpisi s področja veterinarstva in veterinarsko-sanitarnih pregledov na meji. S pravnim redom Evropske unije ni usklajena tehnična opremljenost na mejnih prehodih, kjer izvaja svojo dejavnost mejna veterinarska inšpekcija ter pristojnosti za nadzor nad živili živalskega izvora na meji. V Republiki Sloveniji izvajata nadzor veterinarska in zdravstvena inšpekcija, kar je v nasprotju s pravnim redom Evropske unije, ki zahteva nediskriminatorni nadzor živil živalskega izvora.

V Republiki Sloveniji se veterinarsko sanitarni nadzor na meji trenutno izvaja na 8 mejnih veterinarskih postajah in na 22 cestnih, železniških, letaliških in pristaniških mejnih prehodih. Nadzor izvaja 38 mejnih veterinarskih inšpektorjev. Izobrazbena struktura inšpektorjev je ustrezna in omogoča izvajanje vseh strokovnih nalog mejne veterinarske inšpekcije. Novi prehodi na meji z Republiko Hrvaško in Republiko Madžarsko so začasni, urejeni v montažnih bivalnikih. Železniški mejni prehodi, razen na Jesenicah in v Mariboru, ne izpolnjujejo strokovno tehničnih pogojev, nekatere zahteve, ki jih določa pravni red Evropske unije pa niso izpolnjene tudi na letališču Ljubljana-Brnik in v Luki Koper.

Republika Slovenija vlagi velike napore za zagotovitev ustreznih razmer na mejnih prehodih z Republiko Hrvaško, ki bodo ob pristopu v Evropsko unijo prevzeli naloge vstopnih mejnih prehodov za države Evropske unije. Sprejet je že predlog lokacije cestnih mejnih prehodov in sicer Obrežje za živali in živila živalskega izvora, Gruškovje in Jelšane pa le za proizvode živalskega izvora.

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije za področje Mejna veterinarska inšpekcija in ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Zaradi načrtovane izgradnje mednarodnih avtocestnih povezav (pyrnska avtocesta - mejni prehod Gruškovje, avtocesta Trst-Koper-Reka - mejni prehod Jelšane), bodo mejne kontrolne točke, ki so sedaj v Republiki Slovenije v uporabi, premeščene na traso novih avtocest. Ker trase mednarodnih avtocestnih povezav še niso določene

(predvidoma bodo določene do 31.12.2002), Republika Slovenija do predvidenega pristopa ne bo mogla dokončno urediti mejnih veterinarskih prehodov Jelšane in Gruškovje. V obdobju do dokončne ureditve bo veterinarsko sanitarni red pri uvozu in izvozu zagotovljen z začasnimi montažnimi bivalniki. Tehnična ureditev bo izpolnila zahteve pravnega reda Evropske unije na tem področju najkasneje do 31.12.2002.

Republika Slovenija bo najkasneje do 30.06.2002 uveljavila *Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živili*, ki bo dodelil pristojnost za nadzor nad živili živalskega izvora in nad prehodom prek državne meje izključno veterinarski inšpekciji.

Tako bo do predvidenega datuma pristopa (31.12.2002) pravni red na področju Mejna veterinarska inšpekcija v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije.

Mednarodni sporazumi

Stanje na področju

Republika Slovenija je sklenila veterinarske sporazume z vsemi državami CEFTE in posebej z Republiko Hrvaško in Republiko Makedonijo. Sklenjeni sporazumi na področju veterine se nanašajo le na medsebojno izmenjavo informacij o pojavu kužnih bolezni, izmenjavo strokovnjakov in strokovne literature in ne kršijo veterinarskih predpisov Evropske unije.

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije na področju Mednarodni sporazumi in ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Uvozni pogoji za žive živali in živalske proizvode

Stanje na področju

Področje Uvozni pogoji za žive živali in živalske proizvode (Direktiva Sveta 92/118/EEC, Odločba Sveta 95/408/EEC, Direktive Sveta 90/426/EEC, 92/46/EEC, 90/539/EEC, 77/96/EEC, 88/407/EEC, 72/462/EE, 91/492/EEC, 91/493/EEC, 89/556/EEC, 92/65/EEC, 91/67/EEC, 90/429/EEC, 71/118/EEC, 91/496/EEC, 90/675/EEC) v Republiki Sloveniji ureja *Zakon o veterinarstvu* (Ur.l. RS 82/94, 21/95, 16/96, 101/99) ter podzakonski akti. Pravni red Republike Slovenije ni usklajen s pravnim redom Evropske unije v delu, ki se nanaša na sistem izdajanja uvoznih dovoljenj in v delu, ki se nanaša na izdajanje certifikatov.

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije in institucionalni okvir

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije za področje Uvozni pogoji za žive živali in živalske

proizvode in ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija bo izdala in uveljavila *Pravilnik o veterinarsko sanitarnih pogojih za uvoz živih živali, živalskega semena, jajčnih celic in zarodkov* najkasneje do 31.12.2000. *Pravilnik o veterinarsko sanitarnih pogojih za uvoz pošiljk živil, surovin, odpadkov živalskega izvora in krme* bo izdan in uveljavljen najkasneje do 31.03.2000. Z uveljavitvijo obeh pravilnikov bodo urejeni pogoji uvoza, določeni sezname držav iz katerih je uvoz dovoljen, sezname izvoznih objektov v teh državah, oblike certifikatov in vsi ostali postopki, ki so zahtevani s pravnim redom Evropske unije. Republika Slovenija bo uporabila sezname in pogoje za uvoz iz tretjih držav, kot jih določa pravni red Evropske unije.

Republika Slovenija že ima ustanove za izvajanje usklajenega pravnega reda. To so VURS kot centralni veterinarski organ s svojimi regionalnimi inšpekcijami in mejno veterinarsko inšpekcijo, pooblaščenimi veterinarji VZS in pooblaščenimi laboratoriji ter zasebnimi veterinarji s koncesijo. Ustanove bodo usposobljene za izvajanje pravnega reda Evropske unije najkasneje do 31.12.2002.

Tako bo do predvidenega datuma pristopa (31.12.2002) pravni red na področju Uvoznih pogoji za žive živali in živalske proizvode v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije.

Promet z živalskim semenom, jajčnimi celicami in zarodki znotraj unije in uvoz iz tretjih držav

Stanje na področju

Področje Promet z živalskim semenom, jajčnimi celicami in zarodki in uvoz iz tretjih držav (Direktive Sveta 89/556/EEC, 88/407/EEC, 90/429/EEC, 92/65/EEC) v Republiki Sloveniji ureja *Zakon o veterinarstvu* (Ur.l. RS 82/94, 21/95, 16/96, 101/99) ter podzakonski akti in je usklajen s pravnim redom Evropske unije, razen v delu, ki se nanaša na pogoje, ki jih mora izpolnjevati živalsko seme, zbrano v centrih za potrebe na notranjem trgu.

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije in institucionalni okvir

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije za področje Promet z živalskim semenom, jajčnimi celicami in zarodki znotraj unije in uvoz iz tretjih držav ter ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija bo najkasneje do 30.06.2000 izdala in uveljavila *Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati živalsko seme, zbrano v centrih za potrebe prometa na notranjem trgu*.

Republika Slovenija že ima ustanove za izvajanje usklajenega pravnega reda. To so VURS kot centralni veterinarski organ s svojimi regionalnimi inšpekcijami in mejno veterinarsko inšpekcijo, pooblaščenimi veterinarji VZS in pooblaščenimi laboratoriji ter zasebnimi veterinarji s koncesijo. Ustanove bodo usposobljene najkasneje do 31.12.2002. Tako bo do predvidenega datuma pristopa (31.12.2002)

147

Časovni razpored sprejemanja ter uveljavitve predpisov

Naslov slovenskega predpisa	EU reference	Datum izdaje	Datum uveljavitve	Pristojne ustanove
D. VETERINARSKE IN FITOSANITARNE VSEBINE				
1. VETERINARSKE VSEBINE				
a. Kontrolni ukrepi na notranjem trgu				
Odredba o označevanju in registraciji govedi (Ur.l. št. 86/99)	397R0820, 397R2629, 397R2630, 398R0494, 397R2628	22.10.1999	30.06.2000	MKGP
Spremembe in dopolnitve Odredbe o označevanju domačih živali v prometu	392L0102	30.06.2000	30.06.2000	MKGP
Pravilnik o vsebini baz podatkov, metodologiji in načinu zbiranja dokumentacije in drugih evidenc v veterinarstvu	390L0425, 392D0438, 91D0398, 391D0426, 391D0539, 391D0585, 391D0637, 391D0638, 392D0543, 397D0152, 397D0394	31.12.2000	dejanski pristop	MKGP
b. Izdatki v veterinarstvu				
Spremembe in dopolnitve Pravilnika o razvrstitvi živalskih kužnih bolezni, določitvi načina in postopka obveščanja ter določitvi laboratorijskih testov in metod	390D0424	31.12.2001	31.12.2002	MKGP
Spremembe in dopolnitve Uredbe o pristojbinah na področju veterinarstva	390D0424, 385L0073	31.12.2002	31.12.2002	MKGP

Tabela se nadaljuje na naslednji strani

Nadaljevanje tabele s prejšnje strani

c. Kontrolni ukrepi pri določenih kužnih boleznih

Navodila o nadzoru nad boleznimi školjk	395L0070	31.12.2000	31.12.2000	MKGP
Spremembe in dopolnitve Pravilnika o razvrstitvi živalskih kužnih bolezni, določitvi načina in postopka obveščanja ter določitvi laboratorijskih testov in metod	385L0511, 390L0423, 380L0217, 392L0035, 392L0040, 392L0066, 393L0053, 395L0070, 392L0119, 382L0894	31.12.2001	31.12.2001	MKGP
Spremembe in dopolnitve Pravilnika o obrazcu zdravstvenega spričevala za živali in obrazcu veterinarske napotnice	385L0511, 390L0423, 380L0217, 392L0035, 392L0040, 392L0066, 393L0053, 395L0070, 392L0119, 382L0894	31.12.2001	31.12.2001	MKGP

e. Veterinarsko javno zdravstvo

Pravilnik o veterinarski oznaki zdravstvene ustreznosti živil živalskega izvora, označevanju šarže in certificiranju (Ur.l. št. 86/99)	396L0093, 389L0396, 364L0433, 377L0099, 392L0046, 371L0118, 394L0065, 391L0492, 391L0493, 391L0495, 392L0045, 389L0437	17.11.1999	31.12.2000	MKGP
Pravilnik za zaščito pred zoonozami in pred povzročitelji zoonoz pri živalih in proizvodih živalskega porekla	392L0117	31.12.2000	31.12.2000	MKGP MZ
Spremembe in dopolnitve Pravilnika o ravnanju z živalskimi odpadki in minimalnih higiensko tehničnih pogojev za ureditev objekta za obdukcijo ter zbiranje, transport in predelavo odpadkov živalskega izvora	390L0667	31.12.2000	31.12.2001	MKGP MOP
Pravilnik o veterinarsko-sanitarnih pogojih za druge proizvode, ki še niso predpisani v veterinarskih predpisih, s katerimi se lahko prenese kužna bolezen ali ogrozi zdravje ljudi ("balai" proizvodi)	392L0118	31.12.2000	31.12.2000	MKGP

f. Horizontalni ukrepi – Prepoved snovi s hormonskim ali tireostatskim delovanjem in beta agonistov, medicirana krma in ravnanje z živalskimi odpadki

Zakon o zdravilih in medicinskih pripomočkih	381L0851, 381L0852	Sprejet (Ur.l. 101/99)	31.12.2000	MZ MKGP
Pravilnik o prepovedi uporabe snovi s hormonskim ali tireostatskim delovanjem in beta agonistov	396L0022	31.12.2000	31.12.2000	MKGP
Pravilnik o pogojih proizvodnje, dajanja na trg, predpisovanja in uporabe predmešanic za pripravo medicirane krme	390L0167	31.12.2000	31.12.2000	MKGP
Spremembe in dopolnitve Pravilnika o ravnanju z živalskimi odpadki in minimalnih higiensko tehničnih pogojev za ureditev objekta za obdukcijo ter zbiranje, transport in predelavo odpadkov živalskega izvora	390L0667	31.12.2000	31.12.2001	MKGP

g. Zaščita živali

Zakon o zaščiti živali				
	391L0628, 388D0306, 393L0119, 378D0923, 388L0166, 391L0629, 391L0630	Sprejet	30.06.2002	MKGP
Pravilnik o zaščiti živali pri transportu	391L0628	30.06.2002	30.06.2002	MKGP
Pravilnik o zaščiti živali pri klanju	393L0119	30.06.2002	30.06.2002	MKGP
Pravilnik o zaščiti živali v reji	388L0166, 391L0629, 391L0630	30.06.2002	30.06.2002	MKGP

h. Zootehnika

Zakon o živinoreji	377L0504, 388L661, 389L0361, 390L0427, 391L0174, 394L0028	30.06.2001		MKGP
--------------------	---	------------	--	------

Tabela se nadaljuje na naslednji strani

Nadaljevanje tabele s prejšnje strani

Zakon o živilih	377L0504, 388L661, 389L0361, 390L0427, 391L0174, 394L0028	30.06.2001		MKGP
Pravilniki o pogojih za vpis plemenskih živali v rodovno knjigo	484D0419, 389D0502, 389D0505, 390D0255, 396D0078	31.12.2001	31.12.2002	MKGP
Pravilniki o pedigre certifikatu za plemenske živali, njihovo seme, jajčeca in embrije	386D0404, 388D0124, 396D0080, 389D0503, 389D0506, 390D0258, 393D0623, 396D0079	31.12.2001	31.12.2002	MKGP
Pravilniki o pogojih rabe plemenskih živali	387L0328, 390L118, 390L119, 390D0257	31.12.2001	31.12.2002	MKGP
Pravilniki o pogojih za priznanje rejskih organizacij in združenj, ki vodijo rodovne knjige	384D0247, 389D0501, 389D0504, 390D0254, 392D0353, 392D0354	31.12.2001	31.12.2004	MKGP
Pravilniki o ugotavljanju proizvodnosti živali in o ocenjevanju plemenske vrednosti	386D0130, 389D0507, 390D0256	31.12.2001	31.12.2002	MKGP
Pravilnik o pogojih za uvoz plemenskega materiala	396D0509, 396D0510	31.12.2001	31.12.2002	MKGP
Pravilnik o trgovanju kopitarjev, namenjenih za tekmovanja in pogojih za udeležbo na tekmovanjih	390L0428	31.12.2001	31.12.2002	MKGP
Pravilnik o zbiranju podatkov o tekmovanjih kopitarjev	392D0216	31.12.2001	31.12.2002	MKGP
i. Uvoz živali in proizvodov živalskega izvora iz tretjih držav				
Pravilnik o veterinarsko-sanitarnem nadzoru živali, surovin in odpadkov živalskega izvora, krme, živalskega semena, jajčnih celic in zarodkov ter drugih predmetov, s katerimi se lahko prenesajo živalske bolezni pri izvozu, uvozu in prevozu	389L0662, 390L0675, 397L0078, 391L0496, 392L0118, 390L0667, 393D0013, 399D0302, 399D0518, 388R2504	31.03.2000	31.03.2000	MKGP
Pravilnik o veterinarsko sanitarnih pogojih za uvoz živih živali, živalskega semena, jajčnih celic in zarodkov	390L0426, 390L0539, 388L0407, 372L0462, 391L0492, 389L0556, 392L0065, 391L0067, 390L0429, 391L0496	31.12.2000	31.12.2000	MKGP
Pravilnik o veterinarsko sanitarnih pogojih za uvoz pošiljk živil, surovin, odpadkov živalskega izvora in krme	392L0118, 395D0408, 392L0046, 377L0096, 372L0462, 389L0662, 391L0493, 391L0067, 371L0118, 390L0675	31.03.2000	31.3.2000	MKGP
Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati živalsko seme, zbrano v centrih za potrebe prometa na notranjem trgu	389L0556, 388L0407, 390L0429, 392L0065	30.06.2000	30.06.2000	MKGP

149

pravni red na področju Promet z živalskim semenom, jajčnimi celicami in zarodki znotraj unije in uvoz iz tretjih držav v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije.

2. FITOSANITARNE VSEBINE

A. SEME IN SADILNI MATERIAL

Stanje na področju

Semenarstvo ima v Republiki Sloveniji dolgoletno tradicijo. V letih 1996-1998 se je obseg površin, namenjenih pridelavi certificiranega (potrjenega) semena, postopno

večal. V letu 1998 je bilo pridelavi semen namenjenih okoli 1,5% vseh njiv. Glavnina semenske pridelave predstavljajo semenska žita, in sicer 84%. Količina doma pridelanega semena ne zadošča za potrebe slovenskega kmetijstva. Republika Slovenija uvozi večino semena iz držav Evropske unije. V pridelavi sadik za sadjarstvo prevladuje jabolana (od 400.000 do 600.000 sadik letno). Sledijo breskev, hruška, sliva in češnja. Pomembno mesto zavzema tudi pridelava sadik oljke. Slovenija del potreb po sadnih sadikah pokrije z uvozom iz držav Evropske unije. Pridelava trsnih cepljenk praktično pokriva potrebe slovenskih vinogradnikov, vendar pa Republika Slovenija določen del podlag za trsne cepljenke tudi uvozi. Gozdovi

se večinoma obnavljajo po naravni poti. S sadnjo se obnavlja letno le okoli 10% vseh gozdov v obnovi. Sadilni material za obnovo gozdov se pridelava v celoti v Republiki Sloveniji.

Področje Seme in sadilni material je v Republiki Sloveniji urejeno z *Zakonom o semenu in sadikah* (Ur.l. SRS 42/73, 45/73, 29/86) ter podzakonskimi predpisi in je delno usklajeno s pravnim redom Evropske unije s tega področja (Direktive Sveta 66/400/EEC, 66/401/EEC, 66/402/EEC, 66/403/EEC, 66/404/EEC, 68/193/EEC, 69/208/EEC, 70/457/EEC, 70/458/EEC, 71/161/EEC, 92/33/EEC, 92/34/EEC, 98/56/EC in drugi predpisi).

Po pravnem redu Evropske unije, ki ureja preskušanje sort in vpis sort na sortno listo (Direktive Sveta 66/403/EEC, 70/457/EEC, 70/458/EEC), je sortna lista obvezna le za vrtnine, krompir in poljščine (žita, krmne rastline, oljnice in predivnice). Določitev uporabne vrednosti je obvezna le za sorte poljščin. V Republiki Sloveniji je obvezna sortna lista in določitev uporabne vrednosti za vse vrste kmetijskih rastlin z izjemo okrasnih rastlin. Posebni pogoji za vpis na sortno listo gensko spremenjenih sort oziroma sort, pridobljenih z metodami genske tehnologije, niso predpisani.

Po pravnem redu Evropske unije, ki ureja certificiranje (potrjevanje) semena oziroma sadik, kakovostne zahteve za promet in označevanje semena in sadilnega materiala (Direktive Sveta 66/400/EEC, 66/401/EEC, 66/402/EEC, 66/403/EEC, 68/193/EEC, 69/208/EEC, 70/458/EEC, Odločba Sveta 92/337/EEC, Direktive Sveta 92/34/EEC, 98/56/EC), je za določene kategorije semenskega materiala obvezno uradno preverjanje s strani certifikacijskega organa v vseh fazah pridelave in dodelave, vključno z označevanjem oziroma etiketiranjem semena, ki ga izvede certifikacijski organ. V Republiki Sloveniji se uradno preverjanje pridelave semena oziroma sadilnega materiala konča s potrditvijo semenskega posevka na polju oziroma sadik v drevesnici. Pravni red Republike Slovenije ne predpisuje preverjanja v nadaljnjih fazah priprave semena in sadik za promet. Neusklajeni so predpisi o obliki, velikosti in barvi etiket, s katerimi mora biti označeno seme oziroma sadilni material v prometu. Zahteve glede podatkov, ki morajo biti navedeni na etiketi, so delno usklajene.

V Republiki Sloveniji seznami, ki opredeljujejo dovoljeno prisotnost gospodarsko pomembnih bolezni in škodljivcev, niso v celoti usklajeni s pravnim redom Evropske unije na področju zahtev glede zdravstvenega stanja semenskih posevkov in sadilnega materiala (Direktive Sveta 66/400/EEC, 66/401/EEC, 66/402/EEC, 66/403/EEC, 66/404/EEC, 68/193/EEC, 69/208/EEC, 70/457/EEC, 70/458/EEC, 71/161/EEC, 92/33/EEC, 92/34/EEC, 98/56/EC).

V Republiki Sloveniji ni predpisana obvezna organizacija in izvedba primerjalnih testov vzorcev, odvzetih po konča-

nem uradnem certifikacijskem postopku - t.i. naknadno preverjanje sortnosti ter zdravstvenega stanja semena, ki se izvaja pod nadzorom uradnega inšpekcij-skega organa, kot to določa pravni red Evropske unije (Direktive 66/400/EEC, 66/401/EEC, 66/402/EEC, 69/208/EEC).

Področje kakovosti semena in sadik v gozdarstvu je v Republiki Sloveniji v celoti neusklajeno s pravnim redom Evropske unije (Direktivi Sveta 66/404/EEC, 71/161/EEC).

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije za področje Kakovost semena in sadilnega materiala, vendar zahteva prehodno obdobje za:

- odlog pri določitvi gozdnih provenienčnih območij (5a. čl. Direktive Sveta 66/404/EEC) v trajanju do 31.12.2005;
- promet gozdnega reprodukcijskega materiala pridelanega v Republiki Sloveniji, ki ne izpolnjuje zahtev Direktiv Sveta 66/404/EEC in 71/161/EEC za gozdno seme v trajanju do 31.12.2003 ter za gozdne sadike proizvedene iz tega semena v trajanju do 31.12.2007. Republika Slovenija bo najkasneje do 30.06.2001 sprejela *Zakon o semenskem materialu*, na podlagi katerega bo najkasneje do 30.12.2002 izdala in uveljavila podzakonske predpise, s katerimi bo uskladila pravni red v delu, ki se nanaša na promet in zahtevano kakovost semena in sadilnega materiala kmetijskih rastlin. Republika Slovenija bo najkasneje do 30.06.2001 sprejela *Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu*, na podlagi katerega bo najkasneje do 31.12.2002 izdala in uveljavila podzakonske predpise, s katerimi bo uskladila pravni red v delu, ki se nanaša na promet in zahtevano kakovost gozdnega reprodukcijskega materiala. V skladu z oddano pogajalsko zahtevo bo predpis s kartnim gradivom, ki bo uveljavil določbo 5.a člena Direktive Sveta 66/404/EEC o razmejitvi provenienčnih območij, izdan in uveljavljen najkasneje do 31.12.2005.

Tako bo do predvidenega datuma pristopa (31.12.2002) pravni red na področju Seme in sadilni material usklajen s pravnim redom Evropske unije.

Institucionalni okvir za implementacijo zakonodaje

Republika Slovenija je članica Mednarodnega združenja za testiranje semena (ISTA) in je vključena v OECD sisteme certificiranja semena kmetijskih rastlin, namenjenega mednarodnemu prometu. Za strokovno preverjanje in izdajo ISTA in OECD certifikatov za seme kmetijskih rastlin je pooblaščen Kmetijski inštitut Slovenije. Za strokovno preverjanje proizvodnje gozdnega reprodukcijskega materiala in semenskih sestojev ter za izdajanje certifikatov je pooblaščen Gozdarski inštitut Slovenije.

Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2002

kadrovsko okrepila Urad Republike Slovenije za varstvo in registracijo sort.

Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2001 ustanovila in najkasneje do 31.12.2002 usposobila Upravo Republike Slovenije za varstvo rastlin in semenarstvo, ki bo odgovorna za usklajevanje nacionalnih predpisov o semenskem materialu kmetijskih rastlin s pravnim redom Evropske unije, za vodenje upravnih nalog s področja (vodenje evidenc o pridelovalcih in trgovcih s semenom in sadilnim materialom kmetijskih rastlin), za pooblaščenje certifikacijskih organov in za izvajanje nadzora nad njimi, za sodelovanje z mednarodnimi organizacijami (ISTA, OECD ipd.) ter za komunikacijo s pristojnimi organi Komisije Evropske unije.

Republika Slovenija bo kadrovsko, strokovno in tehnično okrepila ter usposobila Gozdarski inštitut Slovenije za izvedbo analiz in testov, ki bodo podlaga za razmejitev provenienčnih območij in Kmetijski inštitut Slovenije za preizkušanje genetskih lastnosti sort (razločljivost, izenačenost, nespremenljivost) določenih kmetijskih rastlin (krompir, nekatere vrtnine) ter razširila mrežo lokacij za izvajanje sortnih poljskih poskusov.

Utemeljitev zahtev

Zahteva za prehodno obdobje - odlog pri določitvi gozdnih provenienčnih območij (Direktiva Sveta 66/404/EEC) v trajanju do 31.12.2005

Po pravnem redu Evropske unije je določitev provenienčnih območij osnova za certificiranje gozdnega reprodukcijskega materiala. Določitev provenienčnih območij zahteva predhodne analize, izvedbo testov in pripravo kartografskega materiala. Postopek za določitev provenienčnih območij bo predvidoma izveden do 31.12.2005.

Zahteva za prehodno obdobje za promet gozdnega reprodukcijskega materiala pridelanega v Republiki Sloveniji, ki ne izpolnjuje zahtev Direktiv Sveta 66/404/EEC in 71/161/EEC za gozdno seme v trajanju do 31.12.2003, za gozdne sadike proizvedene iz tega semena v trajanju do 31.12.2007

Republika Slovenija nima ustrezno certificiranega gozdnega semena. Certificiranje gozdnega semena bo usklajeno s pravnim redom Evropske unije z uveljavitvijo Zakona o gozdnem reprodukcijskem materialu najkasneje do 31.12.2001. Zaradi nerednega obroda gozdnega semena in v skladu s prakso v Evropski uniji ob uveljavitvi direktiv 66/404/EEC in 71/161/EEC, Republika Slovenija zahteva pravico do uporabe neustrezno certificiranega semena še dve leti po uveljavitvi zakona (to je do 31.12.2003), za sadilni material pa štiri leta po zadnji dovoljeni uporabi semena, to je do 31.12.2007. Zaradi značilnosti gozdnega sestava v Republiki Sloveniji, ustreznega reprodukcijskega

materiala ne bi bilo mogoče takoj pridobiti iz drugih virov. Prišlo bi lahko do resnih motenj v oskrbi, ostale pa bi tudi precejšnje zaloge gozdnega semena in sadilnega materiala, kar bi negativno vplivalo na ekonomski položaj domačih proizvajalcev. Republika Slovenija zahteva po prehodnem obdobju utemeljuje tudi z dejstvom da so odmiki od veljavnega pravnega reda v Evropski uniji na tem področju pogosti (Odločbe Komisije 97/809/EC, 98/640/EC, 98/660/EC).

B. ZDRAVSTVENO VARSTVO RASTLIN - ŠKODLJIVI ORGANIZMI

Stanje na področju

Področje Zdravstvenega varstva rastlin – škodljivi organizmi v Republiki Sloveniji ureja *Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin* (Ur.l. RS 82/94), *Pravilnik o zdravstveni kontroli pošiljk rastlin pri trgovanju čez državno mejo in na notranjem tržišču* (Ur.l. RS 38/96), *Odredba o določitvi mejnih prehodov* (Ur.l. RS 92/99), *Odredba o ukrepih za preprečevanje širjenja in zatiranja krompirjevega raka in krompirjevih ogorčic* (Ur.l. RS 51/98), *Odredba o izvajanju sistematičnega nadzora in ukrepov za preprečevanje širjenja in zatiranja krompirjeve obročkaste gnilobe* (Ur.l. RS 54/99), *Odredba o izvajanju sistematičnega nadzora in ukrepov za preprečevanje širjenja in zatiranja rjave gnilobe* (Ur.l. RS 85/99) ter nekateri drugi podzakonski predpisi.

Pravni red Republike Slovenije je delno usklajen s pravnim redom Evropske unije (Direktiva Sveta 77/93/EEC, Direktive Komisije 95/44/EC, 94/3/EC, 98/22/EC, 92/90/EEC, 92/70/EEC, 92/105/EEC, 93/50/EEC, 93/51/EEC, 92/76/EEC, Direktive Sveta 69/466/EEC, 74/647/EEC, 69/464/EEC, 69/465/EEC, 93/85/EC, 98/57/EC in drugi predpisi).

Pravni red Republike Slovenije ne določa osrednjega odgovornega upravnega organa za koordinacijo in izvajanje nalog s področja zdravstvenega varstva rastlin, kot to določa Direktiva 77/93/EEC.

V Republiki Sloveniji je za ves semenski in sadilni material obvezen zdravstveni pregled ob uvozu, kar ni v skladu s Prilogo V/B Direktive 77/93/EEC, ki določa obvezen zdravstveni pregled le za nekatere vrste rastlin.

Pravni red Republike Slovenije ureja tudi ukrepe za preprečevanje vnosa in širjenja nekarantenskih škodljivih organizmov, kar ni v skladu z Direktivo 77/93/EEC, ki določa ukrepe le za karantenske škodljive organizme.

Seznami karantenskih škodljivih organizmov, seznam rastlin, za katere je prepovedan uvoz in seznam posebnih fitosanitarnih zahtev niso enaki Prilogam I, II, III, IV iz Direktive 77/93/EEC.

Pravni red Republike Slovenije ne ureja sistema rastlinskega potnega lista, kot ga določa Direktiva 92/105/EEC

in ne predpisuje seznama rastlin, za katere je obvezen rastlinski potni list, kot to ureja Priloga V Direktive 77/93/EEC.

Pravni red Republike Slovenije ne določa sistema registracije pridelovalcev, skladišč in distribucijskih centrov merkantilnega krompirja in sistema registracije skladišč in distribucijskih centrov določenih vrst rastlin, kot to določa Priloga V Direktive 77/93/EEC in Direktiva 93/50/EEC.

Sistem registracije pridelovalcev in uvoznikov rastlin in rastlinskih proizvodov v Republiki Sloveniji ni urejen na način, ki ga določa Direktiva 92/90/EEC.

Pogoji vnosa škodljivih organizmov in rastlin za raziskovalne in znanstvene namene v Republiki Sloveniji ni urejen na način, kot to določa Direktiva 95/44/EC.

Sistem notifikacije pošilk rastlin iz uvoza v Republiki Sloveniji ni urejen na način, kot to določa Direktiva 94/3/EEC.

152

Minimalni pogoji za izvajanje nadzora na vstopnih mejnih točkah so v Republiki Sloveniji le delno usklajeni z Direktivo 98/22/EEC.

Republika Slovenija nima veljavnega sistema varovanih območij kot to določajo Direktive 93/51/EEC, 92/76/EEC in 92/70/EEC.

Posebni nadzorni ukrepi glede ameriškega kaparja in nageljevih zavijačev po določenih Direktiv 69/466/EEC in 74/647/EEC so v Republiki Sloveniji le delno primerljivi.

Pravni red Evropske unije ne ureja področja, ki ga Republika Slovenija ureja z uvoznim dovoljenjem in obveznim 2-letnim karantenskim nadzorom uvoženega sadilnega materiala pri končnem uporabniku.

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije za področje Zdravstveno varstvo rastlin - škodljivi organizmi, vendar zahteva priznanje varovanih območij za tri organizme: bakterijo *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al. in nematodi *Globodera rostochiensis* Wollenweber) ter *Globodera pallida* (Stone)Behrens. Zahteva se nanaša na Direktivo 77/93/EEC. Republika Slovenija utemeljuje to zahtevo z dejstvom, da je prosta teh škodljivih organizmov na celotnem območju.

Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2000 sprejela nov *Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin*, s katerim bo uskladila zahteve, ki se nanašajo na določitev osrednjega odgovornega organa, na obvezne zdravstvene preglede ob uvozu, na ukinitve 2-letnega karantenskega nadzora, na prilagoditev ukrepov samo na karantenske škodljive organizme in na postavitev temeljnih določb v zvezi z registri, varovanimi območji in potnimi listi. Na podlagi zakona bodo izdani naslednji podzakonski predpisi:

- *Pravilnik o ukrepih za preprečevanje vnosa, širjenja*

in nadzor škodljivih organizmov rastlin in rastlinskih proizvodov (najkasneje do 31.03.2001), s katerim bo uskladila zahteve, ki se nanašajo na sezname karantenskih škodljivih organizmov, seznam rastlin, za katere je prepovedan uvoz, seznam posebnih fitosanitarnih zahtev, seznam rastlin, za katere je obvezen rastlinski potni list v skladu s prilogami I, II, III, IV, V k Direktivi 77/93/EEC;

- *Pravilnik o pogojih za vnos nekaterih škodljivih organizmov, rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov v Slovenijo ali za gibanje znotraj nje za znanstvene in raziskovalne namene ter žlahtnenje* (najkasneje do 30.06.2001), s katerim bo uskladila zahteve, ki se nanašajo na Direktivo 95/44/EC;
- *Pravilnik o minimalnih pogojih za izvajanje fitosanitarnega nadzora rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov na mejnih prehodih* (najkasneje do 30.09.2001), s katerim bo uskladila zahteve, ki se nanašajo na Direktivo 98/22/EC;
- *Pravilnik o postopku obveščanja o zadržanju pošilk rastlin ali škodljivih organizmov iz uvoza, ki predstavljajo neposredno fitosanitarno tveganje* (najkasneje do 30.09.2001), s katerim bo uskladila zahteve, ki se nanašajo na Direktivo 94/3/EC;
- *Pravilnik o pogojih za vpis v register pridelovalcev, uvoznikov, skladišč in distribucijskih centrov rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov* (najkasneje do 30.09.2001), s katerim bo uskladila zahteve, ki se nanašajo na Direktivi 92/90/EEC in 93/50/EEC;
- *Pravilnik o pogojih za izdajanje rastlinskih potnih listov* (najkasneje do 31.12.2001), s katerim bo uskladila zahteve, ki se nanašajo na Direktivo 92/105/EEC;
- *Pravilnik o postopku priznavanja varovanih območij* (najkasneje do 31.03.2002), s katerim bo uskladila zahteve, ki se nanašajo na Direktivo 92/70/EEC;
- *Seznam priznanih varovanih območij, ki so izpostavljena posebnemu fitosanitarnemu tveganju* (najkasneje do 30.06.2002), s katerim bo uskladila zahteve, ki se nanašajo na Direktivo 92/76/EEC;
- *Pravilnik o gibanju določenih rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov preko varovanih območij in znotraj njih* (najkasneje do 30.09.2002), s katerim bo uskladila zahteve, ki se nanašajo na Direktivo 93/51/EEC;
- *Odredba o ukrepih za preprečevanje širjenja in zatiranje ameriškega kaparja* (najkasneje do 31.10.2002), s katerim bo uskladila zahteve, ki se nanašajo na Direktivo 69/466/EEC;
- *Odredba o ukrepih za preprečevanje širjenja in zatiranje nageljnovega zavijača in južnoafriškega nageljnovega zavijača* (najkasneje do 31.12.2002), s katerim bo uskladila zahteve, ki se nanašajo na Direktivo 74/647/EEC.

Tako bo do predvidenega datuma pristopa (31.12.2002) pravni red na področju Zdravstveno varstvo rastlin – škodljivi organizmi v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije.

Institucionalni okvir za implementacijo zakonodaje

V Sloveniji naloge s področja varstva rastlin izvajajo Sektor za varstvo rastlin na MKGP, ki je odgovoren za upravne, zakonodajne in mednarodne zadeve, fitosanitarna inšpekcija v okviru Inšpektorata Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo, ki izvaja nadzor zdravstvenega varstva rastlin ter pooblaščen diagnostični laboratoriji.

Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2001 ustanovila in najkasneje do 31.12.2002 usposobila Upravo Republike Slovenije za varstvo rastlin in semenarstvo, ki bo predstavljala osrednji odgovorni upravni organ za koordinacijo in izvajanje nalog s področja zdravstvenega varstva rastlin. Najkasneje do 31.12.2002 bo Republika Slovenija usposobila laboratorije za rutinsko diagnostiko in strokovno pomoč pri nadzoru ter nadgradila objekte na bodočih vstopnih mejnih točkah iz tretjih držav.

C. PREHRANA ŽIVALI

Stanje na področju

S proizvodnjo krme za živali se v Republiki Sloveniji ukvarja 15 mešalnic, ki so v letu 1998 proizvedle 482.000 ton krmil in 5.000 ton vitaminsko-mineralnih dodatkov. Večina proizvodnih obratov za krmila ima 20.000 do 50.000 ton letne proizvodnje. Največji obrat proizvede letno 120.000 ton krmil. S proizvodnjo mineralno-vitaminskih dodatkov se ukvarja 7 obratov. Večina ima letne kapacitete do 2.000 ton.

Področje Prehrana živali v Republiki Sloveniji ureja *Zakon o ukrepih v živinoreji* (Ur.l. SRS 17/78, 29/86), *Zakon o veterinarstvu* (Ur.l. RS 82/94, 21/95, 16/96, 101/99), *Pravilnik o kakovosti krme* (Ur.l. SFRJ 15/89, 54/90), *Pravilnik o zdravstveni ustreznosti krme* (Ur. l. RS 20/96, 26/97, 22/99) in *Pravilnik o metodah jemanja vzorcev ter metodah fizikalnih, kemičnih in mikrobioloških analiz krme* (Ur. l. SFRJ 15/87). Pravni red Republike Slovenije je delno usklajen s pravnim redom Evropske unije (Direktive Sveta 79/373/EEC in 96/25/EC, 95/53/EC, 70/524/EEC 87/153/EEC, 74/63/EEC, Direktive Komisije 81/680/EEC, 92/89/EEC, 93/28/EEC, 71/250/EEC, 71/393/EEC, 72/199/EEC, 73/46/EEC, 74/203/EEC, 75/84/EEC, 76/371/EEC, 76/372/EEC, 78/633/EEC, 81/715/EEC, 84/4/EEC, 84/425/EEC, 93/70/EEC, 93/117/EC, 98/64/EC, 98/88/EC, 1999/27/EC).

V Republiki Sloveniji sistem registracije podjetij in posrednikov na področju živalske krme ni predpisan, kot to določa pravni red Evropske unije (Direktiva Sveta 95/

69/EC). Obvezna je le registracija za obrate, ki proizvajajo ali uporabljajo snovi, ki imajo zdravilne učinke na živali in za izvozne obrate, ki se ukvarjajo s proizvodnjo krme in dodatkov.

V Republiki Sloveniji na področju posebnih proizvodov, ki se uporabljajo v živalski prehrani ni predpisov.

Neusklajen je nadzor nad kakovostjo proizvodov v proizvodnih obratih. Mejni prehodi za uvoz posameznih vrst proizvodov niso določeni.

Na področju maksimalno dovoljene vsebnosti nezaželenih snovi v krmilih (Direktiva 74/63/EEC) so v Republiki Sloveniji neusklajene zahteve glede vsebnosti dioksina, rastlinskih nečistoč (gorčica, aprikot, purgera, kroton, mavrah, maduka, kamalina in prunus), aflatoksina B1 ter kadmija in arzena v fosfatih.

Neusklajene so analizne metode za določanje vsebnosti mikroelementov, vitaminov, aminokislin, alkaloidov, antioksidantov, arom in snovi, ki izboljšujejo apetit, emul

153

gatorjev, barvil vključno s pigmenti in encimov. Na področju prometa s krmnimi mešanicami ter na področju aditivov, ki se uporabljajo v živalski prehrani je pravni red v Republiki Sloveniji skoraj v celoti neusklajen s pravnim redom Evropske unije.

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije in institucionalni okvir

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije na področju Živalska prehrana in ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija bo najkasneje do 31.03.2000 izdala in najkasneje do 31.12.2002 uveljavila *Pravilnik o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati proizvajalci in posredniki*, ki delujejo na področju živalske prehrane, s katerim bo uskladila zahteve, ki se nanašajo na registracijo podjetij in posrednikov na področju živalske krme.

Republika Slovenija bo najkasneje do 30.06.2001 sprejela *Zakon o krmilih*. Na podlagi tega zakona bo izdala in uveljavila naslednje podzakonske akte:

- *Pravilnik o kakovosti krme*, s katerim bo uskladila zahteve, ki se nanašajo na posebne proizvode, ki se uporabljajo v živalski prehrani, na promet s krmnimi mešanicami in na nadzor kakovosti (izdan najkasneje do 31.12.2001, uveljavljen najkasneje do 31.12.2002);
- *Pravilnik o metodah jemanja vzorcev ter metodah fizikalnih, kemičnih in mikrobioloških analiz krme*, s katerim bo uskladila zahteve, ki se nanašajo na analizne metode (izdan najkasneje do 31.12.2001, uveljavljen najkasneje do 31.12.2002);
- *Spremembe in dopolnitve pravilnika o zdravstveni ustreznosti krme*, s katerim bo uskladila zahteve, ki se nanašajo na aditive, ki se uporabljajo v živalski prehrani in na maksimalne dovoljene vsebnosti nezaželenih

snovi v krmilih (izdan in uveljavljen najkasneje do 31.12.2001).

Republika Slovenija bo za izvajanje zakonodajnih in upravnih nalog na področju prehrane živali kadrovsko okrepila MKGP, ki bo usposobljen najkasneje do 31.12.2000.

Za izvajanje nadzora v skladu z zahtevami pravnega reda Evropske unije bosta najkasneje do 31.12.2002 okrepljena in usposobljena Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo ter VURS.

Mreža pooblaščenih laboratorijev in njihova akreditacija za potrebe uradnega nadzora bo vzpostavljena najkasneje do 31.12.2002.

Tako bo do predvidenega datuma pristopa (31.12.2002) pravni red na področju Prehrana živali v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije.

154 D. ZDRAVSTVENO VARSTVO RASTLIN - PESTICIDI

Stanje na področju

Področje Zdravstveno varstvo rastlin – pesticidi v Republiki Sloveniji ureja *Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin* (Ur.l. RS 82/94), *Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živilom* (v procesu sprejemanja), *Zakon o kemikalijah* (Ur.l. RS 36/99) in podzakonski predpisi. Pravni red Republike Slovenije je delno usklajen s pravnim redom Evropske unije, ki ga določajo Direktivi Sveta 91/414/EEC, 79/117/EEC Direktiva Komisije 79/700/EEC, Direktive Sveta 76/895/EEC, 86/362/EEC, 90/642/EEC, 86/363/EEC in drugi predpisi.

Seznam prepovedanih substanc je v Republiki Sloveniji obsežnejši od seznama, določenega v Direktivi Sveta 79/117/EEC in med drugim vključuje tudi atrazin, klorpikrin, metilbromid, parakvat, 2,4,5-T in tetrakloroogljik.

Pravni red Republike Slovenije ne določa osrednjega odgovornega organa za koordinacijo in izvajanje nalog s področja Zdravstvenega varstva rastlin - pesticidi; odgovornost za registracijo in nadzor nad prometom fitofarmacevtskih sredstev je razdeljena med MKGP ter Ministrstvo za zdravstvo, kar ni v skladu z zahtevami pravnega reda Evropske unije.

Sistem registracije fitofarmacevtskih sredstev je v Republiki Sloveniji delno usklajen s pravnim redom Evropske unije (Direktiva Sveta 91/414/EEC), prav tako je delno usklajeno področje maksimalno dovoljenih vsebnosti ostankov pesticidov v živilih živalskega izvora (Direktiva Sveta 86/363/EEC).

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije za področje Zdravstveno varstvo rastlin - pesticidi, vendar zahteva izjemo v smislu pravice, da na ozemlju Republike Slovenije še naprej ostane v veljavi omejitev uporabe za

atrazin, klorpikrin, metilbromid, parakvat, 2,4,5-T, tetrakloroogljik (priloga Direktive Sveta 79/117/EEC).

Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2000 sprejela *Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih* ter postopoma izdala in uveljavila podzakonske predpise, s katerimi bo uskladila pravni red na področju izdaje dovoljenj za fitofarmacevtska sredstva, prometa in uporabe fitofarmacevtskih sredstev:

- *Pravilnik o dajanju fitofarmacevtskih sredstev v promet* (najkasneje do 30.06.2001), s katerim bo uskladila zahteve, ki se nanašajo na izdajanje dovoljenj za fitofarmacevtska sredstva in dajanje fitofarmacevtskih sredstev v promet v skladu z Direktivo Sveta 91/414/EEC;
- *Pravilnik o zahtevani dokumentaciji za oceno aktivne snovi in fitofarmacevtskega sredstva, ter o enotnih načelih za ocenjevanje* (najkasneje do 30.06.2001), s katerim bo uskladila zahteve, ki se nanašajo na ocenjevanje primernosti aktivne snovi za vključitev le-te v Prilogo I Direktive Sveta 91/414/EEC in oceno fitofarmacevtskega sredstva v postopku izdaje dovoljenja.;
- *Pravilnik o pogojih za uvrstitev aktivne snovi na seznam pozitivno ocenjenih aktivnih snovi* (najkasneje do 30.06.2001), s katerim bo uskladila zahteve, ki se nanašajo na Prilogo I Direktive Sveta 91/414/EEC, v katero so uvrščene pozitivno ocenjene aktivne snovi v Evropski uniji;
- *Uredba o prepovedi prometa in uporabe fitofarmacevtskih sredstev* (najkasneje do 31.10.2002), s katero bo uskladila pravni red v delu, ki se nanaša na seznam aktivnih snovi, katerih promet in uporaba je prepovedana v Evropski uniji v skladu z direktivo Sveta 79/117/EEC, razen v delu, kjer Republika Slovenija zahteva izjemo;
- *Pravilnik o mejnih vrednostih pesticidov v živilih živalskega izvora* (najkasneje do 31.12.2001), s katerim bo uskladila zahteve, ki se nanašajo na ostanke pesticidov v živilih živalskega izvora (Direktiva Sveta 86/363/EEC).

Tako bo do predvidenega datuma pristopa (31.12.2002) pravni red na področju Zdravstveno varstvo rastlin - pesticidi v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije.

Institucionalni okvir za implementacijo zakonodaje

Na podlagi Zakona o fitofarmacevtskih sredstvih bo v Republiki Sloveniji vlogo osrednjega odgovornega organa za koordinacijo in povezovanje v zvezi z registracijo fitofarmacevtskih sredstev prevzela Uprava Republike Slovenije za varstvo rastlin in semenarstvo, ki bo ustanovljena najkasneje do 31.12. 2001.

Za popolno uveljavitev pravnega reda Evropske unije bo najkasneje do 31.12.2002 Republika Slovenija uspo-

sobila strokovnjake za ocenjevanje fitofarmaceutskih sredstev in izpeljala postopke akreditacije potrebnih laboratorijev.

Utemeljitev zahteve

Zahteva za izjemo v smislu pravice, da na ozemlju Republike Slovenije še naprej ostane v veljavi omejitev uporabe za atrazin, klorpikrin, metilbromid, parakvat, 2,4,5-T, tetrakloroogljik (priloga Direktive Sveta 79/117/EEC).

Za Republiko Slovenijo ni sprejemljivo, da bi znižala že dosežene zdravstvene standarde in standarde varstva okolja na tem področju. Republika Slovenija si trajno prizadeva zmanjšati porabo pesticidov in uveljavlja načelo zamenjave bolj nevarnih pesticidov z manj nevarnimi. Za zgoraj navedene pesticide obstajajo manj nevarne alternative. Razlogi za prepovedi in omejitve navedenih pesticidov so njihove toksikološke in ekotoksikološke lastnosti. Republika Slovenija je ekološko izredno ranljiva, saj je okoli 46% ozemlja kraškega, torej zelo propustnega. Nadalje je več kot 70% ozemlja Republike Slovenije v območjih s težjimi pridelovalnimi razmerami, zato je intenzivno kmetijstvo možno le na ravninah, ki so po teksturi tal večinoma peščene, pod njimi pa rezervorarij podtalnice. S pitno vodo iz podtalnice se oskrbuje 57%, s kraško vodo pa 38% uporabnikov javnih vodooskrbnih sistemov, ki oskrbujejo 75% prebivalstva, pri čemer le 5% uporabnikov vodooskrbnih sistemov dobi vodo iz površinskih in drugih virov. Zato je skrb za preprečevanje uporabe nevarnih kemikalij za Republiko Slovenijo življenjskega pomena. V prid odločitev o prepovedi ali omejitvi so bili tudi rezultati monitoringa pesticidov v vodnih virih. Vse pomembnejši dejavnik omejevanja pesticidov v okolju je tudi skrb za ohranjanje biološke raznovrstnosti, ki je v Republiki Sloveniji zaenkrat še visoka.

E. HIGIENA RASTLIN (KONTAMINANTI V ŽIVILIH)

Stanje na področju

Področje Higiena rastlin v Republiki Sloveniji ureja *Zakon o zdravstvenem nadzorstvu nad živili* (Ur.l. SRS 17/75, 42/86) ter podzakonski akti. Pravni red Republike Slovenije je delno usklajen z zakonodajo Evropske unije (Uredba Komisije 194/97/EC, Uredba Komisije 1525/98/EC in Direktiva Komisije 98/53/EC).

Republika Slovenija nima predpisa, ki bi urejal vprašanja maksimalno dovoljenih vsebnosti nitratov v sveži, konzervirani in zamrznjeni špinaci ali zeleni solati.

Maksimalno dopustne vsebnosti določenih aflatoksinov se v Republiki Sloveniji od določil v pravnem redu Evropske unije razlikujejo v delu, ki se nanaša na vsebnost kombinacije aflatoksinov B1+G1 v določenih vrstah živil. Pravni red Republike Slovenije vzorčenja živil za uradni

nadzor nad vsebnostjo aflatoksinov ne obravnava eksplicitno. Posebnega predpisa o metodah analiz vsebnosti aflatoksinov v živilih v Republiki Sloveniji ni.

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije in institucionalni okvir

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije na področju Higiena rastlin (kontaminanti v živilih) in ne zahteva prehodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija bo na podlagi *Zakona o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živilom* (31.03.2000) najkasneje do 31.12.2001 izdala in najkasneje do 30.06.2002 uveljavila *pravilnike o kontaminantih v živilih*, tako da bo pravni red na področju Higiena rastlin v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije.

Republika Slovenija ima za implementacijo zakonodaje na področju higiene rastlin (kontaminantov v živilih) že vzpostavljene institucije. Za uradni nadzor nad živilom rastlinskega izvora je odgovoren Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije v okviru Ministrstva za zdravstvo ter pooblaščen ustanove, ki opravljajo analize vzorcev živil v okviru uradnega nadzora. Republika Slovenija bo najkasneje do 31.12.2002 obstoječe institucije dodatno usposobila in okrepila.

155

F. VARSTVO SORT RASTLIN SKUPNOSTI

Stanje na področju

Pravni red Republike Slovenije na področju varstva sort rastlin je usklajen s pravnim redom Evropske unije (Uredba Sveta 2100/94/EC, Uredbe Komisije 1238/95/EC, 1239/95/EC, 1768/95/EC). Pravni okvir v Republiki Sloveniji sestavljajo *Zakon o varstvu novih sort rastlin* (Ur.l. RS 86/98) in podzakonski predpisi. *Zakon o varstvu novih sort rastlin* je usklajen z Mednarodno konvencijo o varstvu novih sort rastlin iz leta 1991. Republika Slovenija je ratificirala omenjeno konvencijo in je 29. julija 1999 postala članica Mednarodne zveze za varstvo novih sort rastlin (UPOV).

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije na področju Varstvo sort rastlin skupnosti, vendar zahteva prehodno obdobje na področju uveljavljanja žlahtniteljskih pravic (Uredba 2100/94/EEC) v trajanju do 31.12.2009. Republika Slovenija zahteva da v prehodnem obdobju, velja v Republiki Sloveniji oprostitev plačila licenčnine za vse pridelovalce.

Utemeljitev zahteve

Prehodno obdobje na področju uveljavljanja žlahtniteljskih

pravic (Uredba 2100/94/EEC) v trajanju do 31.12.2009. Ob pristopu Republike Slovenije v Evropsko unijo bodo v skladu z Uredbo 2100/94/EC (14. člen) zavarovane tudi nekatere sorte, ki v Republiki Sloveniji sedaj niso zavarovane in se pridelujejo oziroma gojijo brez omejitev. Od dneva dejanskega pristopa k Evropski uniji bi tako za pridelovalce teh sort veljalo, da kršijo žlahtniteljsko pravico, če pridelujejo, razmnožujejo ali uporabljajo pridelek zavarovane sorte brez dovoljenja imetnika žlahtniteljske pravice in brez plačila nadomestila. Malim pridelovalcem po pravnem redu Evropske unije ni potrebno urediti medsebojnih odnosov z imetniki žlahtniteljskih pravic (tretja točka 14. čl. Uredbe 2100/94/EEC), to pa ne velja za večje pridelovalce. V zahtevanem prehodnem obdobju (116. člen Uredbe 2100/94/EC) bodo večji pridelovalci teh zavarovanih sort tako lahko uredili medsebojne odnose z imetniki žlahtniteljskih pravic in se dogovorili o plačevanju licenčnih in bodo v primeru uporabe pridelka zavarovane sorte za ponovno setev na svojem posestvu pridelanega semena oproščeni plačevanja nadomestil.

G. EKOLOŠKO KMETIJSTVO

Stanje na področju

Ekološko kmetovanje se v Republiki Sloveniji uveljavlja postopoma. Pravila ekološkega kmetovanja so določena le v Priporočilih za ekološko kmetovanje, ki jih je izdala Uprava RS za pospeševanje kmetijstva leta 1997. Število pridelovalcev se v zadnjem času povečuje. Nadzor pridelave in predelave poteka v okviru združenj pridelovalcev.

Pravni red Republike Slovenije za področje ekološkega kmetijstva ni usklajen s pravnim redom Evropske unije (Uredbi Sveta 2092/91/EEC, 1804/1999/EC, Uredbe Komisije 94/92/EEC, 3457/92/EEC, 207/93/EEC).

Proces usklajevanja s pravnim redom Evropske unije in institucionalni okvir

Republika Slovenija sprejema pravni red Evropske unije na področju Ekološko kmetijstvo in ne zahteva predhodnih obdobj ali izjem.

Republika Slovenija bo uskladila pravni red na tem področju s sprejetjem *Zakona o kmetijstvu* najkasneje do 30.06.2000 ter izdajo in uveljavitvijo *Uredbe o ekološkem kmetijstvu* najkasneje do 30.09.2000.

Celotni nadzorni sistem bo vzpostavljen najkasneje do 31.03.2001 in usposobljen najkasneje do 31.12.2002. Za preverjanje pridelave in predelave bo MKGP pooblastilo strokovno usposobljene institucije. Nadzor nad pooblaščenimi institucijami bo izvajal Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribištvo, ki se bo najkasneje do 31.12.2002 za te naloge usposobil in okrepil.

Tako bo do predvidenega pristopa (31.12.2002) pravni red na področju Ekološko kmetijstvo v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije.

Časovni razpored sprejemanja ter uveljavitve predpisov

Naslov slovenskega predpisa	EU reference	Datum izdaje	Datum uveljavitve	Pristojne ustanove
D. VETERINARSKÉ IN FITOSANITARNE VSEBINE				
2. FITOSANITARNE VSEBINE				
a. Seme in sadilni material				
Zakon o semenskem materialu		30.06.2001		MKGP
Pravilnik o postopku registracije sort kmetijskih rastlin	370L0457	31.12.2001	31.12.2001	MKGP, UVRSR
Pravilnik o prometu s semenskim krompirjem	366L0403	31.12.2001	31.12.2001	MKGP
Pravilnik o prometu s semenom pese	366L0400	31.12.2001	31.12.2001	MKGP
Pravilnik o prometu s semenom žit	366L0402	31.12.2001	31.12.2001	MKGP
Pravilnik o prometu s sadilnim materialom vinske trte	368L0193	31.12.2001	31.12.2001	MKGP
Pravilnik o prometu s sadilnim materialom okrasnih rastlin	398L0056	31.12.2001	31.12.2002	MKGP
Pravilnik o prometu s sadilnim materialom sadnih rastlin	392L0034	31.12.2001	31.12.2001	MKGP
Pravilnik o prometu s semenom krmnih rastlin	366L0401	31.12.2001	31.12.2001	MKGP
Pravilnik o prometu s semenom vrtnin	370L0458	31.03.2002	31.12.2002	MKGP
Pravilnik o prometu s semenom oljnic in predivnic	369L0208	31.12.2002	31.12.2002	MKGP
Pravilnik o prometu s sadikami vrtnin	392L0033	30.06.2002	31.12.2002	MKGP

Tabela se nadaljuje na naslednji strani

Nadaljevanje tabele s prejšnje strani

Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu	366L0404, 371L0161	30.06.2001		MKGP
Pravilnik o listi drevesnih vrst in križancev vrst, za katere velja Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu	366L0404, 371L0161	31.12.2001	31.12.2001	MKGP
Pravilnik o vpisu v register nabiralcev, semenarjev in drevesničarjev za gozdni reprodukcijski material	366L0404	31.12.2001	31.12.2001	MKGP
Pravilnik o postopku in pogojih za vpis v register izhodiščnega materiala za gozdni reprodukcijski material	366L0404	31.12.2001	31.12.2001	MKGP
Pravilnik o oblikah in načinu vodenja knjig in obrazcih za evidence gozdnega reprodukcijskega materiala	366L0404	31.12.2001	31.12.2001	MKGP
Pravilnik o pogojih in postopku za obvezno strokovno preverjanje in kontrolo pri proizvodnji gozdnega reprodukcijskega materiala	366L0404	31.12.2001	31.12.2001	MKGP
Pravilnik o minimalnih zahtevah glede kakovosti za gozdni reprodukcijski material, o enotni metodologiji za analize ter o minimalnih pogojih za mešanje gozdnega semena	371L0161	31.12.2001	31.12.2001	MKGP
Pravilnik o razmejitvi gozdnih provenienčnih območij	366L0404	31.12.2005	31.12.2005	MKGP
Predpis o načinu in postopku izdaje uvoznega dovoljenja in postopek uvoza gozdnega reprodukcijskega materiala	366L0404	31.12.2001	31.12.2001	MKGP
Pravilnik o pogojih, katere morajo izpolnjevati pravne osebe za opravljanje strokovnega preverjanja proizvodnje reprodukcijskega materiala ter o višini nadomestila za strokovno preverjanje	366L0404	31.12.2001	31.12.2001	MKGP
Pravilnik o pogojih in načinu izvedbe provenienčnih testov in testov potomstva za gozdni reprodukcijski material	366L0404	31.12.2001	31.12.2001	MKGP
b. Zdravstveno varstvo rastlin – škodljivi organizmi				
Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin	377L0093	31.12.2000	31.12.2002	MKGP
Pravilnik o ukrepih za preprečevanje vnosa, širjenja in nadzor škodljivih organizmov rastlin in rastlinskih proizvodov	377L0093	31.03.2001	31.12.2002	MKGP
Pravilnik o pogojih za vnos nekaterih škodljivih organizmov, rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov v Slovenijo ali za gibanje znotraj nje za znanstvene in raziskovalne namene ter žlahtnenje	395L0044	30.06.2001	31.12.2001	MKGP
Pravilnik o minimalnih pogojih za izvajanje fitosanitarnega nadzora rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov na mejnih prehodih	398L0022	30.09.2001	31.12.2002	MKGP
Pravilnik o postopku obveščanja o zadržanju pošiljk rastlin ali škodljivih organizmov iz uvoza, ki predstavljajo neposredno fitosanitarno tveganje	394D0003	30.09.2001	31.12.2001	MKGP
Pravilnik o pogojih za vpis v register pridelovalcev, uvoznikov, skladišč in distribucijskih centrov rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov	392L0090	30.09.2001	30.06.2002	MKGP
Pravilnik o pogojih za izdajanje rastlinskih potnih listov	392L0105	31.12.2001	31.12.2002	MKGP
Pravilnik o postopku priznavanja varovanih območij	392L0070	31.03.2002	30.09.2002	MKGP
Seznam priznanih varovanih območij, ki so izpostavljena posebnemu fitosanitarnemu tveganju	392L0076	30.06.2002	31.12.2002	MKGP
Pravilnik o gibanju določenih rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov preko varovanih območij in znotraj njih	393L0051	30.09.2002	31.12.2002	MKGP
Odredba o ukrepih za preprečevanje širjenja in zatiranje ameriškega kaparja (<i>Quadrastpidiotus perniciosus</i> Comst.)	369L0466	31.10.2002	31.12.2002	MKGP
Odredba o ukrepih za preprečevanje širjenja in zatiranje nageljnovnega zavijača (<i>Cacoecimorpha pronubana</i> Hb) in južnoafriškega nageljnovnega zavijača (<i>Epichoristodes acerbella</i>)	374L0647	31.12.2002	31.12.2002	MKGP
c. Prehrana živali				
Zakon o krmilih	395L0053	30.06.2001	31.12.2002	MKGP

157

Tabela se nadaljuje na naslednji strani

Nadaljevanje tabele s prejšnje strani

Pravilnik o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati proizvajalci in posredniki, ki delujejo na področju živalske prehrane	395L0069, 398L0051	31.03.2000	31.12.2002	MKGP
Pravilnik o kakovosti krme	370L0524, 379L0373, 380L0511, 382L0471, 382L0475, 383L0228, 386L0174, 387L0153, 390L0044, 391D0516, 391L0357, 393L0074, 393L0113, 394L0039, 395L0010, 396L0025,	31.12.2001	31.12.2002	MKGP
Spremembe in dopolnitve Pravilnika o zdravstveni ustreznosti krme	374L0063	31.12.2001	31.12.2001	MKGP
Pravilnik o metodah jemanja vzorcev ter metodah fizikalnih, kemičnih in mikrobioloških analiz krme	370L0373, 371L0250, 371L0393, 372L0199, 373L0046, 374L0203, 376L0371, 376L0372, 378L0633, 381L0715, 384L0425, 393L0070, 393L0117, 398L0064, 398L0088	31.12.2001	31.12.2002	MKGP
d. Zdravstveno varstvo rastlin – pesticidi				
Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih	391L0414	31.12.2000	31.12.2002	MKGP
Pravilnik o dajanju fitofarmacevtskih sredstev v promet	391L0414	30.06.2001	31.12.2002	MKGP
Pravilnik o zahtevani dokumentaciji za oceno aktivne snovi in fitofarmacevtskega sredstva, ter o enotnih načelih za ocenjevanje	391L0414	30.06.2001	31.12.2002	MKGP
Pravilnik o pogojih za uvrstitev aktivne snovi na Seznam pozitivno ocenjenih aktivnih snovi	391L0414	30.06.2001	31.12.2002	MKGP
Uredba o prepovedi prometa in uporabe fitofarmacevtskih sredstev	379L0117	31.10.2002	31.12.2002	MKGP, MZ
Pravilnik o mejnih vrednostih pesticidov v živilih živalskega izvora	386L0363	31.12.2001	31.12.2002	MKGP, MZ
e. Higiena rastlin				
Pravilniki o kontaminantih v živilih	397R0194, 398R1525, 398L0053	31.12.2001	30.06.2002	MZ
g. Ekološko kmetijstvo				
Zakon o kmetijstvu		30.06.2000		MKGP
Uredba o ekološkem kmetijstvu	391R2092, 399R1804	30.09.2000	30.09.2000	MKGP